

Ú Z E M N Ý P L Á N O B C E Z B E H Y

K O N C E P T



J Ú L
2 0 1 9

ARCH.EKO BB, S.R.O.
KUZMÁNYHO 2, 974 01 BANSKÁ BYSTRICA
TEL.: +421 905 521 210
e-mail: arch.eko@archeko.sk

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE Z B E H Y

II. ETAPA K O N C E P T

Obstarávateľ dokumentácie OBEC ZBEHY

Obecný úrad Zbehy, Zbehy 69, 951 42 Zbehy

Štatutárny zástupca: Ing. Adam Ž á k o v i č , starosta obce

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD: Ing. arch. Gertrúda Č u b o ň o v á , reg. číslo 236

Zhotoviteľ dokumentácie

ARCH.EKO BB, s.r.o.

Kuzmányho 2, 974 01 Banská Bystrica

Štatutárni zástupcovia zhotoviteľa:

Ing. arch. Eva Faragóová
autorizovaný architekt SKA
konateľ spoločnosti

Ing. arch. Michal Dovičovič
autorizovaný architekt SKA
konateľ spoločnosti

júl
2019

ZHOTOVITEĽ ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE ZBEHY:**ARCH.EKO BB, s.r.o.****974 01 Banská Bystrica, Kuzmányho 2**

Konatelia spoločnosti:

Ing. arch. Michal Dovičovič**Ing. arch. Eva Faragóová****SPRACOVATEĽSKÝ KOLEKTÍV:****Ing. arch. Michal Dovičovič**

Koordinácia a koncepcia možného rozvoja územia obce, hodnotenie a návrh koncepcie rozvoja hospodárskej základne, bývania, občianskej vybavenosti, športu, rekreácie a cestovného ruchu, hodnotenie a návrh koncepcie životného prostredia, ochrany prírody a krajiny (na základe KEP)

Doc. RNDr. Štefan Poláček, CSc.

Odborná spolupráca pri hodnotení reálnych a prognózných demografických východísk pre možný rozvoj obce

Ing. Anna Brašeňová

Odborná spolupráca pri hodnotení a návrhu koncepcie rozvoja dopravy

Ing. Nataša Paulínyová

Odborná spolupráca pri hodnotení a návrhu koncepcie rozvoja vodného hospodárstva,

Ing. Ladislav Podhorec

Odborná spolupráca pri hodnotení a návrhu koncepcie rozvoja energetiky
- zásobovanie elektrickou energiou
a koncepcie elektronických komunikačných sietí

Ing. Vojtech Suchý

Odborná spolupráca pri hodnotení a návrhu koncepcie rozvoja energetiky - zásobovanie plynom

Ing. Anna Došeková**Ing. arch. Michal Dovičovič**

Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej a lesnej pôdy na nehospodárske účely

Ing. Dagmar Čumová

Krajinnoekologický plán

OBSAH

A/ OBSAH TEXTOVEJ A TABULKOVEJ ČASTI:

A/I. SPRIEVODNÁ SPRÁVA

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	7
1.1. Názov dokumentácie	7
1.2. Objednávateľ a obstarávateľ dokumentácie	7
1.3. Zhotoviteľ dokumentácie	7
1.4. Dôvody obstarania a hlavné ciele riešenia územného plánu	7
1.5. Priebeh spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPN obce	8
1.6. Súlad riešenia územia so zadaním, varianty a alternatívy rozvoja územia	9
1.7. Územnoplánovacia dokumentácia, územnoplánovacie podklady a iné podklady s väzbou na územie obce	10
1.8. Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií	11
2. ŠIRŠIE PRIESTOROVO-FUNKČNÉ VÄZBY A SÚVISLOSTI	24
2.1. Poloha a význam obce v štruktúre osídlenia	24
2.2. Riešenie záujmového územia obce	24
2.3. Vzájomná poloha obce a vymedzených špecifických území a ochranných pásiem	26
2.4. Nadradené trasy a zariadenia na území obce	27
3. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO PRIESTOROVÁ ORGANIZÁCIA	28
3.1. Vymedzenie riešeného územia	28
3.2. Priestorová organizácia riešeného územia	28
3.3. Vymedzenie zastavaného územia	29
4. URBANISTICKÁ KONCEPCIA	30
4.1. Stratégia rozvoja	30
4.2. Limity rozvoja	32
4.3. Funkčné využitie	33
4.4. Priestorové usporiadanie	37
5. KULTÚRNE A HISTORICKÉ HODNOTY	40
5.1. Kultúrno-historický vývoj obce	40
5.2. História obce	41
5.3. Ochrana pamiatok a archeologických lokalít	43
6. DEMOGRAFIA	45
6.1. Obyvateľstvo	45
6.2. Domový a bytový fond	46

7. HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA	47
7.1. Ťažba nerastných surovín	47
7.2. Poľnohospodárstvo	47
7.3. Lesné hospodárstvo	49
7.4. Priemyselná a remeselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo	50
8. BÝVANIE	52
8.1. Charakteristika východísk a rozvojových možností bývania	52
8.2. Podmienky rozvoja bývania podľa urbanistických okrskov	53
9. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	55
10. REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	59
11. DOPRAVA	62
11.1. Širšie dopravné vzťahy	62
11.2. Cestná doprava	62
11.3. Pešie komunikácie a priestranstvá	64
11.4. Cyklistická doprava	64
11.5. Statická doprava	65
11.6. Dopravné zariadenia	65
11.7. Cestná hromadná doprava	65
11.8. Železničná doprava	66
11.9. Letecká doprava	67
11.10. Výpočet hluku z dopravy	68
12. VODNÉ HOSPODÁRSTVO	71
12.1. Širšie vzťahy	71
12.2. Zásobovanie pitnou vodou	72
12.3. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	75
12.4. Vodné toky, odtokové pomery	76
13. ENERGETIKA	78
13.1. Širšie vzťahy	78
13.2. Zásobovanie elektrickou energiou	78
13.3. Zásobovanie plynom	80
13.3. Zásobovanie teplom	83
14. ELEKTRONICKÉ KOMUNIKAČNÉ SIETE	84
14.1. Širšie vzťahy	84
14.2. Elektronické komunikačné siete	84

15. OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY	85
15.1. Súčasná krajinná štruktúra	85
15.2. Ochrana krajiny, významné krajinárske štruktúry	87
15.3. Krajinnoekologické opatrenia	90
15.4. Sídlná zeleň	93
16. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	94
16.1. Vodné hospodárstvo	94
16.2. Odpadové hospodárstvo	94
16.3. Ovzdušie	95
16.4. Radónové riziko	95
16.5. Hluk, infrazvuk a vibrácie	96
16.6. Elektromagnetické a optické žiarenie	96
17. OCHRANA ŠPECIFICKÝCH ZÁUJMOV A POTRIEB	97
17.1. Civilná ochrana	97
17.2. Obrana a bezpečnosť štátu	97
17.3. Požiarna ochrana	97
17.4. Ochrana pred povodňami	98
18. OCHRANNÉ PÁSMA	100

19. DOKLADOVÁ ČASŤ

**A / II. VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA
POĽNOHOSPODÁRSKEJ A LESNEJ PÔDY NA NEHOSPODÁRSKE ÚČELY**
(Príloha sprievodnej správy)

**A / III. ZÁSADY A REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA
/ ZÁVÄZNÁ ČASŤ**
(Samostatný dokument)

B/ OBSAH GRAFICKEJ ČASTI:

B/I. HLAVNÁ MAPOVÁ INTERPRETÁCIA

(Samostatná príloha)

Výkres č. 1 / ŠIRŠIE VZŤAHY Výkres širších vzťahov	/ M 1 : 50 000
Výkres č. 2 / KOMPEXNÝ URBANISTICKÝ NÁVRH Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia so záväznou časťou a VPS	/ M 1 : 10 000
Výkres č. 3 / DOPRAVNÉ VYBAVENIE Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia	/ M 1 : 10 000
Výkres č. 4A / TECHNICKÉ VYBAVENIE – VODNÉ HOSPODÁRSTVO Výkres riešenia verejného technického vybavenia	/ M 1 : 10 000
Výkres č. 4B / TECHNICKÉ VYBAVENIE – ENERGETIKA A ELEKTRONICKÉ KOMUNIKAČNÉ SIETE Výkres riešenia verejného technického vybavenia	/ M 1 : 10 000
Výkres č. 5 / OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov ÚSES	/ M 1 : 10 000
Výkres č. 6 / VYHODNOTENIE PERSPEKTÍVNEHO POUŽITIA PP A LP NA NEHOSPODÁRSKE ÚČELY Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy na nehnospodárske účely	/ M 1 : 10 000

B/II. DOPLŇUJÚCE MAPOVÉ ZOBRAZENIA A SCHÉMY

(Súčasť textovej časti)

- * Zbehy - vojenské mapovanie (1839) / kapitola 5.1.
- * Zbehy - mapa Topografická (1955) / kapitola 5.1.
- * Priestorová organizácia územia – ÚPN obce Zbehy / Koncept (2019)
/ kapitola 3.2.
- * Priestorová organizácia územia – ÚPN obce Zbehy / Prieskumy a rozborý (2018)
/ kapitola 4.4.
- * Lesy Slovenskej republiky, š. p., OZ Topoľčianky / Organizácia (2018)
/ kapitola 7.3.
- * **Schéma verejnoprošpešných stavieb**
(Súčasť záväznej časti A/III.)

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1. Názov dokumentácie

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE ZBEHY
III. ETAPA / KONCEPT

1.2. Objednávateľ a obstarávateľ dokumentácie

- 1.2.1. *Názov subjektu:* **OBEC ZBEHY**
 1.2.2. *Sídlo:* Obecný úrad Zbehy, Zbehy 69, 951 42 Zbehy
 1.2.3. *Štatutárny zástupca:* Ing. Adam Ž á k o v i č , starosta obce
 1.2.4. *Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD obce:* Ing. arch. Gertrúda Č u b o ň o v á , reg. číslo 236

1.3. Zhotoviteľ dokumentácie

- 1.3.1. *Názov subjektu:* **ARCH.EKO BB, s.r.o.**
 1.3.2. *Sídlo:* Kuzmányho 2, 974 01 Banská Bystrica
 1.3.2. *Štatutárni zástupcovia:* Ing. arch. Michal D o v i č o v i č , konateľ s.r.o.
 Ing. arch. Eva F a r a g ó o v á , konateľ s.r.o.
 Telefón: 0905 521 210
 e-mail: arch.eko@archeko.sk

1.4. Dôvody obstarania a hlavné ciele riešenia územného plánu

Prvý územný plán pre územie obce – ÚPN SÚ Zbehy spracoval v roku 1979 Stavoprojekt Nitra. V období, po skončení jeho platnosti, ako aj vplyvom nových politických a hospodársko – ekonomických podmienok, nového územno-správneho členenia Slovenska a tiež potrebe prehodnotenia koncepcie rozvoja obce boli v roku 2004 zahájené práce na novom územnom pláne obce.

Nový Územný plán obce Zbehy bol vypracovaný v rokoch 2004 – 2006. Spracovateľom bol Ing. arch. Michal Borguľa, PhD., MB-AUA Ateliér urbanizmu a architektúry, Nitra; odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie bola Ing. arch. Gertrúda Čuboňová, reg. číslo 036. Územný plán obce Zbehy bol schválený dňa 23. 7. 2007, uznesením č. 7/2007.

V období rokov 2015 – 2016 boli obstarané, vypracované a schválené zmeny a doplnky Územného plánu obce Zbehy – Zmeny a doplnky č. 2 a Zmeny a doplnky č. 3.

Dôvodom pre obstaranie a vypracovanie zmien a doplnkov bola potreba prípravy územia Strategického parku Nitra - Sever, ako významnej investície vo verejnom záujme a potreba územnej prípravy nových rozvojových plôch, reagujúca na aktuálne územno-rozvojové požiadavky, ktoré vyvolali potrebu korigovania pôvodnej koncepcie územného rozvoja schválenej v ÚPN obce Zbehy z r. 2007.

Potreba vypracovania novej (v poradí tretej) komplexnej územnoplánovacej dokumentácie pre obec Zbehy, na úrovni územného plánu (ÚPN) obce bola iniciovaná z podnetu Obce Zbehy v r. 2017.

Hlavné dôvody obstarania a hlavné ciele riešenia nového Územného plánu obce Zbehy:

- vypracovanie novej koncepcie územného rozvoja obce, ktorá bude po prehodnotení ÚPN obce Zbehy (2007) reagovať na aktuálne územno-rozvojové požiadavky vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien

a doplnkov č. 1 (2015), ako aj existencie Strategického parku Nitra – Sever, vrátane automobilového závodu Jaguar Land Rover,

- prehodnotenie a aktualizovanie pôvodných koncepcií rozvoja územia súvisiacich s riešením problematiky priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,
 - vytvorenie podmienok pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosť, rekreácie, športu, cestovného ruchu, vidieckej turistiky a agroturistiky, zelene,
 - vytvorenie podmienok pre rozvoj priemyselnej výroby a prevádzok drobného podnikania,
 - zhodnotenie možností rozvoja poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva,
- prehodnotenie a aktualizovanie pôvodných požiadaviek na ochranu prírody a tvorbu krajiny, ochranu prvkov územného systému ekologickej stability (ÚSES) a zložiek životného prostredia,
- prehodnotenie a aktualizovanie pôvodných koncepcií rozvoja územia súvisiacich s riešením problematiky dopravného a technického vybavenia územia, ako aj ochranou územia obce:
 - trasy nadradených dopravných komunikácií - rýchlostnej cesty R8 a preložky cesty II/513,
 - zásobovanie obce pitnou vodou z verejného vodovodu, t.j. rozšírenie verejného vodovodu do miestnej časti Andač a súčasne vytvorenie II. tlakového pásma vodovodu Zbehy pre zástavbu nad hornou hranicou existujúceho zásobného rozsahu vodovodu (cca 160,00 m n. m.) s akumuláciou pitnej vody...,
 - návrh alternatívneho spôsobu odvádzania a čistenia splaškových odpadových vôd na ČOV Zbehy, vzhľadom k stanoviskám ZVS, a. s. Nitra (18.02.2019 a 29.04.2019), ktoré opakovane potvrdzujú že v súčasnosti, z dôvodu kapacitnej vyťaženia verejnej stokovej siete mesta Nitra nie je možné napojenie obce na verejnú kanalizáciu mesta Nitra,
 - revitalizácia voľnej krajiny proti prívalovým dažďom, veternej a vodnej erózii,
 - ochrana existujúceho zastavaného územia a rozvojového územia pred odtokom dažďových vôd z povrchového odtoku (zasakovacie a zvodné prielohy, vsakovanie),
 - pôdoochranné opatrenia (v území nad 7° realizácia trvalých trávnych porastov, zasakovacie políčka),
 - opatrenia na zadržanie odtoku zrážkových vôd v území (poldre, vsakovanie, revitalizácia priestoru sústredeného odtoku zrážkových vôd občasných vodných tokov).

Obec Zbehy, ako príslušný orgán územného plánovania obstaráva územný plán obce v zmysle § 16, zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Na základe vyhodnotenia užšej súťaže na výber zhotoviteľa Územného plánu obce Zbehy v súlade s § 117, zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, bola spoločnosť ARCH.EKO BB, s.r.o., Banská Bystrica v októbri 2017 zmluvne poverená (Zmluva o dielo č. 02/2017) vyhotovením nového územného plánu obce.

1.5. Priebeh spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPN obce

V zmysle Zmluvy o dielo č. 02/2017 vykonal zhotoviteľ v spolupráci s Obecným úradom Zbehy prípravu úlohy a na jej základe realizoval v priebehu roka 2018 nasledovné práce:

- I. etapa - Prieskumy a rozbor
- II. etapa - Z a d a n i e

Zadanie územného plánu obce Lužianky bolo prerokované v dňoch 23. 11. 2018 – 23. 12. 2018 a schválené Obecným zastupiteľstvom na mimoriadnom zasadnutí dňa 30. 01. 2019, Uznesením č. 35/2019

V priebehu roka 2019 realizoval zhotoviteľ na základe schváleného zadávacieho dokumentu, s využitím prieskumov a rozborov a všetkých podkladov získaných obstarávateľom v priebehu prípravných prác ťažiskovú koncepčnú etapu spracovania ÚPN obce:

III. etapa - K o n c e p t

Koncept ÚPN obce bude prerokovaný v zmysle § 21, zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

1.6. Súlad riešenia územia so zadaním, varianty a alternatívy rozvoja územia

V súlade so schváleným Zadaním ÚPN obce Zbehy boli v priebehu spracovania etapy konceptu rozpracované, resp. posudzované varianty a alternatívy riešenia rozvoja územia obce, ktoré boli zamerané hlavne na:

- Variantné riešenie trasy nadradenej dopravnej komunikácie - rýchlostnej cesty R8 na úrovni mierky ÚPN obce (M 1 : 10 000); riešenie konfliktov navrhovanej trasy cesty R8 s existujúcimi a schválenými rozvojovými lokalitami na území obce; riešenie väzby trasy cesty R8 s kontaktnými územiami obcí Lužianky, Lehota a Čakajovce:
 1. **variant** / návrh v súlade s ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1,
 2. **variant** / návrh ÚPN obce Zbehy.
- Variantné riešenie trasy preložky cesty II. triedy II/513 na úrovni mierky ÚPN obce (M 1 : 10 000); riešenie polohy križovatky s rýchlostnou cestou R8:
 1. **variant** / návrh v súlade s ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1,
 2. **variant** / návrh ÚPN obce Zbehy.
- Variantné možnosti riešenia rozvoja nových lokalít pre bývanie, pre rozvoj občianskej vybavenosti a služieb, športu, rekreácie a výroby boli v priebehu spracovania dôsledne posudzované. Výsledný návrh je orientovaný prioritne na variantné riešenie rozvoja bývania, vo vzťahu k možným rozvojovým trendom.

V územnom pláne navrhnutá stratégia rozvoja obce predpokladá postupný rozvoj zo súčasných cca 2 250 obyvateľov (rok 2016) v závislosti od predpokladaných – možných rozvojových trendoch, ktoré predstavujú tri možné rozvojové varianty:

1. **variant** / 3 000 – 3 350 obyvateľov (prechodne stagnačný trend),
2. **variant** / 4 880 – 5 090 obyvateľov (optimálny rozvojový trend),
3. **variant** / 5 300 – 5 500 obyvateľov (progresívny rozvojový trend)

1. variant vychádzajúci z prognózy vývoja obyvateľov obce predpokladá len kvalitatívny rozvoj na súčasných zastavaných plochách a obmedzený plošný rozvoj,

2. variant vychádza z predpokladu vonkajších imigračných vplyvov z krajského mesta Nitra a Strategického parku Nitra – Sever, vrátane automobilového závodu Jaguar Land Rover, stúpajúcej atraktívnosti územia obce vyplývajúcej z jej polohy v rámci nitrianskeho ťažiska osídlenia a postupne stúpajúcej kvalite technického vybavenia obce.

Územný rozvoj sa predpokladá prioritne na disponibilných plochách súčasného zastavaného územia obce a na vymedzených plochách vo väzbe na zastavané územie.

3. variant, okrem predpokladov z ktorých vychádza 2. variant, predpokladá možnosť zvýšenia vonkajších imigračných vplyvov a toho vyplývajúcej potreby vytvorenie rezervných, resp. ponukových plôch.

Rozvoj bývania bude orientovaný okrem využitia prípadných zostávajúcich rezerv na disponibilných plochách súčasného zastavaného územia obce a plochách navrhovaných vo väzbe na zastavané územie, na vymedzené výhľadové rozvojové plochy.

Navrhovaná koncepcia ÚPN obce Zbehy je podrobne vypracovaná v zmysle 2. variantu, ktorý predstavuje optimálny rozvojový trend (návrh). Návrhová etapa je riešená v záväznej hodnotiacej úrovni.

Súčasťou koncepcie je aj dokumentovanie 3. variantu, ktorý predstavuje progresívny trend rozvoja územia obce (výhľad). Výhľadová etapa rozvoja obce je riešená v odporúčenej hodnotiacej úrovni.

- Alternatívny spôsob odvádzania splaškových odpadových vôd a ich čistenia na ČOV (ČOV Nitra / ČOV Zbehy) boli v priebehu spracovania dôsledne posudzované. Vzhľadom k stanoviskám ZVS, a. s., Nitra, zo dňa 18. 02. 2019 a 29. 04. 2019, ktoré opakovane vylučujú možnosť napojenia obce Zbehy na verejnú kanalizáciu mesta Nitra, je v ÚPN obce Zbehy dokumentovaná len 2. alternatíva:

2. alternatíva / návrh odvádzania splaškových odpadových vôd a ich čistenia na ČOV Zbehy.

1.7. Územnoplánovacia dokumentácia, územnoplánovacie podklady a iné podklady s väzbou na územie obce

Predchádzajúce územnoplánovacie dokumenty (ÚPD), územnoplánovacie podklady (ÚPP), ostatné rozvojové koncepcie a podklady, s väzbou na územie obce:

1.7.1. ÚPD a ÚPP nadregionálneho a regionálneho charakteru

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, AUREX, spol. s r.o., Bratislava, 2001.
KURS 2001 bol schválený uznesením vlády SR v roku 2001, záväzná časť bola vydaná nariadením vlády SR č. 528/2002 Z. z., ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001. V roku 2006 bola aktualizovaná smerná časť KURS 2001 bez zmien v jej záväznej časti. V roku 2011 boli vládou SR schválené zmeny a doplnky č.1 KURS 2001, uznesením č. 513 z 10. augusta 2011. Nariadením vlády SR č. 461/2011 zo 16.11.2011 boli vyhlásené zmeny a doplnky záväznej časti KURS 2001
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (AUREX, spol. s r.o., Bratislava) schválený Uznesením zastupiteľstva NSK č. 313/2012 zo dňa 14. 05. 2012, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č.2/2012, zo dňa 14. 05. 2012
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1 (AUREX, spol. s r.o., Bratislava) schválený Uznesením zastupiteľstva NSK č. 111/2015 zo dňa 20. 07. 2015, ktorého záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č.6/2015, zo dňa 26. 10. 2015
- Územný generel dopravy Nitrianskeho samosprávneho kraja (AUREX, spol. s r.o., Bratislava, november 2017)
- Krajinársko-urbanistická štúdia rekreačného potenciálu Mikroregiónu Radošinka, Ateliér Dobrucká, s.r.o., Nitra, 2012

1.7.2. ÚPD a ÚPP na úrovni obce

- Územný plán obce Zbehy (Ing. arch. Michal Borguľa, PhD., MB-AUA Ateliér urbanizmu a architektúry, Nitra, r. 2006) schválený Uznesením Obecného zastupiteľstva č. 7/2007 zo dňa 23. 07. 2007
- Územný plán obce Zbehy - Zmeny a doplnky č. 2 (ARCH.EKO, s.r.o. Banská Bystrica, 09. 2015) schválený Uznesením Obecného zastupiteľstva č. 96/2015 a č. 97/2015 zo dňa 13. 10. 2015, ktorého záväzná časť bola vyhlásená VZN č. 1/2015, zo dňa 13. 10. 2015
- Územný plán obce Zbehy - Zmeny a doplnky č. 3 (ARCH.EKO, s.r.o. Banská Bystrica, 06. 2016) schválený Uznesením Obecného zastupiteľstva č. 19/2016 zo dňa 13. 06. 2016, ktorého záväzná časť bola vyhlásená VZN č. 1/2016, zo dňa 13. 06. 2016

1.7.3. ÚPD a ÚPP zonálneho charakteru

- Urbanistická štúdia centrálnej časti obce Zbehy (Ing. arch. Michal Borguľa, PhD., MB-AUA Ateliér urbanizmu a architektúry, Nitra, 10/2007)

1.7.4. Projektová dokumentácia stavieb

- DUR / Veterný park Nitra, lokalita Zbehy, JUPROKIPRO spol. s r.o., Bratislava, 10/2010
- Projekt / Verejný vodovod Zbehy – Andač

1.7.5. Ostatné východiskové podklady

- Technicko - ekonomická štúdia / ŽSR, Elektrifikácia a optimalizácia trate Leopoldov – Nitra – Šurany (alternatíva B), Reming consult a. s., Bratislava
- Architektonická štúdia náučných a turistických chodníkov v území OZ Radošinka, Ateliér Dobrucká, s.r.o., Nitra, 07/2017
- Ostatné východiskové podklady (stanoviská, vyjadrenia, informácie, potvrdenia) získané v etape prípravných prác pre ÚPN obce Zbehy a stanoviská k Zadaniu ÚPN obce Zbehy.

Všetky uvedené a tu neuvádzané územnoplánovacie a ostatné podklady a zámery rozvoja boli v jednotlivých etapách spracovania ÚPN obce funkčne a priestorovo prehodnotené. Ich obsah bol optimalizovaný a včlenený do rozvojového rámca obce riešenia ÚPN obce.

1.8. Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

1.8.1. ÚPD nadregionálneho a regionálneho charakteru

Rezortná rozvojová koncepcia a podklady celoštátneho a regionálneho významu ako základné východiskové dokumenty predikcie významovo nadradených a strategických rozvojových tendencií na celoslovenskej až nadštátnej úrovni a regionálnej úrovni, schválené pred obdobím spracovania ÚPN obce:

- **Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS) 2001**, územno-technický podklad

Obstarávateľ : Ministerstvo životného prostredia SR

Spracovateľ : AUREX, spol. s r.o., Bratislava, 2001

Schválená vládou SR uznesením č. 1033 z 31. októbra 2001

V roku 2011 boli vládou SR schválené zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001, uznesením č. 513 z 10. augusta 2011. Nariadením vlády SR č. 461/2011 zo 16.11.2011 boli vyhlásené zmeny a doplnky záväznej časti KURS 2001.

▪ **Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1**

Obstarávateľ : Nitriansky samosprávny kraj

Spracovateľ : AUREX, spol. s r.o., Bratislava, 2015

Schválený zastupiteľstvom NSK uznesením č. 111/2015 z 20. júla 2015.

ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja je východiskový dokument určujúci smerné a záväzné vstupy pre ÚPN obce Zbehy z regionálnej polohy.

ÚPN regiónu formuje širšie vzťahy a možné rozvojové procesy nitrianskeho ťažiska osídlenia a v rámci neho aj obce Zbehy, vo väzbe na regionálnu polohu, s možným dopadom na vnútrošídlnú štruktúru - predovšetkým v oblasti dopravy, významového postavenia a začlenenia obce v štruktúre osídlenia a komplexných urbánnych vzťahov.

Záväzná časť Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja – v znení zmien a doplnkov č. 1 bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením NSK č.6/2015, zo dňa 26. 10. 2015.

Pri spracovaní návrhových etáp ÚPN obce Zbehy boli akceptované výstupy z ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja, prioritne jeho záväzná časť (Záväzné regulatívy územného rozvoja a verejnoprospešné stavby).

ZÁVÄZNÁ ČASŤ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU NITRIANSKEHO KRAJA – V ZNENÍ ZMIEN A DOPLNKOV Č. 1 / Vybrané záväzné regulatívy vzťahujúce sa na riešené územie obce Zbehy

**I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA NITRIANSKEHO KRAJA
/ ZMENY A DOPLNKY Č. 1**

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využívania územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.2. Formovať ťažiská osídlenia Nitrianskeho kraja na všetkých úrovniach prostredníctvom regulácie ich funkčnej a priestorovej štruktúry pri uplatňovaní princípov dekoncentrovanej koncentrácie a pri zohľadňovaní suburbanizačných procesov, čo znamená:

1.2.3. podporovať dotvorenie bratislavsko-trnavsko-nitrianskeho ťažiska osídlenia medzinárodného významu,

1.2.4. zabezpečovať rozvojovými osami sídelné prepojenia a rovnocennosť rozvojových podmienok ostatného územia kraja.

1.3. Podporovať rozvoj ťažísk osídlenia kraja v súlade s ich hierarchickým postavením v sídelnom systéme Slovenskej republiky,

1.3.1. nitrianske ťažisko osídlenia najvyššej úrovne ako aglomeráciu celoštátneho významu,

1.4. Podporovať ekonomickými a organizačnými nástrojmi aglomeračný rozvoj osídlenia predovšetkým v zázemí sídelných centier Nitra, Topoľčany, Nové Zámky, Komárno, Zlaté Moravce, Levice, ktoré tvoria priestory najvýznamnejších ťažísk osídlenia.

1.7. Rozvíjať centrá osídlenia ako centrá zabezpečujúce vyššiu a špecifickú občiansku vybavenosť aj pre obce v ich zázemí.

1.13. Podporovať rozvoj obcí ako centier lokálneho významu

1.13.1. Nitra: Veľké Zálužie, Cabaj – Čápor, Mojmirovce, Výčapy – Opatovce, Zbehy, Nové Sady, Jelenec, Rišňovce, Dolné Obdokovce,

1.14. Podporovať v centrách lokálneho významu predovšetkým zariadenia v:

1.14.1. školstve – materské a základné školy,

1.14.2. zdravotníctve – zdravotné strediská s ambulanciami všeobecných lekárov, lekárne,

1.14.3. telekomunikáciách – pošty,

1.14.4. službách – stravovacie zariadenia,

- 1.14.5. kultúrno-spoločenskej oblasti – kiná, kultúrne domy, knižnice,
 - 1.14.6. oblasti športu a rekreácie – telocvične, otvorené športoviská,
 - 1.14.7. oblasti obchodu – obchody s komplexným základným sortimentom tovarov.
 - 1.15. Podporovať územný rozvoj v smere rozvojových osí ležiacich na území Nitrianskeho kraja výstavbou príslušných zariadení infraštruktúry a komunikačných zariadení a to:
 - 1.15.3. ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa (Bánovce nad Bebravou) – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno,
 - 1.16. Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrno-historických regiónov na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:
 - 1.16.1. podporovať vzťah urbánnych a rurálnych území v novom partnerstve založenom na integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka a kultúrohistorických a urbanisticko-architektonických daností,
 - 1.16.2. zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavy obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov
 - 1.16.3. a dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinu a životné prostredie vidieckeho priestoru,
 - 1.16.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.
 - 1.17. Vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a nepripúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce, ako aj vylúčiť výstavbu v inundačných územiach vodných tokov a na pobrežných pozemkoch vodných tokov.
 - 1.18. Pokračovať v systematickom prieskume radiačnej záťaže obyvateľstva a vyčleniť územia a oblasti, kde sú potrebné protiradónové opatrenia pri výstavbe nových objektov alebo kde je nutné realizovať sanačné opatrenia v už existujúcom bytovom fonde s cieľom chrániť obyvateľov pred touto záťažou; na území, na ktorom je potrebné vzhľadom na výsledky monitorovania záťaže radónom realizovať potrebné protiradónové opatrenia, neplánovať výstavbu rekreačných objektov, nemocníc, školských a predškolských zariadení a liečební.
- 2. Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva**
- 2.7. Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jej formy agroturizmu.
 - 2.11. Podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze vidieckej i mestskej krajiny.
 - 2.13. Podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, ...)
 - 2.13.1. previazaním línií cyklotrás podľa priestorových možností s líniami korčuliarskych trás, jazdeckých trás, peších trás a tiež s líniami sprievodnej zelene,
 - 2.13.2. rozvojom cyklotrás mimo (najmä frekventovaných) ciest, rozvoj bezpečných križovaní cyklotrás s ostatnými dopravnými koridormi, budovanie ľahkých mostných konštrukcií ponad vodné toky v miestach križovania cyklotrás s vodnými tokmi,
 - 2.13.3. rozvojom rekreačnej vybavenosti pozdĺž cyklotrás, osobitnú pozornosť venovať vybavenosti v priesečníkoch viacerých cyklotrás.
 - 2.16. Regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.
- 3. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja**
- 3.1. V oblasti hospodárstva

- 3.1.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania predovšetkým v suburbanizačných priestoroch centier osídlenia miest Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Šaľa, Nové Zámky, Komárno a Levice.
- 3.2. V oblasti priemyslu a stavebníctva
- 3.2.1. Vychádzať predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných a stavebných areálov.
- 3.3. V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva
- 3.3.1. Rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj.
- 3.3.3. Zabezpečovať protieróziu ochranu poľnohospodárskej pôdy prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability.
- 3.3.4. Vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej zelene v okolí hospodárskych dvorov.
- 3.3.7. Rešpektovať a zohľadňovať platný Program starostlivosti o les, rešpektovať ochranné pásmo lesnej pôdy, uprednostňovať ekologicky vhodné autochtónne (domáce) druhy drevín.
- 3.3.8. Podporovať v lesnom hospodárstve postupnú obnovu prirodzeného drevinového zloženia porastov, zabezpečovať obnovu porastov jemnejšími spôsobmi, zvyšovať podiel lesov osobitného určenia, zachovať pôvodné zvyšky klimaxových lesov v súvislosti s obnovami Programov starostlivosti o les.
- 3.3.10. Netrieštiť ucelené komplexy lesov pri návrhu koridorov technickej infraštruktúry a líniových stavieb.
- 4. Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja sociálnych vecí**
- 4.1. V oblasti školstva
- 4.1.1. Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolicacích zariadení na území kraja v závislosti na vývoji obyvateľstva v území.
- 4.2. V oblasti zdravotníctva
- 4.2.1. Rozvíjať rovnomerne na území kraja zdravotnú starostlivosť vo všetkých formách jej poskytovania – ambulantnej, ústavnej a lekárenskej.
- 4.2.2. Vytvárať podmienky pre rovnocennú prístupnosť a rovnocennú dostupnosť obyvateľov jednotlivých oblastí kraja k nemocničným zariadeniam a zdravotníckym službám.
- 4.2.3. Vytvárať územno-technické predpoklady pre rozvoj agentúr domácej ošetrovateľskej starostlivosti, domov ošetrovateľskej starostlivosti, geriatrických centier, stacionárov a zariadení liečebnej starostlivosti v priemete celého územia kraja.
- 4.3. V oblasti sociálnych vecí
- 4.3.1. Rekonštruovať a obnovovať budovy a zariadenia sociálnych služieb, komplexne modernizovať sociálnu infraštruktúru v existujúcich zariadeniach sociálnych služieb.
- 4.3.2. Zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantity sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi
- 4.3.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí (terénne a ambulantné sociálne služby, sociálne služby v zariadeniach s týždenným pobytom), podpora sebestačnosti rodín, osobitne rodín s malými deťmi, realizovanie nízkoprahových aktivít pre rôzne marginalizované skupiny.
- 4.3.4. Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity.
- 4.3.5. Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).
- 4.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry
- 4.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť.
- 4.4.3. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.

4.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v urbanizovanom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.

5. Zásady a regulatívy z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu

5.1 V oblasti starostlivosti o životné prostredie

5.1.1. Zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.

5.1.4. Podporovať výsadbu ochrannej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov ako aj zväčšovať podiel plôch zelene v zastavaných územiach miest a obcí.

5.1.5. Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území a v súlade s podmienkami určenými príslušným správcom toku revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.

5.2. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny

5.2.2. Odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.

5.2.3. Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznou ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.

5.2.4. Vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu výsadby pôvodných a ekologicky vhodných druhov drevín v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinej vegetácie (hlavne pozdĺž tokov, kanálov a ciest a v oblasti svahov Podunajskej pahorkatiny).

5.2.6. Podporovať územnoplánovacími nástrojmi zakladanie trávnych porastov, ochranu mokradí a zachovanie prírodných depresií, spomalenie odtoku vody v upravených korytách...

5.2.8. Podporovať aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou.

5.2.9. Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prírodné lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrohistorického dedičstva.

5.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov

5.3.4. Rešpektovať ochranné pásmo lesov do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

5.3.5. Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.

5.3.6. Nespôsobovať pri územnom rozvoji fragmentáciu lesných ekosystémov.

5.3.7. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narúšalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

6. Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrohistorického dedičstva

6.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).

6.3. Akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifčnosti historického osídlenia.

- 6.4. Rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie.
- 6.5. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny ...
- 6.6. Rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky utvorené dominanty (lokality s výskytom historických krajinných štruktúr a kultúrohistorických pamiatok) spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu.
- 6.7. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji kraja:
 - 6.7.3. známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov, v zmysle pamiatkového zákona,
 - 6.7.4. národné kultúrne pamiatky, ich súbory a areály...
 - 6.7.7. pamätihodnosti, ktorých zoznam vedú jednotlivé obce.
- 6.9. Zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia.

7. Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia

- 7.9. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru celoštátnej úrovne – koridory ciest
 - 7.9.3. Nitra – Topoľčany – (Partizánske), s vetvami Topoľčany – (Chynorany), Nitra – (Hlohovec).
- 7.10. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru nadregionálnej úrovne – koridory konvenčných železničných tratí
 - 7.10.2. Šurany – Nitra – (Prievidza),
 - 7.10.3. Kozárovce – Lužianky – Zbehy – (Leopoldov).
- 7.12. Rešpektovať dopravnú infraštruktúru nadregionálnej úrovne – existujúce a potenciálne letisko pre medzinárodnú dopravu v Nitre – Janíkovce.
- 7.13. Proporcionálne podporovať doplnkové postavenie dopravnej infraštruktúry prechádzajúcej Nitrianskym krajom medzinárodného, celoštátneho a nadregionálneho významu, ktorá, spolu s paneurópskymi multimodálnymi koridormi ITF a sieťami TEN-T, vytvára nadradenú dopravnú sústavu Slovenskej republiky.
- 7.14. Rezervovať koridory pre výhľadové trasy rýchlostných ciest R3, R7 a R8 na území Nitrianskeho kraja:
 - 7.14.3. koridor rýchlostnej cesty R8 v trase vedenej od napojenia na rýchlostnú cestu R1 západne od Nitry v polohe západne od cesty I/64...
- 7.15. Pre cesty I. triedy zabezpečiť územnú rezervu pre výhľadové usporiadanie v základnej kategórii C 11,5/80-60, v kategórii C 9,5/80-60 (v súbehu s rýchlostnými cestami), prípadne v štvorpruhovej kategórii C 22,5/100-70 (ak sa preukáže potreba na základe prognózy intenzity dopravy).
- 7.20. Rezervovať koridor pre obchvat obcí Čakajovce a Dražovce.
- 7.26. Pre cesty II. a III. triedy zabezpečiť územnú rezervu pre výhľadové šírkové usporiadanie v kategórii C 9,5/80-60 a C 7,5/70-50, prípadne C 22,5/80-60 (ak je preukázaná potreba na základe prognózy intenzity dopravy).
- 7.28. Cesta II/513 (Hlohovec) – Nitra: rezervovať koridor pre obchvat obce Rišňovce s napojením na novú trasu rýchlostnej cesty R8 na západnom okraji mesta Nitra s možnosťou preradenia na cestu I. triedy a kategóriu C11,5/80 a možnosťou jej postupného vybudovania podľa dopravného zaťaženia na 4-pruhovú komunikáciu.
- 7.40. Orientovať pozornosť predovšetkým na rekonštrukciu a homologizáciu ciest II. a III. triedy v zázemí sídelných centier v parametroch pre prevádzku autobusovej hromadnej dopravy a v záujme vytvorenia predpokladov lepšej dostupnosti obcí v suburbanizačnom priestore centier.
- 7.41. Zabezpečiť rozvoj regionálnej hromadnej dopravy v zázemí sídelných centier v záujme zlepšenia dostupnosti z rozvojových obcí v suburbanizačnom priestore do centier a medzi nimi.
- 7.44. Vytvoriť územnotechnické podmienky pre elektrifikáciu a technickú modernizáciu trate 141 (Leopoldov) – Nitra – Kozárovce.
- 7.57. Dodržiavať vyhlásené ochranné pásma letísk na území kraja.

8. Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia

- 8.1. V oblasti vodného hospodárstva
 - 8.1.1. Na úseku všeobecnej ochrany vôd:
 - vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,

- rešpektovať pri podrobnejších dokumentáciách ochranné pásma pre vodné toky podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách.

8.1.2. Na úseku odtokových pomerov v povodiach:

- rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá,
- dodržiavať princíp zadržiavania vôd v povodí (vrátane urbanizovaných povodí),
- navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké odtekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch (vrátane urbanizovaných povodí),
- zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha,
- podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhnúť v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity,
- zabezpečovať na neupravených úsekoch tokov predovšetkým ochranu intravilánov miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery na vodných tokoch s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd podľa Programu protipovodňovej ochrany SR v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- nevytvárať na vodných tokoch na území Nitrianskeho samosprávneho kraja nové migračné bariéry a zariadenia, ktorých výstavba alebo prevádzka ich ochudobňuje o vodu, poškodzuje alebo likviduje brehové porasty alebo mení ich prírodný charakter.

8.1.5. Na úseku verejných vodovodov:

- vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, zvyšovanie podielu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,
- zabezpečovať ochranu lokálnej, ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, ČS a pod.), v prípade možností aj s ponechaním manipulačných pásov,
- rezervovať územie pre vybudovanie vodovodov v obciach bez vodovodu.

8.1.6. Na úseku verejných kanalizácií:

- podmieniť nový územný rozvoj obcí napojením na existujúcu, resp. navrhovanú verejnú kanalizačnú sieť, s následným čistením komunálnych odpadových vôd v ČOV. Pri odvádzaní prívalových dažďových vôd z rozvojových plôch do vodných tokov zabezpečiť redukciiu a reguláciu odtoku vypúšťaných vôd v zmysle legislatívnych požiadaviek.
- preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídiel so spoločnou ČOV,
- vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu,
- preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území,
- zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ,

8.2. V oblasti energetiky

8.2.12. Rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novo navrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu.

8.2.16. Utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike.

8.2.17. Obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny.

8.3. V oblasti telekomunikácií

8.3.1. Rešpektovať jestvujúce trasy a ochranné pásma telekomunikačných vedení a zariadení.

8.3.2. Rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov.

8.3.3. Akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách.

8.3.4. Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorychlostnou dátovou sieťou.

8.3.5. Vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunikačnej siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi.

8.3.6. Vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej aj mobilnej sieti.

8.4. V oblasti odpadového hospodárstva

- 8.4.1. uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu,
- 8.4.2. vypracovať a priebežne aktualizovať programy odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY / ZMENY A DOPLNKY Č. 1

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov vo vzťahu k riešenému územiu obce Zbehy:

1. **V oblasti cestnej dopravy**

- 1.1. Rýchlostné cesty R3, R7 a R8 a ich zariadenia na území Nitrianskeho kraja.
- 1.5. Cesta I/64: obchvat obcí Čakajovce a Dražovce.
- 1.10. Cesta II/513 (Hlohovec) – Nitra: obchvat obce Rišňovce s napojením na novú trasu rýchlostnej cesty R8.
- 1.19. Homogenizácia ciest prvej triedy na kategóriu C 11,5/80, ciest druhej triedy na kategóriu C9,5/80 a ciest tretej triedy na kategóriu C 7,5/60.

2. **V oblasti železničnej dopravy**

- 2.3. Elektrifikácia a technická modernizácia trate 141 (Leopoldov) – Nitra – Kozárovce.

3./4. **V oblasti vodnej a leteckej dopravy**

- pre riešené územie obce Zbehy nešpecifikované

5. **V oblasti vodného hospodárstva**

5.3. Verejné kanalizácie

5.3.3. stavby kanalizácií (t.j. stokových sietí a čistiarní odpadových vôd) v aglomeráciách nad 10 tis. EO: n) aglomerácia Nitra

6. **V oblasti energetiky**

- pre riešené územie obce Zbehy nešpecifikované

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa § 108 a násl. §§ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

1.8.2. *ÚPD na úrovni obce*

▪ **Územný plán obce Zbehy**

Obstarávateľ : Obec Zbehy

Spracovateľ : Ing. arch. Michal Borguľa, PhD., MB-AUA Ateliér urbanizmu a architektúry, Nitra

Schválený Obecným zastupiteľstvom, uznesením č. 7/2007, dňa 23. 7. 2007.

Územný plán obce Zbehy bol vypracovaný v období rokov 2004 – 2006. Vypracovaniu návrhových etáp ÚPN obce (ÚPN-O) predchádzalo spracovanie prieskumov a rozborov (PaR) a zadania pre spracovanie ÚPN-O. Zadanie bolo schválené uznesením OcZ Zbehy zo dňa 7. 3. 2005. Návrhové obdobie ÚPN-O bolo uvažované do r. 2020 (I. etapa – r. 2010).

Hlavné ciele riešenia ÚPN-O v súlade so schváleným zadáním boli:

- rešpektovanie hranice katastrálneho územia obce,

- rešpektovanie hranice zastavaného územia obce k 1.1.1990,
- dokompletovanie jednotlivých funkčných zón obce,
- vytvorenie dostatku plôch pre rozvoj bývania,
- vytvorenie dostatku plôch pre rozvoj výroby a vznik nových pracovných príležitostí,
- realizácia výstavby v stavebných prielukách, medzerách, nezastavaných územiach vo vnútri zastavaného územia; rozšírenie hranice realizovať len v min. rozsahu, pri zabezpečení požadovaného rozvoja obce,
- zarovnanie a skompaktovanie hranice zastavaného územia v drobných korekciách po celom obvode zastavaného územia obce,
- doplnenie chýbajúcich zariadení občianskej vybavenosti a vytvorenie obslužného centra,
- v súlade s demografickými údajmi doplnenie obytnej zóny - pre novú IBV,
- návrh a zásadné riešenie prestavby schátralej časti obce,
- doriešenie vzťahov výroby k obytnému územiu obce,
- doriešenie vzťahov dopravných zariadení k obytnej zóne, návrh riešenia na odstránenie dopravných závad, optimalizácia a minimalizácia dopravy medzi funkčnými zónami, vytvorenie bezkolíznych dopravných vzťahov,
- dotvorenie obce plochami verejnej zelene,
- návrh opatrení na ochranu kultúrnych pamiatok,
- rešpektovanie ochranných hygienických pásiem,
- rešpektovanie predpisov a zákona o ochrane PPF,
- využívanie území ochranných pásiem všetkých druhov prípustnými funkciami, navrhovanie funkčného využitia a vzájomného usporiadania území bez negatívnych vplyvov,
- stanovenie základných podmienok na umiestnenie drobných výrobných prevádzok v dotyku s obytnými zónami,
- stanovenie podmienok na umiestnenie drobných podnikateľských aktivít v intraviláne obce a podmienok pre existenciu hospodárskeho dvora PD Zbehy,
- komplexné riešenie technického vybavenia obce, návrh koncepcie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou a návrh vyhovujúcej likvidácie odpadových a splaškových vôd z obce,
- návrh plôch pre nové výrobné územie a podnikateľské aktivity,
- návrh plochy pre rekreáciu.

Hlavné ciele riešenia boli premietnuté v návrhových etapách ÚPN-O a schválené OcZ v roku 2007 (uznesenie č. 7/2007). Realizácia cieľov bola do roku 2018 naplnená len čiastočne.

➤ **Zhodnotenie Územného plánu obce Zbehy (2007)**

Výhľadový počet obyvateľov do roku 2020 – 2 387 obyvateľov, vychádzajúci z predpokladaného 10% nárastu oproti roku 2003 – 2 170 obyvateľov sa v zásade naplňuje. V čase posledného sčítania v roku 2011, žilo v obci 2 238 obyvateľov, predpoklad ÚPN-O k roku 2010 bol 2 278 obyvateľov. V roku 2016 žilo v obci 2 248 obyvateľov.

- **Obytné a zmiešané územie**

V koncepcii ÚPN obce Zbehy boli uplatnené nasledovné formy bytovej výstavby:

1) Forma individuálnej bytovej výstavby (IBV) – samostatne stojace rodinné domy (RD)

ÚPN-O navrhoval využitie možnosti obojstrannej zástavby jestvujúcich komunikácií a dostavbu medzier, prioritne v hraniciach zastavaného územia oboch častí obce (rozptyl, lokality č. 26 a 27).

V „nadmerných“ záhradách sa predpokladalo vytvorenie nových ulíc, resp. predĺženie jestvujúcich, s cieľom intenzifikácie jestvujúcej štruktúry obytnej zástavby (lokality č. 2a, 4a - v grafike označená 4b, 16, 17, 18, 25).

Nové plochy pre výstavbu RD boli navrhnuté najmä v lokalitách po obvode hranice zastavaného územia obce, na pozemkoch bezprostredne nadväzujúcich na hranicu zastavaného územia v jeho juhozápadnej časti, s cieľom dosiahnutia kompaktnej zástavby obce (lokality č. 19, 20).

ÚPN-O navrhoval pre funkciu bývania 432 pozemkov - potenciálnych možností na výstavbu rodinných domov.

Do roku 2018 sa navrhovaný rozvoj realizoval len v malom rozsahu – cca 10%. Nový ÚPN aktualizuje pôvodné návrhy rozvoja bývania.

2) Forma polyfunkčnej výstavby bola navrhovaná v rámci vymedzeného obecného centra, pri MŠ a pri starom dome kultúry (lokalita č. 2 a 3). Predpokladalo sa doplnenie zástavby, resp. rekonštrukciu tejto frekventovanej časti obce s cieľom jej maximálneho využitia na polyfunkčné bývanie - komerčné aktivity s prevahou bývania.

Zámery sa v uvedenej forme, ani rozsahu nerealizovali, pri MŠ (lokalita č. 2) boli vybudované 2 monofunkčné nízko-podlažné bytové domy a parkovisko. V priestore starého domu kultúry je navrhovaný rozvoj polyfunkcie (bývanie + OV).

3) Forma progresívnej IBV (radovej, resp. skupinovej zástavby) – uplatnenie progresívnych foriem sa predpokladalo v lokalite č. 24a.

Zámer sa v uvedenej forme, ani rozsahu nerealizoval. Rozostavaná je časť lokality (3 RD - Dubina) formou IBV – samostatne stojace rodinné domy.

Rozvojová lokalita je v konflikte so zámerom trasy rýchlostnej cesty R8, limitovaná je tiež trasou občasného drobného vodného toku a vysokou kvalitou poľnohospodárskej pôdy (chránená BPEJ). Rozvoj v lokalite Dubina je orientovaný na rozvoj bývania a doplnkovými funkciami športu a rekreácie.

4) Forma monofunkčnej hromadnej nízko-podlažnej bytovej výstavby (HBV) s výškou zástavby do 4. NP sa predpokladala v lokalite č. 24a. Polyfunkčné formy boli navrhnuté v rámci obecného centra (lokality č. 2 a 3).

Zámer sa v lokalite č. 24a nerealizoval, v lokalite č. 2 boli vybudované 2 monofunkčné nízko-podlažné bytové domy.

- Občianska vybavenosť

ÚPN obce Zbehy navrhol budovanie občianskej vybavenosti v rámci obecných centier (OC) v troch lokalitách.

- OC Zbehy - v lokalite pri pošte na križovaniach cesty III/1675 a miestnych obslužných komunikácií, pri formujúcom sa námestí dobudovanie rekonštrukciou objektov jestvujúcej občianskej vybavenosti (OV);

- novú vybavenosť riešiť formou polyfunkcie s bývaním, previesť úpravu verejných priestranstiev, komunikácií, doplniť chýbajúce chodníky, parkoviská a verejnú zeleň;

- vytvorenú rezervu využiť pre výstavbu nového domu kultúry, resp. viacúčelovej budovy občianskej vybavenosti, vrátane obecného úradu (lokalita č. 3).

Z uvedených zámerov bola realizovaná nová predajňa potravín – Supermarket COOP Jednota. Ďalší rozvoj zariadení občianskej vybavenosti sa predpokladá hlavne v rámci areálu voľného času, čiastočne v rámci existujúcich plôch.

- OC Zbehy – v lokalite pri kostole podružné centrum na križovaní cesty III/1677 a miestnej obslužnej komunikácie, kde prevažuje charakter objektov základnej OV a objektov administratívno-správneho charakteru, obecný úrad (OcÚ), kostol, fara, potraviny, drobná výroba, verejná zeleň, hádzanárske ihrisko;

- lokalitu dobudovať rekonštrukciou objektov jestvujúcej vybavenosti, novú vybavenosť riešiť formou polyfunkcie s bývaním, previesť úpravu verejných priestranstiev, komunikácií, doplniť chýbajúce chodníky a parkoviská (lokalita č. 4 - v grafike označená 4a);

- priestory po OcÚ využiť pre klubovú a záujmovú činnosť v previazaní na jestvujúce ihrisko.

- jestvujúce voľne priestranstvo (lokalita č. 5) – „trojuholník“ pri južnom vstupe do obce dobudovať funkciou OV (ubytovanie, stravovanie, tenisové kurty, obecný park).

Z uvedených zámerov boli realizované verejné priestranstvá medzi OcÚ a kostolom (spevnené plochy – oddychové priestory, chodníky autobusové zastávky, verejná zeleň) a južne od kostola (verejná zeleň, spevnené plochy – oddychový priestor s pamätnou tabuľou J.I. Bajzu, chodníky, komunikácie). Rozvoj v severnej časti pôvodnej lokality č. 5 bol realizovaný formou skladu. Stredná a južná časť lokality sú vzhľadom k aktuálnym zámerom orientované na rozvoj bývania a občianskej vybavenosti.

Vzájomnú previazanosť oboch lokalít centrálnej časti obce Zbehy by malo podporiť pešie prepojenie (už vybudované) so sprievodnou zeleňou, dopravné usporiadanie hlavnej komunikácie s doplnením plôch pre parkovanie, ako i polyfunkčné dobudovanie tohto úseku hlavnej komunikácie.

- OC Andač – v polohe pravostranne pri vstupe do miestnej časti Andač, na križovaniach ciest III/1675, III/1683 a miestnej obslužnej komunikácie, kde sa nachádza jestvujúca základná občianska vybavenosť - potraviny, pohostinstvo, kultúrny dom, ihriská a neďaleký cintorín;
- centrum má dostatok rezervných plôch pre ďalší rozvoj, predpokladalo sa dobudovanie zariadení OV, detských ihrísk a plôch verejnej zelene (lokalita č. 24);
- umiestnenie novej občianskej vybavenosti sa predpokladalo v nových lokalitách pre IBV + rekreácia a šport (lokalita 24a) a pre agroturistiku (lokalita 24b) južne od cesty III/1675.

Z uvedených navrhovaných zámerov boli realizované detské ihriská a rekonštrukcia kultúrneho domu. Rozvoj funkcie športu a rekreácie je navrhovaný v lokalite Dubina.

Rozvoj plôch pre šport a rekreáciu bol realizovaný len v minimálnom rozsahu, v rámci zastavaného územia. Navrhované rozšírenie cintorína v Zbehoch nebolo potrebné.

- Výroba a skladové hospodárstvo

ÚPN obce Zbehy navrhol rozvoj plôch a zariadení poľnohospodárskej a priemyselnej výroby v lokalitách:

1) Radar s.r.o. – Poľnofarma Zbehy – existujúci poľnohospodársky areál, s obmedzenou rezervou pre rozvoj drobných podnikateľských aktivít remeselníckej výroby. Návrh intenzifikácie areálu sa nerealizoval.

2) Farma Oder – bývalý poľnohospodársky areál navrhnutý, ako lokalita pre agroturistické a agropodnikateľské aktivity a skladové hospodárstvo (lokalita č. 31)
Zámer sa nerealizoval, časť areálu je využívaná ako paintball-aréna (Paintball club Oder). Na území areálu je navrhovaný rozvoj agroturistiky, športu a rekreácie, v kontakte s východným okrajom – rozvoj bývania.

3) Rozvojové plochy pre agroturistiku (lokalita 24b). Zámer sa do r. 2018 nerealizoval. Na území lokality je navrhovaný rozvoj bývania.

4) RETIC s.r.o. – existujúci výrobný a skladový areál na východnom okraji obce, rozvojové zámery - rozšírenie výroby a jestvujúceho areálu (lokalita č. 14). Rozvoj sa realizoval v západnej časti areálu, ďalší rozvoj je navrhovaný v smere na západ.

5) Priemyselný park - rezerva pre PP (lokality č. 32 + 33) v severnej časti obce, vo väzbe na trasu rýchlostnej cesty R8 (pôvodne uvádzaná ako prekládka št. cesty I/64). Zámer rozvoja sa nerealizoval, rozvoj funkcie výroby bol prehodnotený a vzhľadom k prioritnej potrebe ochrany navrhovaného miestneho biocentra, ako aj k zmene trasy rýchlostnej cesty R8 – zrušený.

6) Rozvojové plochy pre výrobné územie (lokalita č. 10b) severne od centra obce, vo väzbe na športový areál pri Radošinke. Zámer rozvoja sa nerealizoval, potreba funkcie výroby v tejto polohe bola prehodnotená, územie je orientované na rozvoj areálu voľného času.

7) Rozvojové plochy pre výrobné územie a zmiešané územie – OV + výroba (lokality č. 30a + 30b) v juhozápadnej časti obce, vo väzbe cestu II/513. Zámer rozvoja sa do r. 2018 nerealizoval, rozvoj funkcie OV + výroby bol prehodnotený a vzhľadom k prioritnej potrebe ochrany regionálneho biocentra – zrušený.

8) Rozvojové plochy pre zmiešané územie – drobná výroba, sklady + IBV (lokality č. 7a, 15) v kontakte s obytným územím akceptovateľné v rozsahu funkcií prípustných pre obytné územie. Zámer rozvoja sa do r. 2018 nerealizoval. V lokalite 7a je navrhovaný rozvoj bývania, v lokalite 15 rozvoj výroby a občianskej vybavenosti.

9) Veterný park - rezerva pre veterný park (lokalita č. 29), ako alternatívny zdroj energie v juhozápadnej časti obce (9 ružíc, z toho 1 v k.ú. Alešince). Zámer rozvoja sa do r. 2018 nerealizoval, navrhovaný je zámer podľa DUR / Veterný park Nitra, lokalita Zbehy (6 ružíc).

- Doprava a technické vybavenie

V oblasti dopravy bol rozvoj orientovaný na rekonštrukcie a budovanie obslužných komunikácií (predĺženie obslužnej komunikácie v severozápadnej časti Zbehov vo väzbe na rozvoj bývania) a na budovanie spevnených plôch vo väzbe na cestu III/1677 (chodníky, zastávkové pruhy...).

Rozvoj technického vybavenia bol v pôvodnom ÚPN obce Zbehy zameraný na rozšírenie vodovodnej, plynovodnej a elektrickej siete, resp. na zlepšovanie technických a kvalitatívnych parametrov.

Zásobovanie pitnou vodou:

- navrhoval zásobovanie miestnej časti Andač pitnou vodou napojením na rozvodnú sieť obce Zbehy (rad „1-1-1“) cez automatickú tlakovú stanicu (ATS), neriešil akumuláciu pitnej vody,
- neriešil nevyhovujúce tlakové pomery vo vodovodnej sieti verejného vodovodu v zastavanom území v Zbehoch nad hornou hranicou tlakového pásma (ulice Hlboká – časť, Stredná – časť, Školská – časť, Domovina a Chotárna).

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd:

- rešpektoval pripravovanú realizáciu verejnej splaškovej kanalizácie s ČOV Zbehy (kombinácia gravitačnej a tlakovej kanalizácie),
- rešpektoval koncepciu skupinovej kanalizácie, aglomerácia č.1 Nitra, splaškové odpadové vody z obce mali byť v súlade s koncepciou Západoslvenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Nitra odvádzané cez kanalizáciu obce Lužianky do verejnej kanalizácie mesta Nitra s čistením splaškových odpadových vôd na ČOV Nitra,
- na základe zmeny koncepcie odvádzania a čistenia splaškových vôd navrhoval v priestore ČOV Zbehy čerpaciu stanicu,
- navrhoval odvádzat' zrážkové vody z povrchového odtoku rigolmi do hydromelioračných kanálov, resp. do vsaku.

▪ **Územný plán obce Zbehy - Zmeny a doplnky č.1**

Obstarávateľ : Obec Zbehy

Spracovateľ : NEUTRA - architektonický ateliér – Ing. arch. Peter Mizia, Nitra

Návrh zmien a doplnkov č. 1 (09/2014) riešil zmenu funkčného využitia poľnohospodárskej pôdy na západnom okraji obce (severne od strelnice) na plochy bývania v rozsahu 2,5 ha (20 rodinných domov) a aktualizáciu polohy dopravnej trasy rýchlostnej cesty R8.

ÚPN obce Zbehy – Zmeny a doplnky č. 1 nebol schválený, rozvoj v lokalite č. 1 (ZaD 1) sa nerealizoval.

▪ **Územný plán obce Zbehy - Zmeny a doplnky č.2**

Obstarávateľ : Obec Zbehy

Spracovateľ : ARCH.EKO, s.r.o. Banská Bystrica

Schválený Obecným zastupiteľstvom, uznesením č. 96/2015 a č. 97/2015 zo dňa 13. 10. 2015.

Postupne prebieha realizácia schváleného územného rozvoja - **lokalita 1** (ZaD č.2) - Strategický park Nitra - Sever / časť Zbehy na juhovýchodnom okraji územia obce (výstavba automobilového závodu Jaguar Land Rover).

Rozvoj plôch bývania (4 bytové domy x 12 = 48 bytov, vrátane plôch dopravy a sídelnej zelene) - **lokalita 2** (ZaD č. 2) - Zmiešané územie / ZŠ a bývanie, na území areálu základnej školy sa do r. 2018 nerealizoval. Potreba rozvoja bývania v tejto polohe bola prehodnotená, v rámci areálu je ponechaná rezerva na rozšírenie kapacity ZŠ.

▪ **Územný plán obce Zbehy - Zmeny a doplnky č.3**

Obstarávateľ : Obec Zbehy

Spracovateľ : ARCH.EKO, s.r.o. Banská Bystrica

Schválený Obecným zastupiteľstvom, uznesením č. 19/2016 zo dňa 13. 06. 2016.

Rozvoj plôch pre výrobu a sklady - **lokalita 1** (ZaD č. 3) – Areál RETIC, s.r.o., sa postupne realizuje.

Rozvoj plôch bývania (nízko-podlažné bytové domy a rodinné domy – cca 37 bytov, vrátane plôch sídelnej zelene, dopravnej a technickej vybavenosti - **lokalita 2** (ZaD č. 3) – Obytná zóna Záhumenice, sa nerealizoval, prebieha príprava rozvoja severnej časti územia.

2. ŠIRŠIE PRIESTOROVO-FUNKČNÉ VÄZBY A SÚVISLOSTI

2.1. Poloha a význam obce v štruktúre osídlenia

Administratívne územie obce Zbehy (k. ú. Zbehy a Andač) sa nachádza na území Nitrianskeho kraja, v okrese Nitra, v polohe severozápadne od mesta Nitra.

Osídlenie Nitrianskeho kraja rozkladajúce sa prevažne na nížine a miernej pahorkatine, s prevládajúcou poľnohospodárskou funkciou, je charakteristické pomerne rovnomerné rozloženie sídiel, ktoré inklinujú k väčšiemu ťažiskovému sídlu. Prevládajúce bodové osídlenie je narušené pásovým osídlením pozdĺž tokov riek. Základ osídlenia, určený prírodnými danosťami, dotvárali civilizačné vplyvy, hlavne poľnohospodárstvo, dopravné trasy (cestné, železničné) a postupný rozvoj priemyselnej výroby.

Obec Zbehy je súčasťou pásového osídlenia, ktoré predstavuje - *nitriansky pás pozdĺž rieky Nity: Topoľčany – Nitra – Šurany – Nové Zámky – Komárno*. Sídelnú dominantu kraja tvorí mesto Nitra.

Mesto N i t r a predstavuje v zmysle Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS 2001) v znení KURS 2011 a koncepcie ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1 (2015), sídelné centrum prvej skupiny, je súčasťou sídiel, ktoré tvoria prvú podskupinu. Okolo sídelného centra sa formuje *nitrianske ťažisko osídlenia*, ktoré je zaradené medzi ťažiská osídlenia najvyššej úrovne, ako aglomerácia celoštátneho významu.

Aglomerácia vytvorená okolo mesta Nitra je dominantnou sídelnou štruktúrou kraja. Vplyvom pôsobenia vzájomných väzieb medzi nitrianskou, trnavskou a bratislavskou aglomeráciou, ako aj silných polarizačných a aglomeračných účinkov mesta Bratislavy, sa očakáva vytvorenie jedného ťažiska osídlenia – *bratislavsko-trnavsko-nitrianskeho ťažiska osídlenia medzinárodného významu* s prepojením na najvyššiu európsku polycentrickú sústavu aglomerácií a miest,

Silným potenciálnym rozvojovým priestorom sú rozvojové osi. Pre potenciálny rozvoj obce Zbehy a jej možné smerovanie je podstatná skutočnosť, že leží v nitrianskom ťažisku osídlenia, na rozvojovej osi Nitrianskeho kraja: *ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa: (Trenčín – Bánovce nad Bebravou) – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno*. Význam rozvojovej osi podporuje cestný koridor celoštátnej úrovne a železničný koridor národnej úrovne.

Juhozápadným okrajom územia obce je vedený cestný koridor medzinárodnej úrovne (Hlohovec – Nitra), ťažiskom obce a severným okrajom územia obce vedie železničný koridor národnej úrovne (Leopoldov – Lužianky). Západnou až severnou časťou územia je navrhovaný koridor rýchlostnej cesty R8 (Nitra – križovatka R2).

Podľa koncepcie ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja je obec Zbehy zaradená medzi centrá lokálneho významu.

2.2. Riešenie záujmového územia obce

ÚPN obce v navrhovanej koncepcii rozvoja rešpektuje postavenie obce Zbehy v rámci nitrianskeho ťažiska osídlenia celoštátneho až medzinárodného významu, akceptuje územné vzťahy a začlenenie obce v predikcii nadradenej ÚPD, vytvára predpoklady pre rozvoj osídlenia v rámci celoštátnych a nadregionálnych rozvojových osí.

Bezprostredná spojitosť väzieb s mestom Nitra, v polohe urbanistických funkčno-priestorových vzťahov

a územno-technických systémov - prioritne dopravy, energetiky a vodného hospodárstva pozitívne ovplyvňuje prehlbovanie vzájomných väzieb a podporuje územný rozvoj obce v oblasti bývania, výroby, rekreácie, obchodu a služieb.

Na ďalší územný rozvoj obce má výrazný vplyv rozvoj Strategického parku Nitra – Sever, vrátane automobilového závodu Jaguar Land Rover. Existencia Strategického parku na území obce a kontaktných k.ú. Čakajovce, Dražovce a Lužianky ovplyvnila celkové riešenie koncepcie rozvoja obce, ktoré sa prejavilo hlavne vo vytváraní rezervných, resp. ponukových plôch pre rozvoj funkcie bývania.

Pri tvorbe územného plánu boli akceptované v súlade s ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1 (2015), nasledovné požiadavky na riešenie záujmového územia obce:

- podpora rozvoja obce Zbehy, zaradenej v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky medzi centrá lokálneho významu,
- rešpektovanie jestvujúcich trás a optimalizácia navrhovaných trás nadradeného dopravného a technického vybavenia, hlavne:
 - trasy rýchlostnej cesty R8 (Nitra – križovatka R2),
 - trasy preložky cesty II/513 (Hlohovec – Nitra) a jej križovania s rýchlostnou cestou R8,
- rešpektovanie výhľadových záujmov ŽSR, prezentovaných technicko - ekonomickou štúdiou: „ŽSR, Elektrifikácia a optimalizácia trate Leopoldov – Nitra – Šurany“ (alternatíva B), zachovanie územnej rezervy pre preložky trate a nových mostných objektov,
- posilňovanie väzieb medzi mestom Nitra a jeho vidieckym zázemím, vytváranie rovnocenného kultúrneho a sociálneho prostredia, pri zachovaní vidieckeho charakteru osídlenia a jeho prírodných špecifik,
- posilňovanie väzieb s obcami v rámci OZ Radošinka a ostatnými susediacimi obcami, s cieľom zvýšenia štandardu životných podmienok obyvateľov, ako aj celkového zatraktívnenia územia vytvorením udržateľnej kvality životného prostredia,
- vytváranie podmienok pre rozvoj bývania, občianskej vybavenosti, služieb, výroby a rôznych podnikateľských aktivít,
- využívať prírodný potenciál územia na rozvoj dennej a koncom týždňovej rekreácie, vidieckej turistiky, cykloturistiky a agroturistiky,
- rešpektovanie ochrany kultúrnych pamiatok, evidovaných archeologických lokalít a prípadných archeologických nálezísk,
- zachovanie a rozvíjanie významných plôch sídelnej zelene, hlavne v centrálnych polohách obce, zeleň cintorínov, školských areálov, súkromnej zelene v záhradách, sprievodnej zelene vodných tokov ...,
- vytváranie podmienok pre výsadbu sprievodnej, ochrannej a izolačnej zelene, hlavne pozdĺž cestných komunikácií, železničných dráh, pozdĺž vodných tokov, odvodňovacích kanálov a na plochách náchylných na eróziu,
- rešpektovanie opatrení krajinnoekologického plánu, vrátane záujmov ochrany prírody a krajiny, prvkov ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky),
- vytváranie podmienok pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva,
- rešpektovanie a ochrana poľnohospodárskej pôdy, hlavne zvlášť chránených pôd zaradených v „Zozname najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom k. ú. podľa kódu BPEJ“, podľa Prílohy č. 2 k Nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z.,
- maximálne možné zachovanie integrity lesných pozemkov a rešpektovanie ochranné pásma lesov,
- rešpektovanie vodných tokov a odvodňovacích kanálov, vrátane pobrežných pozemkov,
- rešpektovanie záujmového územia závlah, podzemných závlahových potrubí a nadzemných objektov,

- riešenie odvádzania splaškových odpadových vôd a vôd z povrchového odtoku v zastavaných častiach obce deleným systémom odvádzania splaškových odpadových vôd a dažďových vôd,
- riešenie preventívnych opatrení proti prívalovým dažďom, vodnej a veternej erózii na odlesnenom území vyhradenom na poľnohospodársku činnosť, so zameraním na ochranu intravilánu a revitalizáciu voľnej krajiny,
- rešpektovanie trás a ochranných pásiem koridorov a zariadení technického vybavenia.

2.3. Vzájomná poloha obce a vymedzených špecifických území a ochranných pásiem

Obec Zbehy sa nachádza v oblasti ohrozenia v prípade jadrovej havárie, v pásme vymedzenom 30-kilometrovou vzdialenosťou od zdroja v Jaslovských Bohuniciach.

Juhovýchodná časť k. ú. Zbehy sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Nitra, určených Leteckým úradom Slovenskej republiky rozhodnutím č. 3151/313-1097-OP/2008 zo dňa 23. 03. 2009, z ktorých vyplýva obmedzenie stanovené ochranným pásmom bez laserového žiarenia

V celom území obce platí prvý stupeň ochrany - § 12 zákona NR SR č. 543/2000 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, t. j. všeobecná ochrana prírody a krajiny (§ 3 až § 8). V rámci krajinnoekologického plánu boli na území obce aktualizované prvky ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky), vrátane evidovania a dokumentovania plôch lokalít Horné lúky a Dolný kút ako biocentra miestneho významu (návrh Správy CHKO Ponitrie).

Na území obce (k. ú. Zbehy a Andač) sa nachádzajú zvlášť chránené pôdy zaradené v „Zozname najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ“ a lesné pozemky (ochranné pásmo 50 m).

Hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š. p.:

- „Závlaha pozemkov Lužianky – Zbehy“ (evid. č. 5206 180), ktorá bola daná do užívania v roku 1989 s celkovou výmerou 505 ha, vrátane podzemných rozvodov závlahovej vody (vetvy: A, B, B1 - B7),
- „Odvodnenie pozemkov Zbehy“ – odvodňovacie kanály vybudované v roku 1947 (evid. č. 5206 021 001 - 005) odvádzajúce vnútorné vody z územia za ochrannými hrádzami Radošinky

Inundačné územie (podmáčané územie) - územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta, vymedzené záplavovou čiarou najväčšej známej úrovne vodného stavu. V území obce Zbehy nie je legislatívne stanovené žiadne inundačné územie.

Podmáčanie územia za ochrannými hrádzami Radošinky a Perkovského potoka spôsobujú priesaky zvýšených prietokov Radošinky a Perkovského potoka a odtok zrážkových vôd z územia obce, ktoré nemajú možnosť prirodzeného zaústenia do tokov (vnútorné vody). Významnú úlohu v tomto prípade majú melioračné kanály B, C, E, F, G.

Zraniteľná oblasť - poľnohospodársky využívané územie v obci Zbehy ustanovené Nariadením vlády SR č. 174/2017 Z. z. s účinnosťou od 01.07.2017.

Zraniteľné oblasti sú v zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) poľnohospodársky využívané územia, z ktorých otekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

V týchto územiach sa jedná o ochranu vôd pred znečisťovaním dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov. Zabezpečenie všeobecne prijateľnej úrovne ochrany vôd upravuje „Kódex správnej poľnohospodárskej praxe“ a „Program poľnohospodárskej činnosti“.

Územie obce (k.ú. Zbehy a Andač) sa nachádza v oblasti nízkeho a stredného radónového rizika. Severná a západná časť územia obce, vrátane zastavaného územia m. č. Andač a jeho okolia sa nachádza v oblasti stredného radónového rizika, zastavané územie obce Zbehy a jeho okolie, v oblasti nízkeho radónového rizika

Podrobný zoznam ochranných pásiem na území obce je uvedený v kap. Ochranné pásma

2.4. Nadradené trasy a zariadenia na území obce

Existujúce nadradené trasy a zariadenia na území obce:

- nová trasa cesty I/64 (Nitra – Topoľčany – Nováky)
- nová trasa cesty I/64C
- cesta II/513 (Hlohovec – Nitra)
- cesta III/1677 (Nitra – Lužianky – Zbehy – Čakajovce)
- cesta III/1675 (Zbehy – Alekšince)
- cesta III/1678 (Zbehy – Veľké Ripňany)
- železničná trať č. 140 (Nové Zámky – Prievidza)
- železničná trať č. 141 (Leopoldov – Lužianky)
- prírodné vodovodné potrubia: - prívod Ponitrianskeho skupinového vodovodu DN 600,
- zásobné vodovodné potrubie DN 200 (odbočka zo zásobného potrubia DN 400 z VDJ Mlynárce),
- tlaková splašková kanalizácia DN 250, DN 150
- trasy nadzemných elektrických vedení VN 22kV - linky č. 236 a č.278
- trasy VTL plynovodu Jelšovce – Čakajovce – Nitra (DN 300) a Jelšovce – Čab (DN 150)

Navrhované nadradené trasy a zariadenia na území obce, podľa nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1) predstavujú:

- koridor rýchlostnej cesty R8 (Nitra – križovatka R2),
- koridor novej trasy cesty II/513 (Hlohovec – Nitra) s napojením na rýchlostnú cestu R8.

3. VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO PRIESTOROVÁ ORGANIZÁCIA

3.1. Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie je vymedzené administratívnou hranicou obce Zbehy, ktorú tvoria katastrálne územia častí obce - Zbehy a Andač. Celková výmera riešeného územia predstavuje 1 955,8199 ha, z toho Zbehy 1661,7530 ha a Andač 294,0669 ha.

Obec Zbehy tvoria miestne časti Zbehy, Holotka a Andač. Zbehy a Holotka sú územne previazané časti, Andač tvorí samostatnú izolovanú miestnu časť.

Administratívne územie obce hraničí na juhu s k.ú. Lužianky, na východe s k.ú. časti mesta Nitra – Dražovce a k.ú. Čakajovce, na severe s k.ú. Šurianky, Čab a Lukáčovce, na západe s k.ú. Alekšince a Lehota.

3.2. Priestorová organizácia riešeného územia

Územie riešené Územným plánom obce Zbehy je z hľadiska priestorovej organizácie rozčlenené na:

- I. Ťažiskové územie obce** = zastavané územie obce
- II. Príľahlé záujmové územie obce**
- III. Ostatné územie obce**

I. Ťažiskové územie obce predstavuje urbanizáciou premenenú krajinu, pod sústavným vplyvom civilizačných faktorov. Jedná sa o súčasné zastavané územie obce vymedzené k 1. 1. 1990 a územie navrhované na rozšírenie zastavaného územia, v zmysle predikcie predpokladaných rozvojových trendov. Ťažiskové územie sa člení na 6 urbanistických okrskov:

- A - ZBEHY - STRED**
- B - ZBEHY - VÝCHOD**
- C - ZBEHY - JUH (RADAR)**
- D - ZBEHY - ZÁPAD (ODER)**
- E - ANDAČ**
- F - STRATEGICKÝ PARK NITRA - SEVER / ČASŤ ZBEHY**

II. Príľahlé záujmové územie obce s nadväznosťou na ťažiskové územie predstavuje rozvojom čiastočne premenenú krajinu, s prevahou prírodných prvkov s potenciálnymi rozvojovými tendenciami. Územie je pod trvalým potenciálnym vplyvom antropogénnych faktorov, vytvára prechodovú zónu medzi zastavaným územím obce a ostatným územím obce. Príľahlé záujmové územie obce tvorí 6 súborov funkčných plôch:

- 1 - PANSKÉ POLE - MOKRINY**
- 2 - PERKY POTOK - LÚKY**
- 3 - NECHTÁKY - HOFERSKÉ**
- 4 - PASIENKY - KAPUSTNICE**
- 5 - ZÁHUMENICE - BAHNO**
- 6 - ZÁHUMENICE - DUBINA**

III. Ostatné územie obce s nadväznosťou na príľahlé záujmové územie obce a čiastočne aj na ťažiskové územie predstavuje rozvojom málo ovplyvnenú krajinu, s prevahou prírodných prvkov s minimálnymi potenciálnymi rozvojovými tendenciami. Ostatné územie obce tvoria 4 súbory funkčných

plôch:

- 01 - BERBECÍN - HÁJ (DOLNÝ HÁJ)**
- 02 - ODER - HÁJ (HORNÝ HÁJ)**
- 03 - MOKRAĎ ANDAČ**
- 04 - HORNÉ LÚKY - DOLNÝ KÚT**

Uvedenú priestorovú organizáciu administratívneho územia obce dokumentuje schéma: „Priestorová organizácia územia“, v ktorej je dokumentované aj podrobnejšie členenie a identifikácia nových rozvojových územných častí urbanistických okrskov:

- A/1 - DOMOVINA - SEVER**
- A/2 - DOMOVINA - JUH**
- A/3 - ZÁHUMENICE**
- A/4 - LAHNE**
- A/5 - PRI ŽELEZNICI**
- A/6 - HORNÉ LÚKY**
- B/1 - VÝCHOD 1 (RETIC)**
- B/2 - VÝCHOD 2**
- D/1 - ODER**
- E/1 - DUBINA**
- E/2 - JUH**
- E/3 - ZÁPAD**
- E/4 - NAD ZÁHRADAMI**
- E/5 - ZÁHUMENICE**

3.3. Vymedzenie zastavaného územia

Zastavané územie obce je legislatívne vymedzené hranicou zastavaného územia obce, ktorá zodpovedá stavu k 1. 1. 1990. Zastavané územie obce tvorí 5 častí:

Zbehy – stred	(98,43 + 5,19)	103,62 ha
Zbehy – východ		11,03 ha
Zbehy – juh (Radar)		8,45 ha
Zbehy – západ (Oder)		3,07 ha
Andač		15,27 ha

Celková výmera zastavaného územia (intravilán) predstavuje: **141,44 ha.**

V územnom pláne je navrhnuté rozšírenie hranice zastavaného územia obce:

- optimálny rozvojový trend (návrh) o 117,67 ha
 - z toho plocha Strategického parku Nitra – Sever / časť Zbehy – 32,05 ha
 - a plocha existujúceho areálu RETIC – 2,17 ha
- progresívny rozvojový trend (výhľad) o 27,19 ha

Celková predpokladaná výmera zastavaného územia obce po rozšírení predstavuje: **286,30 ha.**

Súčasná a navrhovaná hranica zastavaného územia (v predikcii optimálneho rozvojového trendu, resp. progresívneho rozvojového trendu) je interpretovaná v grafickej časti územného plánu a v schéme: „Priestorová organizácia územia“. Predpokladané možné rozšírenie zastavaného územia pri reálnosti uvedených trendov rozvoja je vymedzené plochami vhodnými pre zástavbu v rámci súčasného príslušného záujmového územia obce.

4. URBANISTICKÁ KONCEPCIA

4.1. Stratégia rozvoja

Stratégia rozvoja obce predpokladá postupný rozvoj zo súčasných cca 2 250 obyvateľov (rok 2016) v závislosti od predpokladaných možných rozvojových trendoch na cca 3 000 – 3 350 obyvateľov - *prechodne stagnačný trend* vychádzajúci z prognózy vývoja populácie obce, resp. 4 880 – 5 090 obyvateľov - *optimálny rozvojový trend*, až do 5 300 – 5 500 obyvateľov - *progresívny rozvojový trend*. Navrhovaná veľkosť sídla rešpektuje limity únosnosti jeho priestoru, pričom naplnenie horných hraníc rozvoja je podmienené funkčnou intenzifikáciou, štrukturálnou prestavbou, dobudovaním a zvýšením kapacít technických systémov, zvýšením atraktívnosti a príťažlivosti a tým aj možného kvalitatívneho imigračného účinku.

Uvedené trendy rozvoja je možné vnímať aj z hľadiska časového faktora, ako na seba nadväzujúce vývojové etapy, ktoré predstavujú tzv. *návrhovú etapu* (r. 2030 - 2035) s prejavom prechodne stagnačného vývoja v jeho 1. fáze, až optimálneho vývoja v jeho 2. fáze, resp. nadväznú *výhľadovú etapu*, ktorá sa môže prejaviť v dlhodobom výhľade (r. 2045 - 2055) efektívnym naplnením limitov rozvoja a progresívnym využitím územného potenciálu obce. To inak znamená - vyčerpaním únosných urbanizačných možností na teritóriu obce.

Takáto hypotéza vývoja a z nej odvodená územnoplánovacia báza obce predpokladá dôsledné poznanie hodnotovej hierarchie všetkých systémov a prvkov v území, od ktorých závisí kvalita plánovaného rozvoja. Preto sa koncepcia ÚPN obce vo svojej predikcii opiera o systémové hodnotenia územného potenciálu pre možnú urbanizáciu, resp. žiaducu ochranu prírodného prostredia, v rozsahu celého administratívneho územia (ÚPN obce Zbehy – I. etapa / Prieskumy a rozbor, ARCH.EKO BB s.r.o., 2018).

Zjednodušene teda možno uviesť, že rozvoj priestoru obce Zbehy je z hodnotiaceho hľadiska rozvrhnutý do dvoch rámcovo ohraničených etáp možného rozvoja:

- návrhová etapa (r. 2030 - 2035) = záväzná hodnotiacia etapa rozvoja,
- výhľadová etapa (r. 2045 - 2055) = odporučená hodnotiacia etapa rozvoja

V návrhovej etape sa v 1. fáze predpokladá uskutočniť hlavne kvalitatívny, integrujúci rozvoj, vyplývajúci z vnútorných potrieb obce, na súčasných zastavaných plochách a obmedzený plošný rozvoj, využívajúci prieluky v súčasnej zástavbe, v rámci zastavaného územia obce legislatívne vymedzeného k 1. 1. 1990.

2. fáza vychádzajúca z predpokladu vonkajších imigračných vplyvov z krajského mesta Nitra a Strategického parku Nitra – Sever, stúpajúcej atraktívnosti územia obce vyplývajúcej z jej polohy v rámci nitrianskeho ťažiska osídlenia, postupného zvyšovania počtu pracovných príležitostí a stúpajúcej kvalite technického vybavenia obce, predpokladá kvalitatívny aj plošný rozvoj prioritne na disponibilných plochách súčasného zastavaného územia obce a následne aj na vymedzených plochách vo väzbe na zastavané územie.

Vo výhľadovej etape sa môže uskutočniť ďalší – kvalitatívny aj plošný rozvoj, vyplývajúci z predpokladov zvýšenia vonkajších imigračných vplyvov a toho vyplývajúcej potreby vytvorenia rezervných, resp. ponukových plôch a to aj na nových, pre to určených plochách v tolerujúcom vzťahu k prírodnej ekostabilizujúcej a sídelno-funkčnej štruktúre.

V návrhovej etape rozvoja obce Zbehy, ktorá je riešená v záväzne hodnotiacej úrovni, je potrebné rešpektovať tieto zásady:

- Cieľom rozvoja je zníženie hospodárskej závislosti obce, zvyšovanie počtu pracovných príležitostí, zvýšenie štandardu bývania a vybavenosti, zvýšenie funkčných i priestorových väzieb na mesto Nitra, susedné obce i vzájomných väzieb jednotlivých častí obce a prehĺbenie väzieb medzi osídlením a krajinou.
- Obsahom rozvoja je priestorová reštrukturalizácia, funkčná intenzifikácia, architektonická a stavebná integrácia, humanizácia bývania, dobudovanie a zvýšenie kapacít technických a obslužných systémov obce a celková ekologizácia sídelnej krajiny; vytvorenie územnej ponuky pre rozvoj bývania, vybavenosti, služieb a výroby.

Priestorová reštrukturalizácia a plošná intenzifikácia musí byť zameraná na zlepšovanie štandardu bývania, na vytváranie viacfunkčnej zástavby a na kompletizáciu vybavenosti obecného i vyššieho významu, vrátane štruktúry sídelnej zelene.

Rozvoj osídlenia sa má v zmysle koncepcie ÚPN obce realizovať prioritne v súčasnom zastavanom území obce v rámci rozvojových priestorov súčasných územných častí okrskov a následne aj na plochách vymedzených vo väzbe na súčasné zastavané územie, vo vymedzených hraniciach rozšíreného zastavaného územia obce v rámci nových územných častí okrskov (viď grafická časť ÚPN).

Rozvoj bývania je navrhovaný v územných častiach okrskov:

A/0 – rozvojové priestory:	Centrum I. (sever), Centrum II. (juh), Horný koniec, Domovina - stred a rozptyl
B/0 – rozvojový priestor:	Pri mlyne
E/0 – rozvojový priestor:	Andač
A/1 – rozvojový priestor:	Domovina - sever
A/2 – rozvojový priestor:	Domovina - juh
A/3 – rozvojový priestor:	Záhumenice
A/4 – rozvojový priestor:	Lahne
D/1 – rozvojový priestor:	Oder
E/1 – rozvojový priestor:	Dubina
E/2 – rozvojový priestor:	Juh
E/3 – rozvojový priestor:	Západ
E/4 – rozvojový priestor:	Nad Záhradami
E/5 – rozvojový priestor:	Záhumenice

Rozvoj plôch a zariadení občianskej vybavenosti, športu a rekreácie je v zmysle navrhovanej koncepcie orientovaný prioritne v územných častiach okrskov:

A/0 – rozvojové priestory:	Centrum I. (sever), Centrum II. (juh)
A/6 – rozvojový priestor:	Horné lúky
D/0 – rozvojový priestor:	Oder

Rozvoj výrobných a obchodných aktivít je navrhovaný vo východnej časti obce, v územných častiach okrskov:

B/0 – rozvojový priestor:	Pri mlyne
B/1 – rozvojový priestor:	Východ 1 (Retic)
B/2 – rozvojový priestor:	Východ 2

V súvislosti s rozvojom Strategického parku Nitra – Sever je potrebné zabezpečovať aj ďalšiu prípravu

rozvojových územných častí orientovaných na bývanie: A/1, A/2, A/3, A/4, A/5, E/2, E/3, E/4 a E/5.

Vo výhľadovej etape rozvoja obce, ktorá je riešená v odporúčenej hodnotiacej úrovni na stupni územnej prognózy, treba zohľadňovať tieto zásady:

- Cieľom rozvoja je priestorová, urbanistická a hospodárska integrácia obce v rámci nitrianskej aglomerácie, zabezpečenie vysokého štandardu bývania a vybavenosti, ako aj vytvorenie optimálneho priestorového štandardu funkcie športu, rekreácie a cestovného ruchu. Cieľom je ďalej optimalizácia polarít výrobo-ekonomickej a obytnej funkcie sídla.
- Rozvoj osídlenia bude aktivovaný v značnej miere očakávanou zvýšenou hospodárskou prosperitou aglomerácie. Predpokladaná ponuka nových pracovných príležitostí vyvolá potrebu rozvoja ďalších nových plôch pre bývanie. V zmysle koncepcie ÚPN sa bude ďalší rozvoj obce, po vyčerpaní prípadných zostávajúcich rezerv súčasného zastavaného územia obce a územia navrhovaného na rozšírenie v návrhovej etape, orientovať na

vymedzené výhľadové rozvojové plochy nadväzujúce na rozšírené zastavané územie v rámci rozvojových priestorov nových územných častí okrskov:

A/1 – rozvojový priestor:	Domovina - sever / obytná zóna
A/2 – rozvojový priestor:	Domovina - juh / obytná zóna
A/3 – rozvojový priestor:	Záhumenice / obytná zóna
A/4 – rozvojový priestor:	Lahne / obytná zóna a nový cintorín
A/5 – rozvojový priestor:	Za železnicou / obytná zóna
B/1 – rozvojový priestor:	Východ 1 (Retic) / výrobná zóna
B/2 – rozvojový priestor:	Východ 2 / výrobná zóna
E/2 – rozvojový priestor:	Juh / obytná zóna
E/3 – rozvojový priestor:	Západ / obytná zóna
E/4 – rozvojový priestor:	Nad Záhradami / obytná zóna
E/5 – rozvojový priestor:	Záhumenice / obytná zóna

Rozvoj jednotlivých aktivít v rámci rozvojových priestorov urbanistických okrskov je územne pripravovaný v synergii s nadväznou technickou vybavenosťou dopravných, vodohospodárskych a energetických systémov a zariadení. Rozhodujúcim je napojenie vnútornej dopravnej sústavy obce na nadradenú (súčasnú i navrhovanú) dopravnú sústavu rýchlostných a zberných komunikácií a na technické systémy mesta Nitra.

Dôležitý bude výber variantu trasy rýchlostnej cesty R8 a poloha jej križovatky s preložkou cesty II/513, s cieľom minimalizácie negatívnych dopadov na územie obce, hlavne na jej najhodnotnejšie prírodné prvky (biocentrá regionálneho a miestneho významu) a obytné prostredie.

4.2. Limity rozvoja

Vo vzťahu k uvažovaným rozvojovým trendom obce (prechodne stagnačný, optimálny rozvojový, progresívny rozvojový) koncepcia ÚPN obce preukazuje reálnosť ich možného naplnenia v daných územných podmienkach.

V prechodne stagnačnom a optimálne rozvojovom trende (resp. v návrhovej etape) sú hlavnými limitujúcimi faktormi územného rozvoja rekonštrukcia, dobudovanie a ďalší rozvoj integrovanej sústavy systémov technickej infraštruktúry – prioritne zásobovania pitnou vodou, odvádzania a čistenia odpadových vôd, dobudovanie energetických systémov a dopravnej sústavy obce. Dôležitým limitom je ohraničený využiteľný potenciál územia a jeho zdrojov, disponibilita jestvujúcich a nových plôch pre

rozvoj bývania, vybavenosti, športu a rekreácie, výroby a obchodu, hlavne v priestoroch súčasných a navrhovaných rozvojových častí urbanistických okrskov: A – Zbehy - stred, B – Zbehy - východ, D – Zbehy - západ a E – Andač.

Ďalšie limitujúce faktory rozvoja územia sú najmä:

- poľnohospodárska pôda, najmä zvlášť chránené pôdy zaradené v „Zozname najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ“,
- lesné pozemky a ich ochranné pásmo 50 m,
- prvky ÚSES (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky), vrátane plôch lokalít Horné lúky a Dolný kút ako biocentra miestneho významu,
- oblasť stredného radónového rizika - severná a západná časť územia obce, vrátane zastavaného územia m. č. Andač a jeho okolia,
- hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š. p.: „Závlaha pozemkov Lužianky – Zbehy“ (evid. č. 5206 180) a „Odvodnenie pozemkov Zbehy“ – odvodňovacie kanály (evid. č. 5206 021 001 - 005) odvádzajúce vnútorné vody z územia za ochrannými hrádzami Radošinky,
- podmáčané územie - podmáčanie územia za ochrannými hrádzami Radošinky a Perkovského potoka spôsobujú priesaky zvýšených prietokov Radošinky a Perkovského potoka a odtok zrážkových vôd z územia obce, ktoré nemajú možnosť prirodzeného zaústenia do tokov,
- územie bez zásobovania pitnou vodou z verejného vodovodu (m. č. Andač) a územie nad hornou hranicou tlakového pásma verejného vodovodu,
- absencia odvádzania a čistenia splaškových odpadových vôd

V progresívnom rozvojovom trende (resp. vo výhľadovej etape) sú limitujúcimi faktormi: ohraničený využiteľný potenciál územia a jeho zdrojov, disponibilita jestvujúcich a nových plôch pre rozvoj bývania, vybavenosti, výroby a obchodu, hlavne v priestoroch navrhovaných rozvojových častí urbanistických okrskov: A – Zbehy - stred, B – Zbehy – východ a E – Andač.

Ďalšie limitujúce faktory rozvoja územia sú totožné s limitmi návrhovej etapy.

4.3. Funkčné využitie

4.3.1. Charakteristika východísk

Katastrálne územie obce je v zmysle priestorovej organizácie ÚPN obce rozčlenené na ťažiskové územie obce, príslušné záujmové územie obce a ostatné územie obce.

I. Ťažiskové územie obce predstavuje urbanizáciou premenenú krajinu, pod sústavným vplyvom civilizačných faktorov. Jedná sa o súčasné zastavané územie obce, ktoré tvoria základné funkčné zóny, s uvedením územnej časti okrsku podľa novej priestorovej organizácie územia:

- **zmiešanú (obytno-vybavenostnú) zónu** s prevahou bývania predstavuje súvislý pás osídlenia, doplnený základnou občianskou a športovou vybavenosťou v priestore medzi Radošinkou a železničnou traťou (Leopoldov – Lužianky) – okrsok A
Súčasťou zmiešaného územia sú plochy bývania, občianskej vybavenosti, športu, rekreácie a plochy malých výrobných prevádzok a skladov.
Prevládajúcu funkciu bývania reprezentuje prevažne štruktúra rodinnej nízkopodlažnej zástavby, doplnená dvoma malopodlažnými bytovými domami.
Občianska vybavenosť (obecný úrad, kostol, kultúrny dom, zdravotné stredisko, pošta, obchodné prevádzky...), malé výrobné a skladové prevádzky sú sústredené prevažne pozdĺž hlavnej

ulice v centrálnej časti – jadre obce a pri športovom areály.

Šport a rekreácia sú zastúpené v športovom areály TJ Slovan Zbehy, v rámci formujúceho sa areálu voľného času, v areály hádzanárskeho ihriska pri obecnom úrade a v rámci obytných plôch obce vo forme oddychových a relaxačných plôch.

- **obytnú zónu** tvorí osídlenie doplnené areálom základnej školy, v priestore západne od železničnej trate (Leopoldov – Lužianky) – okrsok A
Prevládajúcu funkciu bývania reprezentuje štruktúra rodinnej nízkopodlažnej zástavby, občiansku vybavenosť areál ZŠ. Šport a rekreácia sú zastúpené v areály ZŠ (multifunkčné ihrisko), v areály strelnice a v rámci obytných plôch obce vo forme oddychových a relaxačných plôch.
- **zmiešanú (obytno-výrobnú) zónu** predstavuje osídlenie a výrobné areály na východnom okraji k. ú. Zbehy, v kontakte s k. ú. Čakajovce – okrsok B
Funkciu bývania reprezentuje štruktúra rodinnej nízkopodlažnej zástavby. Výrobno-skladové územie (areály RETIC s.r.o., Zech-Verwaltungs-Holding GmbH a ďalšie...) sa vyvinulo na križovatke ciest III/1677 a III/1678 v kontakte s obytňou zástavbou.
- **výrobnú zónu** tvorí poľnohospodársky areál (Poľnofarma Radar), izolovaný, samostatný urbanizovaný celok v priestore západne od železničnej trate (Leopoldov – Lužianky), v kontakte s k. ú. Lužianky – okrsok C
- **špecifickú zmiešanú zónu** predstavuje bývalý poľnohospodársky areál Oder v priestore pri ceste III/1675 (úsek Zbehy – Andač) – okrsok D
Časť areálu je využívaná ako paintball-aréna (Paintball club Oder), časť ako súkromné hospodárstvo s bývaním.
- **výrobnú zónu** tvorí časť areálu automobilového závodu (Jaguar Land Rover) v priestore medzi riekou Nitra a potokom Dobrotka, na východnom okraji k. ú. Zbehy – okrsok F
- **obytnú zónu** tvorí osídlenie m. č. Andač, doplnené základnou občianskou vybavenosťou – okrsok E.
Prevládajúcu funkciu bývania reprezentuje štruktúra rodinnej nízkopodlažnej zástavby, občianska vybavenosť je sústredená v centre miestnej časti. Šport a rekreácia sú zastúpené v rámci formujúceho sa areálu v centre m.č. a v rámci obytných plôch obce vo forme oddychových a relaxačných plôch.

II. Príľahlé záujmové územie obce s nadväznosťou na ťažiskové územie predstavuje rozvojom čiastočne premenenú krajinu, s prevahou prírodných prvkov s potenciálnymi rozvojovými tendenciami. Územie je pod trvalým potenciálnym vplyvom antropogénnych faktorov, vytvára prechodovú zónu medzi zastavaným územím obce a ostatným územím katastra.

Príľahlé záujmové územie predstavuje:

- poľnohospodársky intenzívne využívané územie – poľnohospodárska pôda
 - východne od Radošinky (Perky potok, Dolné lúky, Babské jazero, Hoferské pasienky),
 - západne od Radošinky a južne od potoka Andač (Horné lúky, Mokriny, Dolu brehy, Bahno, Záhumenice, Dubina, Panské pole, Nechtáky, Lahne, Dolné vinohrady, Pod Lešnek, Lešnek, Nad laz, Háj, Hoferské, Berbecín...)
- vodohospodársky významné vodné toky: Nitra, Radošinka, Andač, Perkovský potok, Dobrotka a drobný vodný tok Slivašský potok,
- odvodňovacie kanály (B, C, E, F, G)
- nelesná drevinová vegetácia (NDV) v poľnohospodárskej krajine,
- plochy a zariadenia dopravného a technického vybavenia.

III. Ostatné územie obce s nadväznosťou na príľahlé záujmové územie obce predstavuje rozvojom málo ovplyvnenú krajinu, s prevahou prírodných prvkov s minimálnymi potenciálnymi rozvojovými tendenciami.

Ostatné územie obce predstavujú prevažne lesné pozemky (Panské pole, Dubina, Hoferský háj, Berbecín, Háj, Nemecká dolina), sčasti extenzívne využívaná poľnohospodárska pôda (trvalé trávne porasty a nelesná drevinová vegetácia) s prvkami územného systému ekologickej stability.

4.3.2. Návrh funkčného využitia územia obce

Funkčné využitie zastavaného územia obce bude aj v budúcnosti prioritne zamerané na rozvoj bývania s dominantným zastúpením rodinných domov, na rozvoj štruktúr vybavenosti, rekreácie a cestovného ruchu a na hospodárske aktivity.

V najbližšej návrhovej etape rozvoja (optimálny rozvojový trend) pôjde o zabezpečenie reštrukturalizácie a intenzifikácie využitia jestvujúcich funkčných plôch, ako aj o ich predpokladané rozšírenie. Dosiahne sa tým optimálne využitie potenciálu súčasného zastavaného územia, ako aj nadväzného územia.

Bývanie vidieckeho a prímestského charakteru sa môže rozvíjať formou nových rodinných domov, formou rekonštrukcie, modernizácie a celkovej revitalizácie súčasného bytového fondu (nové podkrovné byty, prístavby, nadstavby), predovšetkým v rámci rozvojových priestorov súčasných územných častí okrskov a následne aj v rámci nových územných častí okrskov A – Zbehy - stred, B – Zbehy - východ, D – Zbehy - západ a E – Andač:

A/0 – rozvojové priestory:	Centrum I. (sever), Centrum II. (juh), Horný koniec, Domovina - stred a rozptyl
B/0 – rozvojový priestor:	Pri mlyne
E/0 – rozvojový priestor:	Andač
A/1 – rozvojový priestor:	Domovina - sever
A/2 – rozvojový priestor:	Domovina - juh
A/3 – rozvojový priestor:	Záhumenice
A/4 – rozvojový priestor:	Lahne
D/1 – rozvojový priestor:	Oder
E/1 – rozvojový priestor:	Dubina
E/2 – rozvojový priestor:	Juh
E/3 – rozvojový priestor:	Západ
E/4 – rozvojový priestor:	Nad záhradami
E/5 – rozvojový priestor:	Záhumenice

Výhľadovo, po vyčerpaní zostávajúcich rezerv na území súčasných častí okrskov, ako aj nových územných častí okrskov (návrhová etapa), je možné takéto formy bývania rozvíjať v rámci potenciálnych rozvojových priestoroch nových územných častí urbanistických okrskov A – Zbehy - stred a E – Andač:

A/1 – rozvojový priestor:	Domovina - sever
A/2 – rozvojový priestor:	Domovina - juh
A/3 – rozvojový priestor:	Záhumenice
A/4 – rozvojový priestor:	Lahne
A/5 – rozvojový priestor:	Za železnicou
E/2 – rozvojový priestor:	Juh
E/3 – rozvojový priestor:	Západ
E/4 – rozvojový priestor:	Nad záhradami
E/5 – rozvojový priestor:	Záhumenice

Vo vymedzených rozvojových priestoroch pre zmiešané funkcie – bývanie a doplnková funkcia občianska vybavenosť, v centre obce (A/0) a v navrhovaných priestoroch obytných zón (A/1, A/4, E/2) je možné plochy bývania integrovať s vhodnými druhmi vybavenosti vo forme nezávadných služieb, obchodných a iných podnikateľských aktivít.

V rozvojovom priestore pre zmiešané funkcie – bývanie a doplnková funkcia šport a rekreácia (E/1) je možné plochy bývania integrovať s vhodnými druhmi športovej a rekreačnej vybavenosti bez negatívneho vplyvu na dominantnú obytnú funkciu.

Občiansku vybavenosť obchodného, kultúrneho, sociálneho charakteru a služieb obecného významu je možné rozvíjať optimálne v okrsku A – Zbehy – stred, prioritne v územných častiach:

A/0 – rozvojové priestory: Centrum I. (sever), Centrum II. (juh)

A/6 – rozvojový priestor: Horné lúky (areál voľného času).

Okrskovú vybavenosť je možné budovať vo všetkých okrskoch, v optimálnom vzťahu k štruktúre vybavenosti obce.

Šport, rekreácia a cestovný ruch sú v zmysle navrhovanej koncepcie orientované do rozvojových priestorov okrskov A – Zbehy - stred a D – Oder, do územných častí:

A/6 – rozvojový priestor: Horné lúky

D/0 – rozvojový priestor: Oder,

Vo forme doplnkovej funkcie bývania sú šport a rekreácia navrhované v lokalite Dubina (E/1) a výhľadovo v lokalite pri areály Penziónu Hoffer.

Pred vyčerpaním kapacity cintorínov Zbehy a Andač bude potrebné založiť nový cintorín s kompletnou vybavenosťou v navrhovanej lokalite Vinohrady (A/4), vo väzbe na kaplnku Sv. Urbana.

Výrobu, sklady a obchodno-distribučné prevádzky náročné na plochy a dopravné zaťaženie je možné naďalej lokalizovať a kvalitatívne technologicky a priestorovo dotvárať prioritne v okrsku B – Zbehy – východ, v rámci územných častí okrsku:

B/0 – rozvojový priestor: Pri mlyne

B/1 – rozvojový priestor: Východ 1 (Retic)

a následne, výhľadovo v nových rozvojových územných častiach:

B/1 – rozvojový priestor: Východ 1 (Retic)

B/2 – rozvojový priestor: Východ 2

pri rešpektovaní ochranného pásma obytných zón (50 m).

Malé, hygienicky nezávadné výrobné prevádzky a dielne nenáročné na dopravu je možné umiestňovať aj vo vymedzených plochách pre zmiešané funkcie – výroba, sklady, občianska vybavenosť.

Zariadenia poľnohospodárskej výroby sú stabilizované v okrsku C – Zbehy – juh, v rámci poľnohospodárskeho areálu Radar s.r.o. – Poľnofarma Zbehy, kde je optimálne umiestňovať menšie výrobné prevádzky a dielne nenáročné na dopravu.

Osobitnú pozornosť si zaslúži potreba revitalizácie poľnohospodárskej výroby vo vzťahu k nárokom na komplexnú ekostabilizáciu krajinného prostredia obce.

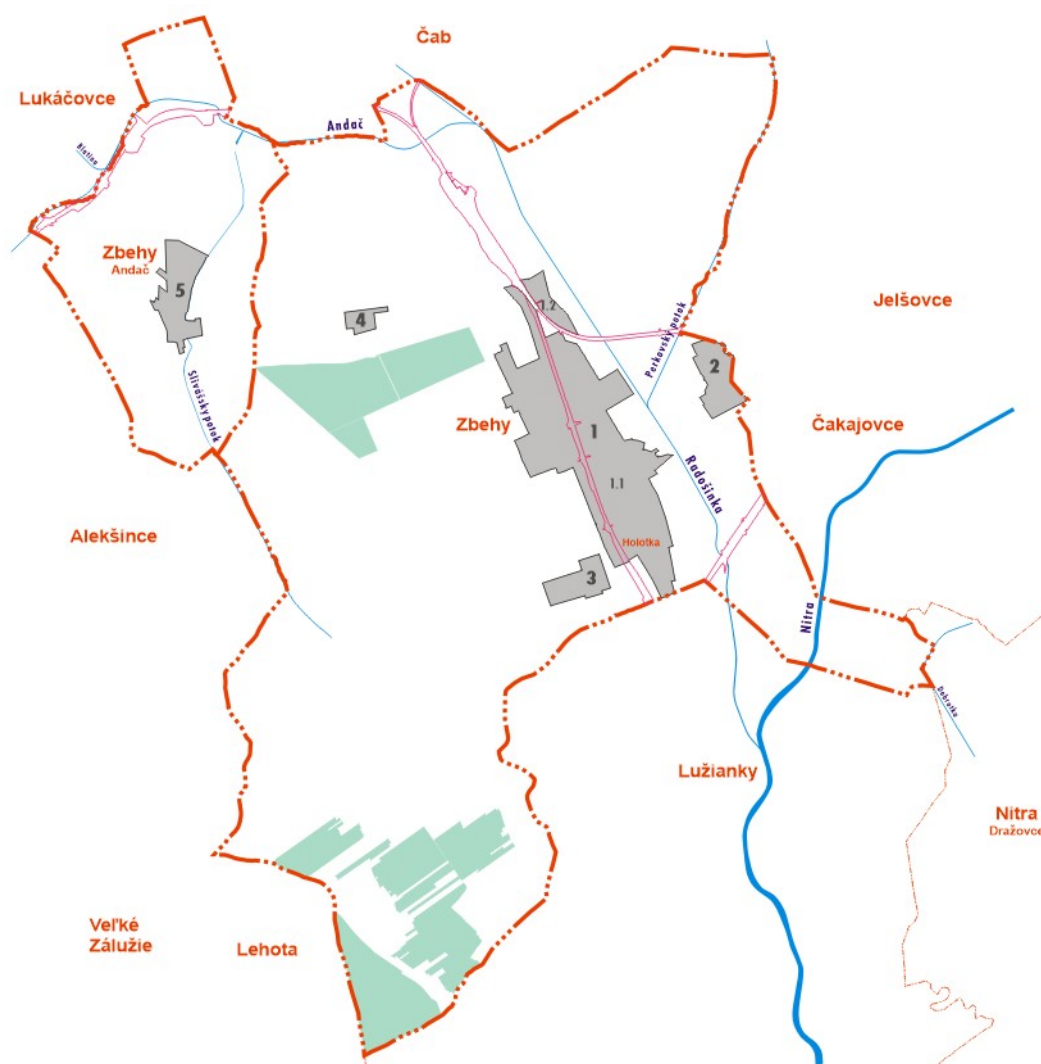
4.4. Priestorové usporiadanie

4.4.1. Charakteristika východísk

Administratívne územie obce Zbehy tvoria katastrálne územia častí obce - Zbehy a Andač. Územie obce hraničí na juhu s k.ú. Lužianky, na východe s k.ú. časti mesta Nitra – Dražovce a k.ú. Čakajovce, na severe s k.ú. Šurianky, Čab a Lukáčovce a na západe s k.ú. Alekšince a Lehota.

Obec Zbehy tvoria miestne časti Zbehy, Holotka a Andač. Zbehy a Holotka sú územne previazané časti, Andač tvorí samostatnú izolovanú miestnu časť.

Zastavané územie obce (legislatívne vymedzené k 1. 1. 1990) tvorí 5 častí: 1. Zbehy – stred (1.1. + 1.2.), 2. Zbehy – východ, 3. Zbehy – juh (Radar), 4. Zbehy – západ (Oder), 5. Andač



Priestorová organizácia územia – ÚPN obce Zbehy / Prieskumy a rozbor (2018)

Obec Zbehy je súčasťou pásového osídlenia, ktoré predstavuje - nitriansky pás pozdĺž rieky Nity: Topoľčany – Nitra – Šurany – Nové Zámky – Komárno.

Súvislý pás osídlenia vytvára ulicová zástavba v priestore západne od Radošinky s dominujúcou zástavbou pozdĺž dopravných kompozičných osí (cesty III/1677, III/1675 a železničná trať Leopoldov - Nitra). Osídlenie kontinuálne pokračuje v smere na juh, cez územie obce Lužianky.

Centrálna, historicky najstaršia časť obce – jadro obce Zbehy s historickou stavebnou dominantou (kostol Povýšenia sv. Kríža) a cintorínom sa nachádza v priestore medzi Radošinkou a železničnou traťou (Leopoldov – Lužianky), kde je orientovaná aj prevažná časť občianskej vybavenosti obce.

Územie vo väzbe na jadro obce sa postupne urbanizovalo v smere na sever k železničnej stanici, v smere na juh k obci Lužianky, v smere na západ, po oboch stranách železničnej trate. Východný okraj obce za Radošinkou, s výrazným zastúpením výrobných a skladových plôch sa vyvíja vo väzbe na zastavané územie obce Čakajovce.

Juhovýchodný okraj územia obce medzi riekou Nitra a Dobrotkou je ovplyvnený vývojom Strategického parku Nitra – Sever.

Andač predstavuje samostatný útvar, v polohe asi 3,5 km severozápadne od centra Zbehov. Samostatne, izolovane od obytných území vznikol pri ceste medzi Zbehmi a Andačom, poľnohospodársky dvor Oder, a neskôr v polohe juhozápadne od okraja Zbehov, poľnohospodársky areál Poľnofarma Radar.

Ostatné neurbanizované územie obce, východne od Radošinky, južne od potoka Andač predstavuje prevažne poľnohospodársky intenzívne využívané územie – poľnohospodárska pôda a sčasti lesné pozemky. Najvýznamnejšími vodnými tokmi obce sú Nitra, Radošinka, Andač, Perkovský potok a Slivašský potok. Rieky Nitra a Radošinka tvoria hlavné prírodné kompozičné osi územia obce.

Okrem priestorových daností vyplývajúcich z historického vývoja obce sú pre koncepciu priestorového usporiadania obce určujúce východiská vyplývajúce z predikcie nadradenej ÚPD (KURS 2001, ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1:

- poloha obce v rámci nitrianskeho ťažiska osídlenia, na rozvojovej osi Nitrianskeho kraja / ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa: Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno,
- vedenie nadradených dopravných koridorov územím obce:
 - / rýchlostná cesta R8
 - / cesty I. a II. triedy

ako aj existencia Strategického parku Nitra – Sever.

4.4.2. Návrh priestorového usporiadania územia obce

Navrhovaná koncepcia priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce:

- akceptuje strategickú polohu obce v nitrianskom ťažisku osídlenia, na ponitrianskej rozvojovej osi druhého stupňa: Topoľčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno, akceptuje územné vzťahy a začlenenia obce v predikcii nadradenej ÚPD, s dôrazom na preferovanie funkčno-priestorových väzieb vo vzťahu ku krajskému mestu Nitra,
- rešpektuje a rozvíja súčasnú štruktúru obce založenú na hlavnej severojužnej kompozičnej osi a vedľajších kompozičných osiach, východnej a západnej:
 - hlavná kompozičná severojužná os je podporená trasami ciest III/1677 (Nitra – Zbehy – Čakajovce), III/1675 (Zbehy – Alešince) a koridorom železničnej trate (Leopoldov – Lužianky),
 - vedľajšia východná os je podporená trasou cesty III/1677 (Nitra – Zbehy – Čakajovce),
 - západnú os podporuje cesta III/1675 (Zbehy – Alešince),
- rešpektuje významné prírodné prvky – hlavné prírodné kompozičné osi – rieky Nitra, Radošinka a vedľajšie prírodné kompozičné osi – vodné toky Andač, Slivašský potok a Perkovský potok

(nadregionálny, regionálne, miestne biokoridory), lesné pozemky (regionálne a miestne biocentrá),

- rešpektuje a rozvíjať súčasné ťažisko obce Zbehy, historicky najstaršiu časť – jadro obce s dominantou kostola, založené na hlavnej severojužnej kompozičnej osi, v priestore medzi Radošinkou a železničnou traťou (Leopoldov – Lužianky), rešpektuje a rozvíja súčasné ťažisko miestnej časti Andač,
- rešpektuje a chráni priestor nehnuteľnej národnej kultúrnej pamiatky - Kostol Povýšenia sv. Kríža a priestory evidovaných archeologických lokalít,
- rešpektuje a rozvíja súčasné základné funkčné zónovanie častí zastavaného územia obce:
 - zmiešanú (obytno-vybavenostnú) zónu s prevahou bývania,
 - obytné zóny,
 - zmiešanú (obytno-výrobnú) zónu,
 - výrobné zóny.

ÚPN obce dôkladne zhodnotil a optimalizoval trasy navrhovaných nadradených dopravných koridorov na území obce (trasu rýchlostnej cesty R8, preložku cesty II/513 a polohu ich križovatky), s cieľom minimalizácie negatívnych dopadov na územie obce, hlavne na jej najhodnotnejšie prírodné prvky (biocentrá regionálneho a miestneho významu) a obytné prostredie, pri zohľadnení predpokladaných rozvojových zámerov obce.

5. KULTÚRNE A HISTORICKÉ HODNOTY

5.1. Kultúrno-historický vývoj obce

Prvá písomná zmienka o obci Zbehy pochádza z roku 1156. Kultúrno-historický vývoj rurálnej štruktúry obce Zbehy charakterizuje v súčasnosti ulicová zástavba, ktorá vytvára súvislý pás osídlenia v priestore západne od Radošinky. Osídlenie kontinuálne pokračuje v smere na juh, cez územie obce Lužianky. Centrálna, historicky najstaršia časť obce – jadro obce Zbehy s historickou stavebnou dominantou (kostol Povýšenia sv. Kríža - nehnuteľná národná kultúrna pamiatka) a cintorínom sa nachádza v priestore medzi Radošinkou a železničnou traťou (Leopoldov – Lužianky), kde je orientovaná aj prevažná časť občianskej vybavenosti obce.

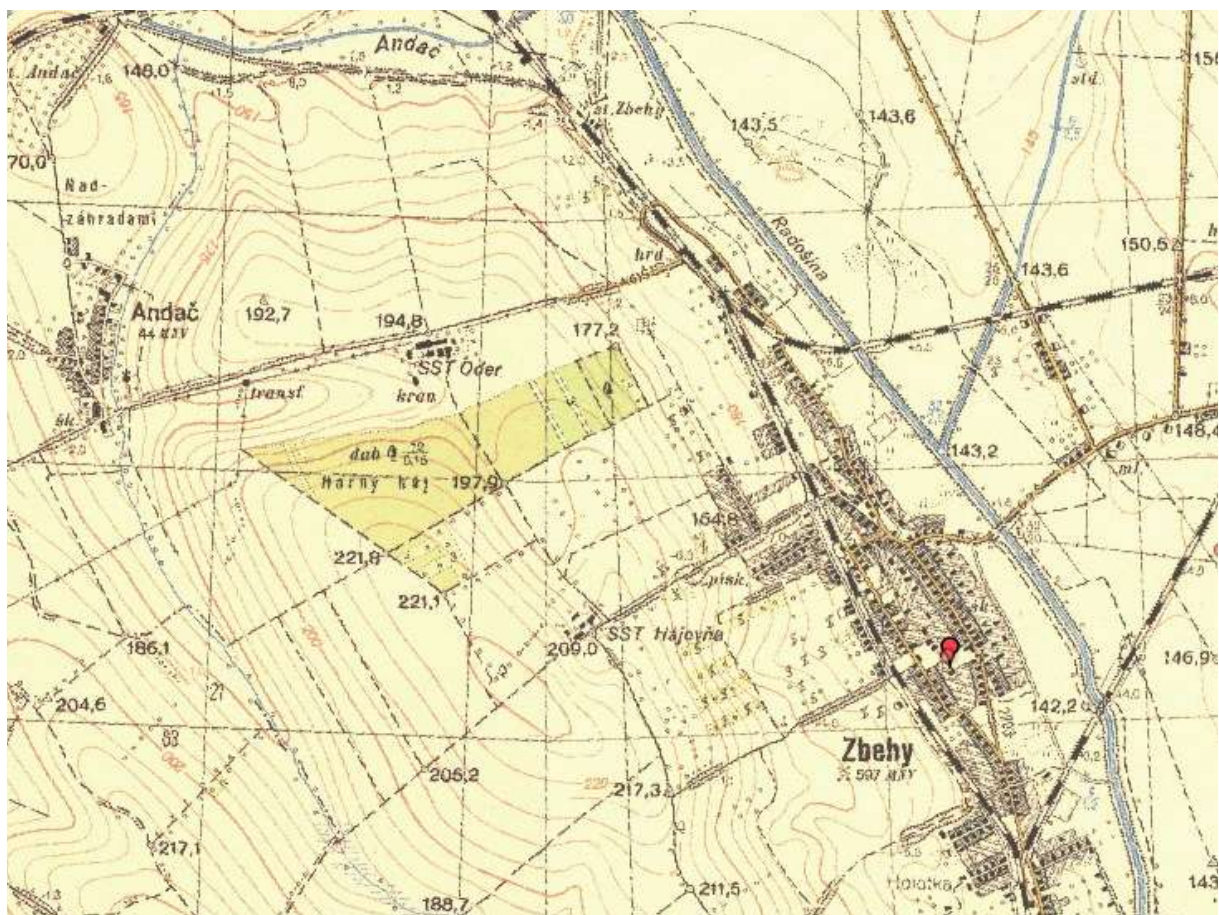
Územie vo väzbe na jadro obce sa postupne urbanizovalo v smere na sever k železničnej stanici, v smere na juh k obci Lužianky, v smere na západ, po oboch stranách železničnej trate. Východný okraj obce, za Radošinkou sa vyvíja vo väzbe na zastavané územie obce Čakajovce.

Andač predstavuje samostatný útvar, v polohe asi 3,5 km severozápadne od centra Zbehov. Obec sa spomína od r. 1245. Od roku 1985 je Andač administratívne pričlenený k Zbehom.



Zbehy - vojenské mapovanie (1839) / Zdroj: <https://www.staremapy.sk>

Samostatne, izolovane od obytných území vznikol pri ceste medzi Zbehmi a Andačom, poľnohospodársky dvor Oder, a neskôr v polohe juhozápadne od okraja Zbehov, poľnohospodársky areál Poľnofarma Radar.



Zbehy - mapa Topografická 1:25000 (1955) / Zdroj: <https://www.staremapy.sk>

Ostatné neurbanizované územie obce, východne od Radošinky, južne od potoka Andáč predstavuje prevažne poľnohospodársky intenzívne využívané územie – poľnohospodárska pôda a sčasti lesné pozemky. Najvýznamnejšími vodnými tokmi obce sú Nitra, Radošinka, Andáč, Perkovský potok a Slivašský potok.

5.2. História obce

Územie obce Zbehy a miestnej časti Andáč bolo osídlené už od praveku, čo dokumentujú významné archeologické náleziská. Je známe osídlenie z neolitu - sídlisko lengyelskej kultúry, pohrebisko zo staršej doby bronzovej, sídlisko maďarovskej kultúry tiež zo staršej doby bronzovej, a halštatské pohrebisko zo staršej doby železnej.

Na rozhraní 10. a 11. storočia územie južného Slovenska sa stáva časťou formujúceho sa uhorského štátu, v polovici 11.storočia vzniklo Nitrianske pohraničné vojvodstvo. Včleňovanie územia dnešného Slovenska do uhorského štátu však prebiehalo postupne až do konca 11.storočia

Vnútorne boje po smrti prvého uhorského kráľa Štefana využívala Nemecká ríša na intervenčné vojny a výpravy do Uhorska, podobne pustošili územie Slovenska aj vojská poľského panovníka. V tých časoch mala už Nitra mocný hrad, ktorý slúžil v čase vojny ako ochrana svojmu okoliu, keď sa blížilo nepriateľské vojsko, prijímal do svojich priestorov obyvateľstvo blízkych osád. Je pravdepodobné, že obyvatelia okolia nevyužívali túto ochranu, lebo ich osada nebola v bezprostrednej blízkosti Nitry. Boli však dosť blízko nato, aby skúsili na vlastnej koži, čo znamená hnev nepriateľa, ktorý odchádzal spod nitrianskych hradieb často bez úspechu a bez koristi.

Aj keď nie sú objavené z týchto čias priame správy týkajúce sa Zbehov, je možné predpokladať, že búrlivé dejiny Nitry a jej hradu boli aj dejinami širokého okolia, vrátane aj Zbehov, ktoré ležali

na dôležitej ceste, vedúcej z Balkánu cez Budín, Ostrihom, Nitru na Hlohovec a Trnavu. Odtiaľ proti prúdu Váhu na sever až do Poľska, s odbočkami na Moravu. Druhá cesta viedla cez Zbehy, Topolčany na sever, jej odbočka na Trenčín spájala Ponitrie s Považím, od Topolčian pokračovala na sever do Prievidze a Turca, Oravy a Sliezska. Pre obyvateľov Zbehov (ako aj pre ich dobytok) sa v ťažkých časoch, keď po niektorej z týchto ciest (ale aj pomimo nich) blížilo nepriateľské vojsko, stali skrýšou rozsiahle lesy rozprestierajúce sa okolo obce. Prechádzajúci nepriateľ pozabíjal starcov, ktorí v obci ostali, prázdne domy vykradol a podpálil a niekedy aj okolité lesy prečesal, aby v nich pochytil a odvliekol utečencov a dobytok. Obyvatelia, ktorým sa podarilo ukryť, po návrate do svojej vypálenej obce, ju začali znovu budovať. Skromné domce boli stavané zo surových tehál, kryté slamou alebo šachorom. Keď prišiel výdatný dážď skôr, ako stačili obnoviť zhorenú strechu, rozmokli a padali celé steny.

Maďarský dejepisec Tagányi sa domnieva, že prvá písomná zmienka o Zbehoch je z roku 1156. V tom roku ostrihomský arcibiskup Martirius v ostrihomskom kostole postavil a posvätil oltár ku cti blahoslavenej Panny Márie. Na jeho obsluhu ustanovil, aby sa zbor kanonikov pri ňom denne zišiel pomodliť ranné a večerné nešpory a v sobotné dni spievať omšu o blahoslavenej Panne Márii. Pod titulom: „Kto slúži oltáru, nech z oltára žije“, a aby kanonici túto povinnosť vďačne konali, so súhlasom kráľa Gejzu II. dáva im úžitok (desiatok) sedemdesiat obcí, z ktorých je v nitrianskej farnosti 10, z nich berie desiatky Gregor medzi ktorými vynikajúcejšie štyri sú: Jegu, duor, sulad a lopes. Tagányi je toho názoru, že Jegu je názov Zbehov. Je potrebné poznamenať, že pisári starých latinských listín často skomolili mená osôb a miestopisné názvy na nepoznanie.

V darovacej listine, prostredníctvom ktorej v roku 1235 daroval kráľ Béla IV. svojmu podkoniarovi Dénesovi hrad Topolčany i s obcami k nemu patriacimi, sú spomínané Tarnok a llowch. Je pravdepodobné, že spomínané llowch sú Zbehy (Üzbeg).

Vo vojsku uhorského kráľa Ladislava IV., ktoré sa postavilo na odpor okolo roku 1270 českému kráľovi Přemyslovi Otakarovi II. (ktorý dobyl Bratislavu, Trnavu, Nitru), bojovali aj šľachtici osobne. Za chváľtebné služby preukázané v boji pod kráľovskou zástavou Ladislav IV. venoval v roku 1280 darovacou listinou Peterovi – synovi Soběslava z rodu Ludanických zeme nitrianskeho hradu, nazývané Kendi, ležiace pri potoku Radissina (Radošina), v tom čase vlastními opustené a pusté. Dnes táto oblasť patrí do chotára Lužianok a má chotárný názov Žeberín.

Prvá celkom jednoznačná a nesporná písomná zmienka o Zbehoch z roku 1292. Obec Zbehy bola okolo roku 1290 majetkom synov akéhosi Cholka: Apora, Ondreja, Mikuláša a Čolka, ktorých ostrihomský arcibiskup zažaloval pre veľkú škodu spôsobenú jemu na majetkoch na juhozápadnom Slovensku. Zásluhou príbuzného násilníkov, bratislavského župana Opoha, došlo k dohode, podľa ktorej synovia Cholka odovzdali ostrihomskému arcibiskupovi za náhradu nimi vzniknutých škôd „svoju obec nazývanú Izbeg, v Nitrianskej stolici so všetkými jej úžitkami a v celej jej rozlohe.“ Túto dohodu potvrdzuje listina vystavená v roku 1292 ostrihomským arcibiskupom Ladomeriusom, a listina z toho istého roku kráľom Ondrejom v Budíne.

Osada Kendi ako samostatná osada sa naposledy spomína v listine z roku 1336 vystavenou kráľom Karolom na Vysegrade, z ktorej sa dozvedáme, že ostrihomský arcibiskup kúpil za šesť viedenských mariet striebra od vtedajšieho majiteľa Magistra Deseö de Enikei z rodu Ludanických osadu Kendi „so všetkými jej úžitkami a príslušenstvami a pripojil ju ku svojej osade zvanej Izbek. V nasledujúcich rokoch sa ešte Kendi spomína niekoľko krát v metačných listinách, ktorými sa upravujú hranice medzi chotárom Zbehov a medzi chotárom Šarluziek, ale už len ako časť chotára Zbehov.

V spomínaných listinách sa obec najčastejšie píše ako Izbeg. Jej meno sa cez stáročia menilo, často ho skomolili pisári, ináč znelo z úst slovenských obyvateľov, ináč ho písali vrchnosti, maďarské, turecké, bachovské, rakúsko-uhorské, ináč ho písali do latinských listín.

Od 1156 do 1887 sa v takýchto rôznych podobách objavuje: Jegu, llowch, Izbegh, Ilisebek, Izbek, Izbég, Izbek, Izbég, Özbeg – Üzbeg, Jisbégh, Üzbég, Üzbég, Uesbegh, Üzbük, Zbehy, Üzbüg.

V rokoch 1967 a 1968 slovenský archeológ a historik Dr. Alexander Ruttkay objavil stopy stredovekej osady z 12. storočia s kostolom a pohrebiskom v priestore približne 2 km juhozápadne od železničnej stanice Zbehy *) a približne 1,7 km západne od železničnej stanice Lužianky.

Zdroj údajov:

<http://www.zbehy.sk/informacie-o-obci/historia/>

P o z n á m k a :

*) graficky dokumentovaná poloha stredovekej osady (výkres č. 2) zodpovedá vzdialenosti 2 km od železničnej zastávky Zbehy - obec, v strednej časti obce.

5.3. Ochrana pamiatok a archeologických lokalít

Krajský pamiatkový úrad Nitra, ako vecne príslušný správny orgán v zmysle § 11 ods. 1 zákona NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu (pamiatkový zákon) v znení neskorších predpisov a ako miestne príslušný správny orgán v zmysle § 9 ods. 5 pamiatkového zákona, vydal k územnoplánovacej dokumentácii – Územný plán obce Zbehy dňa 30. 11. 2017 stanovisko (č. KPUNR-2017/23577-3/95261/U) s požiadavkami, ktoré sú zapracované do záväznej i smernej časti ÚPN obce Zbehy.

V koncepcii územného plánu obce sú rešpektované požiadavky na ochranu kultúrneho dedičstva obce s dôrazom na zabezpečenie ochrany:

❖ **nehnutel'nej národnej kultúrnej pamiatky**

- Kostol, r.- k. Povýšenia sv. Kríža, barok, 14. storočie, č. ÚZPF 1576;

❖ **archeologických nálezov a situácií**

evidované archeologické lokality v k.ú. obce Zbehy, v polohách:

- **Podlešneky** (neskorá doba kamenná, mladšia doba bronzová, staršia doba železná, včasný a vrcholný stredovek / 11. – 15. stor.);
- **Pri železničnej stanici** (staršia doba bronzová, neskorý stredovek / 14. – 16. stor.);
- **Obecný hliník** (paleolit) – presná poloha neznáma;
- **Lešnek** (staršia doba bronzová – maďarovská kultúra, stredovek / 14. stor.);
- **Briežky** (stredovek - novovek);
- **Južne od JRD** (paleolit);
- **Potoky** / predtým Kostolíky (stredovek / 13. – 15. stor.) – presná poloha neznáma;
- **Hliník** - južne od obce - „Príhon“ (staršia doba bronzová);
- **Intravilán** (novovek);

evidované archeologické lokality v k.ú. Andač, v polohách:

- **Trať Zbehy - Leopoldov**, v km 6000 (staršia doba železná) – presná poloha neznáma;
- **Kóta 164** (paleolit) – presná poloha neznáma;
- **Basa** (staršia doba bronzová, staršia doba železná).

Uvedené evidované archeologické náleziská, ktorých geografická poloha je známa, sú vyznačené v grafickej časti (výkres č. 2).

Z hľadiska celkového archeologického potenciálu je územie obce situované na deluviálno – fluvialných a deluviálno – polygenetických sedimentoch – sprašových terasách v blízkosti Sliváškého potoka a potoka Andač, a to v regióne s kontinuálnym osídlením sprašových terás od praveku až po novovek.

Vzhľadom k vyššie uvedenému je na území obce pravdepodobná existencia aj ďalších neznámych archeologických nálezísk.

- ❖ Vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk, je stavebník povinný ku stavbe, ktorá si vyžaduje vykonanie zemných prác vyžiadať si v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov od Krajského pamiatkového úradu Nitra už v stupni územného konania záväzné stanovisko, v ktorom budú určené podmienky ochrany archeologických nálezov.
- ❖ V prípade nevyhnutnosti vykonať archeologický výskum, ako opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume a podmienkach jeho vykonania podľa § 35 ods. 7, § 36 ods. 3 a § 39 ods. 1 pamiatkového zákona Krajský pamiatkový úrad Nitra.
- ❖ V prípade archeologického nálezu mimo povoleného výskumu nálezca, alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác podľa ustanovenia § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona oznámi nález najneskôr na druhý pracovný deň Krajskému pamiatkovému úradu Nitra a nález ponechá bezo zmeny až do obhliadky Krajským pamiatkovým úradom Nitra, alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou, najmenej však tri pracovné dni odo dňa ohlásenia. Do vykonania obhliadky je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu. Podľa § 40 ods. 10 pamiatkového zákona má nálezca právo na náhradu výdavkov súvisiacich s ohlásením a ochranou nálezu podľa § 40 ods. 2 a 3 pamiatkového zákona. Pamiatkový úrad poskytne nálezovi náležné v sume až do výšky 100 % hodnoty nálezu. Hodnota materiálu a hodnota nálezu sa určuje znaleckým posudkom.

V koncepcii územného plánu obce sú rešpektované tiež objekty dotvárajúce historické prostredie, charakterizované ako objekty pamiatkového záujmu, evidované v súpise pamiatok ako objekty, ktorých prítomnosť v obci môže napomôcť k zvýrazneniu vlastnej identity:

- prícestná socha sv. Jána Nepomuckého z 19. stor., pieskovcová

a ďalšie objekty, ktoré nie sú predmetom pamiatkového záujmu (mlyn pri ceste do Čakajoviec, socha svätca pri ceste do Nových Sádov, pamätníky Panny Márie, Svätá trojica a pamätník padlým hrdinom v centre obce, kríž na cintoríne v Zbechoch, kríž na Holotke, kríž a kaplnka na cintoríne v Andači, socha sv. Jána Nepomuckého v Andači).

6. DEMOGRAFIA

Názvy obce, časť obce, základná sídelná jednotka (diel ZSJ)

- **Zbehy – 27283 3 1**; 1773 Izbegh, Zbehy, 1786 Ueszbégh, Izbek, 1808 Üzbégh, Izbék, Izbéhy, Zbëhy, 1863–1877 Üzbégh, 1882–1913 Üzbég, 1920 Zbehy, Izbehy, 1927– Zbehy;
- **Holotka – 27283 3 2**;
- **Andač – 20018 2 0**; (v r. 1986 pričlenená obec Andač ku Zbehom): 1773 Andács, 1786 Andacsch, 1808 Andacs, Andač, 1863–1877 Andács, 1882 Ándács, 1888–1907 Andacs, 1913 Kisandacs, 1920–1986 Andač.

6.1. Obyvateľstvo

Každoročné dáta o štruktúre obyvateľstva poskytuje Štatistický úrad SR (viď Tab. Počet obyvateľov v Zbehoch). V Zbehoch sa v období rokov 1971 - 1996 prejavil útlm a zníženie počtu až o 290 obyvateľov. To sa stalo napriek tomu že pribudlo obyvateľstvo Andača. Údaje po r. 1996 ukazujú, že počet obyvateľov obce sa len veľmi mierne zvýšil a v poslednom období dokonca stagnuje. V období rokov 1996 – 2016 sa počet obyvateľov zvýšil o 180.

▪ Počet obyvateľov v Zbehoch (Zbehy + Andač) v r. 1996 – 2016 *

Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet obyvateľov	2068	2071	2085	2090	2097	2112	2136	2159	2171	2184	2195
Rok	x	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvateľov	x	2248	2272	2256	2265	2238	2267	2256	2261	2256	2248

* Zdroj: Štatistický úrad SR

▪ Prognóza rastu obyvateľstva v Zbehoch

Existencia automobilového závodu Jaguar Land Rover predstavuje veľký rastový stimul najmä pre mesto Nitra a obce Lužianky, Zbehy a Čakajovce. Dotknuté mesto a obce musia prehodnocovať stratégiu rozvoja, vrátane rozvoja infraštruktúry a predpokladaného rastu obyvateľstva. Najbližšie obdobie bude aj pre obec Zbehy znamenať začiatok intenzívnej transformácie.

▪ Prognóza počtu obyvateľov v Zbehoch v r. 2017 - 2030

(počet I. nižší odhad; počet II. vyšší odhad)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet I.	2248	2272	2256	2265	2238	2267	2256	2261
Počet II.	2248	2272	2256	2265	2238	2267	2256	2261
Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet I.	2256	2248	2248	2263	2278	2338	2406	2506
Počet II.	2256	2248	2265	2290	2400	2600	2700	2790
Rok	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Počet I.	2606	2706	2768	2823	2868	2903	2936	2968
Počet II.	2890	2970	3060	3145	3200	3269	3310	3350

čierna farba – reálny stav

/ zelená farba – prechodné obdobie

/ červená farba – prognóza

Napriek uvádzanej demografickej prognóze je možné za určitých okolností predpokladať zvýšený trend prisťahovania obyvateľov, čo sa prejaví aj vo zvýšenom záujme o rozvoj bytovej výstavby.

Z analýzy potenciálu územia obce a preukázaných reálnych priestorových podmienok, pri zohľadnení demografickej prognózy možno stanoviť počet obyvateľov obce v závislosti na prechodne stagnačnom, či optimálne až progresívne rozvojovom trende v návrhovej etape, resp. až výhľadovej etape nasledovne:

Rok:	Počet obyvateľov:
r. - 2030 (resp. prechodne stagnačný trend)	3 000 – 3 350
r. 2030 - 2035 (resp. optimálny rozvojový trend)	4 880 – 5 090
r. 2045 - 2055 (resp. progresívny rozvojový trend)	5 300 – 5 500

6.2. Domový a bytový fond

V Zbehoch bolo v r. 2001 spolu **713** domov (711 rodinných domov), z toho bolo trvalo obývaných **603** domov (601 rodinných domov). Celkový počet bytov bol **728** (723 v rodinných domoch), z toho bolo trvalo obývaných **618** bytov (613 v rodinných domoch).

V r. 2001 bol koeficient obývania bytov **3,4** (3,417).

V r. 2011 bolo v Zbehoch spolu **744** domov, z toho bolo trvalo obývaných **645** domov (633 rodinných domov). Celkový počet bytov bol **760**, z toho bolo trvalo obývaných **661** bytov (649 v rodinných domoch).

V r. 2011 bol koeficient obývania bytov **3,4** (3,386).

▪ Počet bytov v Zbehoch (Zbehy + Andač) v r. 1991, 2001, 2011

Zbehy	1991	2001	2011
Byty spolu	721	728	760
Trvale obývané byty spolu	629	618	661
z toho v rodinných domoch	620	613	649
Neobývané byty spolu	92	110	97

▪ Prognóza rozvoja domového a bytového fondu

Stratégiu rozvoja domového a bytového fondu výrazne ovplyvní kontaktná poloha Strategického parku Nitra – Sever, vrátane automobilového závodu Jaguar Land Rover. Je možné očakávať zvýšený trend prisťahovania obyvateľov, čo sa prejaví aj v zvýšenom záujme o rozvoj funkcie bývania.

Pri predpokladanej prognóze vývoja počtu obyvateľov do r. 2030, cca **3 000 – 3 350** obyvateľov a predpokladanom vývoji obývania bytov (3,2 obyv./byt) to predstavuje celkovú potrebu cca **930 – 1 045** bytov a nárast oproti roku 2011 (661 bytov) cca 270 – 385 bytov.

Rezervu, resp. ponuku pre zvýšenú potrebu bytov do r. 2030 – 2035 tvorí rozdiel medzi celkovou potrebou cca 930 – 1 045 bytov a celkovým možným (predikovaným) stavom bytového fondu cca 1 525 – 1 590 bytov, čo predstavuje cca 545 – 595 bytov.

Vid' Príloha č. 1 / Predikcia vývoja domového a bytového fondu obce Zbehy
/ Predikcia vývoja trvale bývajúceho obyvateľstva obce Zbehy

Nárast predpokladanej, ale aj prípadnej zvýšenej potreby bytov bude možné zabezpečovať prestavbou a intenzifikáciou nevyužívaných, resp. extenzívne využívaných plôch v súčasnom zastavanom území a výstavbou v nových priestoroch, na plochách vo väzbe na súčasné zastavané územie.

7. HOSPODÁRSKA ZÁKLADŇA

7.1. Ťažba nerastných surovín

Na území obce nedochádza k ťažbe nerastných surovín. Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra, Bratislava, zo dňa 20. 11. 2017, nie sú na území obce evidované objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín, nie sú evidované staré banské diela v zmysle § 35 ods. 1, zákona č. 44/1988 a nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

7.2. Poľnohospodárstvo

7.2.1. Charakteristika východiskových podmienok využívania poľnohospodárskej pôdy

Administratívne územie obce Zbehy (k. ú. Zbehy a Andač) leží v Podunajskej nížine, na styku alúvia Nitry s Nitrianskou tabuľou.

Podľa výkonnosti sa na území obce nachádzajú pôdy produkčné. Náchylnosť pôd na eróziu je vo vyšších polohách stredná a na ostatnej ploche slabá.

Štruktúra poľnohospodárskej pôdy na území obce (k. ú. Zbehy a Andač) v porovnaní s ostatnými pozemkami a plochami, podľa prehľadu ÚHDP je nasledovná:

- poľnohospodárska pôda	1 587,3524 ha	z toho:	- orná pôda	1 507,0814 ha
			- vinice	1,0355 ha
			- záhrady	48,8385 ha
			- TTP	30,3970 ha
- lesné pozemky	142,3064 ha			
- vodné plochy	27,3188 ha			
- zastavané plochy	146,6022 ha			
- ostatné plochy	52,2401 ha			
Celková výmera :	1 955,8199 ha			

Prevažná časť poľnohospodárskej pôdy na území obce sa nachádza mimo zastavaného územia obce k 1. 1. 1990. Na jej využívaní sa podieľajú viaceré subjekty so sídlom na území obce i mimo neho.

Pri ochrane poľnohospodárskej pôdy je potrebné rešpektovať zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Na území obce sú zvlášť chránené pôdy zaradené v „Zozname najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom k. ú. podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ)“ – Príloha č. 2 k Nariadeniu vlády č. 58/2013 Z. z.:

v k.ú. **Andač** (kód KÚ – 800180), kód BPEJ: 0106002, 0119002, 0138202, 0139002, 0139202, 0144002, 0145002,
v k.ú. **Zbehy** (kód KÚ – 872831), kód BPEJ: 0102002, 0106002, 0117002, 0119002, 0126002, 0139002, 0144002.

Navrhované odňatie uvedenej najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy bude po udelení súhlasu orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy podľa § 13 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy... podliehať povinnosti platenia odvodu podľa Nariadenia vlády č. 58/2013 Z. z.

Základná sadzba odvodu (podľa § 1 nariadenia vlády č. 58/2013 Z. z.) sa zvyšuje o 30 %, ak ide o poľnohospodársku pôdu, na ktorej je vybudované funkčné zariadenie na účely závlah.

Podrobný výpočet odvodov za trvalé, alebo dočasné odňatie uvedenej poľnohospodárskej pôdy bude podľa §17 ods. 5 zákona č. 220/2004 Z. z. súčasťou žiadosti o odňatie poľnohospodárskej pôdy.

Podľa vyjadrenia Hydromeliorácií, š. p. Bratislava zo dňa 28. 06. 2018 sa v k. ú. Zbehy nachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š. p.:

- „Závlaha pozemkov Lužianky – Zbehy“ (evid. č. 5206 180), ktorá bola daná do užívania v roku 1989 s celkovou výmerou 505 ha, vrátane podzemných rozvodov závlahovej vody (vetvy: A, B, B1 - B7),
- „Odvodnenie pozemkov Zbehy“ – odvodňovacie kanály vybudované v roku 1947 (evid. č. 5206 021 001 - 005) odvádzajúce vnútorné vody z územia za ochrannými hrádzami Radošíanky:
 - pravostranné: v lokalitách Gazdovské pasienky a Záhumenie kanál „C“, v lokalite Horné lúky kanál „E“ a „G“,
 - ľavostranné: v lokalite Hoferské pasienky kanál „B“ a v lokalitách Dolné lúky a Perky potok kanál „F“ (viď B / Grafická časť).

V k. ú. Zbehy je vybudované aj detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka. V k. ú. Andač nie sú evidované žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š. p.

7.2.2. Poľnohospodárska výroba

Na území obce Zbehy je poľnohospodárska výroba zabezpečovaná viacerými hospodárskymi subjektmi:

- * RADAR s.r.o., Poľnofarma Zbehy, spoločnosť je orientovaná na rastlinnú výrobu, pestovanie obilnín, krmovín a prenájom nehnuteľností. Spoločnosť v k.ú. Zbehy hospodári na 910 ha poľnohospodárskej pôdy, ktorú má v prenájme od súkromných vlastníkov. Plocha poľnohospodárskeho areálu, ktorý sa nachádza na juhozápadnom okraji obce Zbehy je 8,5735 ha. Celkový počet zamestnancov: 13, výhľadovo: 15.
Živočíšna výroba bola ukončená. Areál má rezervu na ďalší rozvoj poľnohospodárskej, resp. aj drobnej priemyselnej a remeselnej výroby. Limitom pre rozvoj je dopravný prístup cez obytné územie a vlastnícke vzťahy.
- * COMPACTA AGRO, a.s., Alekšince / rastlinná výroba - pestovanie pšenice, jačmeňa, kukurice a repky olejnej, živočíšna výroba - chov ošípaných.
- * AGRODRUŽSTVO Rišňovce, družstvo / rastlinná výroba - pestovanie plodín, živočíšna výroba - chov dobytka, výroba a prenájom poľnohospodárskych strojov.
- * LUPOL, spol. s.r.o., Lukáčovce / rastlinná výroba - pestovanie potravinárskej pšenice, sladovníckeho jačmeňa, potravinárskeho hrachu, slnečnice, repky ozimnej a pestovanie osív pšenice, jačmeňa a hrachu.
- * Poľnohospodárske družstvo Čakajovce a Dražovce / poľnohospodárska rastlinná a živočíšna výroba, výroba hotového krmiva pre hospodárske zvieratá, predaj obilia, osiva a krmív.
- * Tibor Páleník SHR – PÁLENÍK, Horné Lefantovce / rastlinná výroba vrátane zeleninárstva a záhradníctva

a ďalší súkromne hospodáriaci roľníci (SHR): Ing. Štefan Fridrich, Oľga Ivančíková, Viera Jančiová, Michaela Kleinová, Natália Kleinová, Štefánia Kleinová, Martin Michalko, Jakub Ondra.

Zdroj údajov: <https://gsaa.vupop.sk/2018/>

V rámci obytnej zástavby obce sa nachádza:

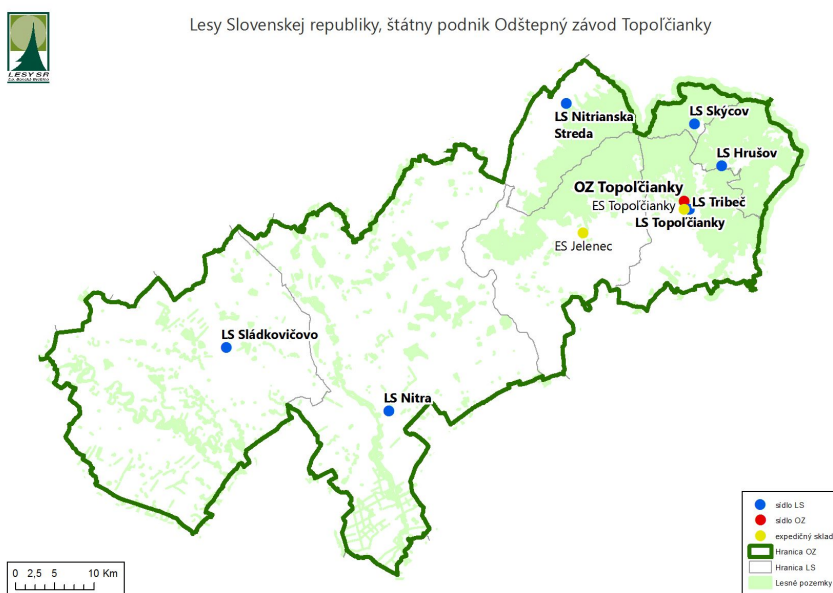
- * ISTRO - Štefan Fуска / pestovanie zeleniny a melónov, koreňov a hlúúz

7.3. Lesné hospodárstvo

Pôvodnú vegetáciu predstavoval (Michalko a kol., 1980) na nive Nitry a Radošinky lužný jaseňovo-brestovo-dubový a jelšový les. Svahy pahorkatiny porastal dubovo-hrabový les a plošiny dubovo-cerový les. Územie obce je v súčasnosti prevažne odlesnené. Lesné pozemky sa nachádzajú v strednej časti a na južnom okraji k. ú. Zbehy, v lokalitách Panské pole, Dubina, Háj, Hoferský háj, Berbecín. V k. ú. Andač sa nachádza odlesnený lesný pozemok (0,2795 ha) vo vlastníctve Obce Zbehy, ktorý je využívaný na športovo-rekreačnú funkciu (viď B / Grafická časť).

Správcom lesných pozemkov sú Lesy Slovenskej republiky, š. p., Odštepny závod (OZ) Topoľčianky, Lesná správa Nitra, so sídlom v Trnovci nad Váhom.

OZ Topoľčianky požaduje dodržiavať ustanovenia zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch, v znení neskorších predpisov, najmä § 10 Ochranné pásmo lesa, zachovať kategorizáciu lesov, ich funkčné využitie, hospodársky spôsob a tvar lesa.



▪ Funkcie lesov

Podľa zákona o lesoch funkciami lesov sú úžitky, účinky a vplyvy, ktoré poskytujú lesy ako zložka prírodného prostredia a objekt hospodárskeho využívania; členia sa na mimoprodukčné funkcie a na produkčné funkcie.

Mimoprodukčnými funkciami lesov sú ekologické funkcie, ktorými sú pôdoochranná, vodohospodárska a klimatická funkcia a spoločenské funkcie, ktorými sú najmä zdravotná, kultúrna, výchovná, rekreačná, prírodoochranná a vodochranná funkcia.

Produkčnými funkciami lesov sú funkcie, ktorých výsledkom sú úžitky z lesov spravidla materiállovej povahy.

▪ Ochranné pásmo lesa

Ochranné pásmo tvoria pozemky do vzdialenosti **50 m** od hranice lesného pozemku. Na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby a o využití územia v ochrannom pásme lesa sa vyžaduje aj záväzné stanovisko orgánu štátnej správy lesného hospodárstva.

▪ Kategorizácia lesov

Lesy sa z hľadiska využívania ich funkcií členia na:

- lesy hospodárske (H),

- lesy ochranné (O),
- lesy osobitného určenia (U).

Na území obce (k. ú. Zbehy) sa nachádzajú len hospodárske lesy.

Hospodárske lesy sú lesy, ktoré nie sú ochrannými lesmi alebo lesmi osobitného určenia a ktorých účelom je produkcia dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií lesov. Táto kategória teda zahŕňa lesné porasty, ktorých prvoradou funkciou je produkcia dreva.

▪ Zásady ochrany lesných pozemkov

Lesné pozemky možno využívať na iné účely ako na plnenie funkcií lesov, ak príslušný orgán štátnej správy lesného hospodárstva, po predchádzajúcom stanovisku dotknutých orgánov štátnej správy, rozhodne o ich dočasnom vyňatí alebo trvalom vyňatí z plnenia funkcií lesov, alebo o obmedzení využívania funkcií lesov na nich. K vyňatiu alebo obmedzeniu využívania môže dôjsť len v nevyhnutných a odôvodnených prípadoch, najmä ak úlohy spoločenského a ekonomického rozvoja nemožno zabezpečiť inak.

▪ Povinnosti pri územnoplánovacej činnosti

Pri územnom plánovaní vykonávanom podľa Stavebného zákona sú spracovatelia povinní dbať na ochranu lesných pozemkov a dodržiavať ustanovenia § 5 ods. 2 Zákona o lesoch. Na zabezpečenie funkcií lesov sú povinní navrhnúť a odôvodniť najvhodnejšie riešenie z hľadiska ochrany lesných pozemkov a vyhodnotiť možné dôsledky alternatívnych riešení vrátane ich ekonomických dosahov.

▪ Využívanie lesov

Pri využívaní lesov je potrebné dodržiavať § 33 – 33 Zákona o lesoch.

▪ Poľovníctvo

S lesným hospodárením úzko súvisí poľovníctvo, ktoré tvorí dôležitú súčasť využívania lesných pozemkov. Z hľadiska poľovníckej rajonizácie územie kraja patrí do chovateľskej oblasti pre jeleniu, srnčiu a malú zver.

Pre malú zver je to o. i. aj chovateľská oblasť M VIII. – Nitra. Na území obce je možné vidieť aj vysokú zver.

Poľovníctvo ako súhrn spoločenských a hospodárskych aktivít zameraných na zachovanie, zveľaďovanie a optimálne využívanie genofondu zveri musí byť v súlade s lesníckymi záujmami, ktorých cieľom je zachovanie a zveľaďovanie lesov.

Na území obce vykonáva ochranársko – poľovnícku činnosť Poľovnícke združenie Zbehy, poľovnícka chata sa nachádza v lokalite Mokriny, neďaleko železničnej stanice.

Poľovnícke združenie SPZ Berbecíny – Lužianky vlastní v lokalite Berbecín - Hoferské poľovnícku chatu „Berbecíny“ a cvičnú strelnicu.

7.4. Priemyselná a remeselná výroba, stavebníctvo a skladové hospodárstvo

Najvýznamnejším priemyselným podnikom na území obce je automobilový závod „JAGUAR LAND ROVER“ vybudovaný na území obcí: Lužianky, Zbehy, Čakajovce a mesta Nitra (m.č. Dražovce), ako súčasť Strategického parku Nitra – Sever. V prvej etape rozvoja by malo v závode pracovať cca 1 500 zamestnancov, do roku 2020 cca 2 800 zamestnancov. Očakáva sa, že spoločnosť Jaguar Land Rover

vytvorí na Slovensku ďalších 22 000 nepriamych pracovných miest. Závod zaberá časť juhovýchodného výbežku k. ú. Zbehy, medzi riekou Nitra a potokom Dobrotka.

Ďalšie významné plochy priemyselnej výroby sa postupne rozvíjali vo východnej časti k. ú. Zbehy, na území okrsku B – Zbehy – východ.

Podrobnejšia štruktúra výrobných zariadení a skladov je nasledovná:

- * RETIC, s.r.o., Zbehy 197
Súkromná výrobo-obchodná spoločnosť (59 zamestnancov) pôsobí v oblasti spracovania drôtu do pletív, plotov, kovových tkanín a klinec. Firma vytvorila vlastné distribučné centrá na Slovensku a v Čechách, takmer 65 % produkcie vyváža.
Administratívny a výrobo-skladový areál na východnom okraji k. ú. Zbehy je navrhovaný na ďalšie rozšírenie v smere na západ, v rámci územnej časti okrsku B/1, v dvoch etapách – návrh / výhľad.
 - * Buček – CNC Obrábanie s.r.o., Zbehy 188
výroba ozubených kolies, sústruženie, frézovanie, brúsenie kovov, predaj riadiacich systémov, servomotorov a pohonov, CNC strojov,
 - * J & C JAROSTAV s.r.o., Zbehy 188 stavebná firma
 - * Zech-Verwaltungs-Holding GmbH. výroba káblových zväzkov
- Administratívny a výrobný areál na východnom okraji k. ú. Zbehy je navrhovaný na ďalšie rozšírenie v smere na západ, v rámci územných častí okrsku B/0 a B/2, v dvoch etapách – návrh / výhľad.
Limitom pre rozvoj je kontaktná poloha obytného územia, potreba rešpektovania ochranného pásma obytnej zóny – min. 50 m.

Návrh rozvoja plôch výroby na východnom okraji k. ú. Zbehy:

- * Zmiešané plochy priemyselnej a remeselnej výroby, stavebníctva, skladového hospodárstva a občianskej vybavenosti, v rámci územnej časti okrsku B/0, vo väzbe na čerpaciu stanicu LA-OBEN ČSPHM (pri mlyne). Limitom pre rozvoj je kontaktná poloha obytného územia s potrebou rešpektovania ochranného pásma obytnej zóny – min. 50 m.

V rámci obytnej zástavby obce sa nachádzajú ďalšie výrobné zariadenia a sídla podnikateľských subjektov:

- * ADAM – STAV Zbehy, s.r.o., Zbehy 783 autodoprava, výkopové a zemné práce
Areál v lokalite Horný koniec s limitovaným dopravným prístupom cez obytné územie a kontaktnou polohou obytného územia. Návrh na postupnú zmenu funkčného využitia v prospech funkcie bývania (rodinné domy)
- * BK Interiér - Zákazkové stolárstvo, Andač 2 stolárska výroba - Balko a Krížik
- * LARGO, spol. s r.o., Zbehy 748 výstavba budov
- * Lexan Králik, Zbehy 79 predaj polykarbonátových platní LEXAN a tieniacej techniky
- * LIMAR Líšková Mária výroba a predaj prikrývok, vankúšov a posteľ. bielizne
- * MK Krby, s.r.o., Zbehy 289 realizácia krbov, pecí a komín. systémov
- * SCAT – Marán Dobiš, Zbehy 497 stavebno-stolárska a tesárska výroba
- * Stolárstvo Pavlov, Zbehy 35 výroba nábytku
- * UGOF, s.r.o. - Ing. Juraj Magdalík, Zbehy 363, stavebné práce

Plochy výroby a skladov, ktoré sa nachádzajú v centrálnej časti obce Zbehy (A/0) a m.č. Andač (E/0) sú navrhnuté na postupnú zmenu funkčného využitia v prospech občianskej vybavenosti, resp. zmiešaných plôch občianskej vybavenosti, výroby a skladov.

8. BÝVANIE

8.1. Charakteristika východísk a rozvojových možností bývania

V r. 2011 bolo v Zbechoch spolu **744** domov, z toho bolo trvalo obývaných **645** domov (633 rodinných domov). Celkový počet bytov bol **760**, z toho bolo trvalo obývaných **661** bytov (649 v rodinných domoch). Koeficient obývania bytov bol **3,4**.

Akceptovanie územných vzťahov a začlenenia obce Zbehy v predikcii nadradenej ÚPD - postavenia obce v jadrovom pásme nitrianskeho ťažiska osídlenia, ako aj očakávané vplyvy kontaktnej polohy Strategického parku Nitra – Sever, vrátane automobilového závodu Jaguar Land Rover, viedlo v koncepcii ÚPN obce pri zohľadnení predpokladanej prognózy vývoja počtu obyvateľov k potrebe dôsledného zhodnotenia územného potenciálu aj pre rozvoj funkčnej zložky bývania.

Koncepcia ÚPN obce Zbehy zhodnocuje disponibilitu možných rozvojových plôch v súčasnom zastavanom území obce, ako aj ostatného nadväzného územia a optimalizuje ich využitie a logické zapojenie do potenciálnej rurálnej štruktúry obce a nadväznej sídelnej štruktúry aglomerácie.

Predpokladaná možná rozvojová kvantifikácia bytovej štruktúry v závislosti od uplatnenia trendu rozvoja: optimálneho rozvojového trendu (návrhová etapa, r. 2030 - 2035), resp. progresívneho rozvojového trendu (výhľadová etapa, r. 2045 - 2055) je predikovaná v závislosti na územno-rozvojovom potenciáli územia obce v nasledovných formách:

- **intenzifikácia súčasného domového fondu,**
 prestavba cca 10 - 20 % súčasného domového fondu
 (633 – 645 domov)
 predpoklad realizácie cca: **65 – 130 bytov**

- **urbanizácia optimálnych disponibilných plôch v rámci súčasného zastavaného územia obce**
/ obytné štruktúry využívajúce prieluky v súčasnej obytnej zástavbe, priestory záhrad a role v súčasnom zastavanom území
 predpoklad výstavby cca 146 nových rodinných domov
 a 1 malopodlažný bytový dom (cca 30 bytov)
 čo predstavuje (146 x 1,2) 175 + 30 bytov: **205 bytov**

z toho rodinné domy v súčasných územných časti okrskov:

A/0 – Centrum I. (sever)	15
A/0 – Centrum II. (juh)	15
A/0 – Horný koniec	35
A/0 – Domovina - stred a rozptyl	52
B/0 – Pri mlyne	4
E/0 – Andač	25

- **urbanizácia optimálnych disponibilných plôch mimo súčasného zastavaného územia obce**
/ transparentné obytné štruktúry v nových lokalitách, tvoriace prechodnú štruktúru medzi urbanizovanou a prírodnou štruktúrou obce, mimo súčasného zastavaného územia
 predpoklad výstavby cca 634 nových rodinných domov
 a 3 malopodlažné bytové domy (74 bytov),

čo predstavuje (634 x 1,2) 761 + 74 bytov:

835 bytov

z toho rodinné domy v rámci nových územných častí okrskov:

A/1 – Domovina - sever	185
A/2 – Domovina - juh	42
A/3 – Záhumenice	45
A/4 – Lahne	125
A/5 – Za železnicou	12
D/1 – Oder	5
E/1 – Dubina	50
E/2 – Juh	40
E/3 – Západ	80
E/4 – Nad záhradami	30
E/5 – Záhumenice	20

Podrobná predikcia vývoja obyvateľstva a domového a bytového fondu podľa priestorovej organizácie územia obce je uvedená v tabuľkovom prehľade v kap. 6. Demografia

8.2. Podmienky rozvoja bývania podľa urbanistických okrskov

Urbanistický okrsok A – Zbehy - stred

- existujúca obytná štruktúra **A/0** – Centrum I. (sever), Centrum II. (juh), Horný koniec, Domovina - stred a rozptyl
- nové rozvojové priestory: **A/1** – Domovina - sever
 A/2 – Domovina - juh
 A/3 – Záhumenice
 A/4 – Lahne
 A/5 – Za železnicou

Na súčasnom území okrsku – územná časť A/0 sa predpokladá intenzifikácia zastavaných obytných plôch formou prestavby cca 10 - 20 % súčasného domového fondu a územný rozvoj v rámci vymedzených disponibilných plôch v súčasnom zastavanom území, pri využití prieluk v súčasnej obytnej zástavbe a priestorov záhrad v lokalitách: Centrum I., Centrum II., Horný koniec, Domovina – stred a rozptyl. Rozvoj sa môže realizovať vo väzbe na súčasné miestne komunikácie a technické vybavenie, resp. tiež v ich predĺžení, bez zvýšených investičných nákladov. Limitom rozvoja je absencia verejnej kanalizácie.

Po vyčerpaní disponibilných plôch v zastavanom území (resp. v časti lokalít aj súbežne) je možné územný rozvoj orientovať vo väzbe na zastavané územie do časti lokalít: Domovina – sever, Domovina juh, Záhumenice, Lahne a Za železnicou. Rozvoj lokalít je podmienený realizáciou technického vybavenia, u západných častí lokalít Domovina – sever, Domovina juh a Lahne (nad hranicou tlakového pásma 160 m n. m.) ide hlavne o zabezpečenie zásobovania pitnou vodou.

Urbanistický okrsok B – Zbehy - východ

- existujúca obytná štruktúra **B/0** – Pri mlyne

Na súčasnom území okrsku – územná časť B/0 sa predpokladá intenzifikácia zastavaných obytných plôch formou prestavby cca 10 - 20 % súčasného domového fondu a územný rozvoj v rámci vymedzených disponibilných plôch v súčasnom zastavanom území, pri využití prieluk v súčasnej obytnej zástavbe a priestorov záhrad v lokalite Pri mlyne. Rozvoj sa môže realizovať vo väzbe na súčasné komunikácie a technické vybavenie, bez zvýšených investičných nákladov. Limitom rozvoja je absencia verejnej kanalizácie.

Urbanistický okrsk D – Zbehy - západ

- nový rozvojový priestor: **D/1 – Oder**

Územný rozvoj je navrhovaný väzbe na zastavané územie v rámci vymedzenej lokality Oder. Rozvoj sa môže realizovať vo väzbe na súčasnú komunikáciu (cesta III/1675), podmienený je realizáciou technického vybavenia, hlavne zásobovania pitnou vodou (poloha nad hranicou tlakového pásma 160 m n. m.) a kanalizácie.

Urbanistický okrsk E – Andač

- existujúca obytná štruktúra **E/0 – Andač**
- nové rozvojové priestory: **E/1 – Dubina**
- E/2 – Juh**
- E/3 – Západ**
- E/4 – Nad Záhradami**
- E/5 – Záhumenice**

Na súčasnom území okrsku – územná časť E/0 sa predpokladá intenzifikácia zastavaných obytných plôch formou prestavby cca 10 - 20 % súčasného domového fondu a územný rozvoj v rámci vymedzených disponibilných plôch v súčasnom zastavanom území, pri využití prieluk v súčasnej obytnej zástavbe a priestorov záhrad v lokalite Andač. Rozvoj sa môže realizovať vo väzbe na súčasné miestne komunikácie a technické vybavenie. Limitom rozvoja je absencia verejného vodovodu a verejnej kanalizácie.

Po vyčerpaní disponibilných plôch v zastavanom území (resp. v časti lokalít aj súbežne) je možné územný rozvoj orientovať vo väzbe na zastavané územie do časti lokalít: Dubina, Juh, Západ, Nad záhradami a Záhumenice. Rozvoj lokalít je podmienený realizáciou technického vybavenia, hlavne zásobovania pitnou vodou a kanalizácie.

9. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Štruktúra zariadení občianskej vybavenosti a služieb obce Zbehy je vo veľkej miere ovplyvnená blízkosťou krajského mesta Nitra. Na území obce sa nachádzajú prevažne zariadenia základnej vybavenosti.

V návrhovej etape územného plánu boli štruktúra a kapacity zariadení porovnávané s metodickou príručkou pre obstarávateľov a spracovateľov územnoplánovacej dokumentácie „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí“, ktorú vydalo MŽP SR v r. 2002. Príručka má odporúčací charakter.

Existujúce zariadenia občianskej vybavenosti, ktoré sa nachádzajú na území obce, sú doplnené v súlade so Zadaním ÚPN obce Zbehy a predpokladanou prognózou vývoja počtu obyvateľov o ďalšie navrhované zariadenia.

Ich štruktúra podľa jednotlivých skupín (s uvedením územnej časti okrsku) je nasledovná:

I. Školstvo

- Materská škola Zbehy – existujúci areál v centre obce (A/0), s optimálnou kapacitou 60 detí (60 lôžok, 120 stoličiek), 10 zamestnancov.
Areál s detskými ihriskami o výmere cca 0,50 ha, s potrebou dobudovania parkovacích miest, modernizácie technického vybavenia a rekonštrukcie zelene. Zvýšenie kapacity bude možné realizovať prístavbou, resp. nadstavbou objektu; rozšírenie plochy areálu je limitované kontaktnou polohou súkromných pozemkov a zastavanou plochou bytových domov.
- Základná škola Zbehy – existujúci areál v západnej časti obce (A/0), so súčasnou kapacitou 170 žiakov, (255 stoličiek), 30 zamestnancov, predpoklad zvýšenia kapacity na cca 200 žiakov.
Areál s multifunkčným ihriskom a telocvičňou o výmere cca 1,72 ha, s rezervou pre zvýšenie kapacity v rámci súčasného areálu. Reálne je rozšírenie plochy areálu o 0,06 ha (zastavané plochy - súkromné pozemky na južnom okraji areálu); ďalšie rozšírenie je limitované kontaktnou polohou miestnych komunikácií a súkromných pozemkov.
Návrh dobudovania ľahkoatletickej dráhy (100 m), malých športových plôch a ihrísk, parkovacích miest, návrh rekonštrukcie zelene.

II. Kultúra

- Kultúrny dom Zbehy – starý a nevyhovujúci objekt v centre obce (A/0) s kapacitou 80 stoličiek, vhodný len pre menšie podujatia a klubové činnosti.
Potreba rekonštrukcie, resp. výstavby viacúčelového kultúrno-spoločenského objektu s kapacitou 300 – 400 miest, vrátane administratívnych priestorov pre samosprávu (OcÚ), priestorov pre klubové činnosti a činnosti organizácií, parkovacie plochy – variantne možnosť rekonštrukcie kultúrno-športovej haly v rámci areálu voľného času (A/6).
- Kultúrny dom Andač – zmodernizovaný starší objekt v centre miestnej časti (E/0) s kapacitou 70 stoličiek, využívaný hlavne pre menšie podujatia, klubovú činnosť a knižnicu.
- Obecná knižnica Zbehy – v objekte obecného úradu,
Obecná knižnica Andač – v objekte Kultúrneho domu Andač,
Školská knižnica Zbehy – v objekte Základnej školy Zbehy,
celková kapacita knižníc - cca 5000 knižných titulov.
- Kostol Povýšenia sv. Kríža (nehnutelná národná kultúrna pamiatka) rímskokatolícky kostol a farský úrad – v centre obce Zbehy (A/0).
- Kostol Andač – pripravovaná stavba objektu kostola v kontakte s centrom m. č. Andač (E/0), v areály cintorína.

- Cintorín Zbehy s domom smútku – v kontakte s centrom obce (A/0). Pôvodný zámer rozšírenia cintorína v smere na sever je vzhľadom ku kontaktnej polohe súkromných pozemkov neaktuálny. Ochranné pásmo cintorína limituje rozvoj bývania. Pripravuje sa založenie nového cintorína, vrátane dopravného a technického vybavenia v lokalite Vinohrady (A/4), vo väzbe na kaplnku Sv. Urbana.
- Židovský cintorín – na severozápadnom okraji obce Zbehy (A/1), pozostatky starého cintorína - pietne miesto, bez možnosti ďalšieho využívania.
- Cintorín Andač s domom smútku a kaplnkou – v kontakte s centrom m. č. (E/0), s dostatočnou rezervou pre rozšírenie kapacity.

III. Telovýchova, šport, rekreácia a voľný čas

- Areál voľného času Zbehy – existujúci športový areál pri Radošinke (A/0)
 - futbalové ihrisko TJ Slovan Zbehy, tréningové ihrisko, tribúna, sociálne zariadenia a ubytovňa s kapacitou cca 45 lôžok, parkovisko,
 - Sport Club (bar),
 - hádzanárske ihrisko,
 - kultúrno-športová hala
 - kynologický areál.

Návrh rekonštrukcie, dobudovania a rozšírenia športového areálu na areál voľného času v lokalite Horné lúky (A/6) o celkovej výmere cca 10,83 ha, doplnením ďalších plôch a zariadení:

- rekonštrukcia kultúrno-športovej haly / resp. výstavba nového viacúčelového kultúrno-spoločenského objektu s kapacitou 300 – 400 miest, vrátane administratívnych priestorov pre samosprávu (OcÚ), priestorov pre klubové činnosti a činnosti organizácií, parkovacie plochy,
- ihriská pre volejbal, tenis ...,
- malé športové plochy a ihriská,
- otvorený plavecký bazén (25/15 m) – možný výhľadový zámer
- oddychové plochy, vodné plochy, parková zeleň
- komunitné centrum – verejné miesto, ktoré bude poskytovať priestor pre skupinové vzdelávacie a voľno časové aktivity obyvateľov obce.
- Hádzanárske ihrisko – existujúci areál pri obecnom úrade (A/0), návrh rekonštrukcie a dobudovania areálu o malé športové plochy a ihriská, v zimnej sezóne zámer využívania ihriska formou otvorenej ľadovej plochy.
- Motokrosová dráha v lokalite Dolu brehy, zámer dobudovania na motokrosový areál.
- Športová strelnica pre dlhé palné zbrane – existujúci areál na západnom okraji obce, v kontakte s obytným územím. Návrh vyčlenenia časti areálu pre nové funkčné využitie – zberný dvor na zelený odpad.

IV. Zdravotníctvo a sociálne služby

- Zdravotné stredisko – objekt v centre obce (A/0), 3 neštátne lekárske pracoviská (ambulancia praktického lekára pre dospelých, zubná ambulancia, gynekologická ambulancia). Návrh rekonštrukcie objektov vo vlastníctve obce / výstavby nového zdravotného strediska, resp. zriadenie ambulancií v rámci navrhovanej malopodlažnej bytovej zástavby v lokalite Centrum - sever, s cieľom vytvorenia podmienok pre nové ambulancie, hlavne chýbajúce – praktický lekár pre deti a dorast.

Podľa stanovených parametrov siete ambulancií primárnej zdravotnej starostlivosti v SR uvedených v príručke „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí“, by mal byť v obci s predpokladaným počtom 3 000 – 5 000 obyvateľov nasledovný počet lekárskeho miest (LM):

- praktický lekár pre dospelých..... 1,6 – 2,7 (1 900 obyv. vo veku 19 rokov a viac / 1 LM)
 - praktický lekár pre deti a dorast 2,5 – 4,2 (1 200 detí vo veku 0-18 rokov / 1 LM)
 - gynekológ primárnej starostlivosti 1,0 – 1,1 (4 600 žien vo veku 15 rokov a viac / 1 LM)
 - stomatológ..... 1,3 – 2,2 (2 250 obyvateľov / 1 LM).
- Lekáreň Ave Mária (Gamiel s.r.o.) – objekt v centre obce (pri zdravotnom stredisku) spĺňa požiadavku na min. počet zariadení.
 - Dom sociálnych služieb – návrh rekonštrukcie objektov vo vlastníctve obce (A/0), resp. výstavby nového objektu pre potreby základných sociálnych služieb v súvislosti s očakávaným vývojom počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, so zariadeniami:
 - zariadenie opatrovateľskej služby,
 - domov – penzión pre dôchodcov,
 - klub dôchodcov,
 - jedáleň pre dôchodcov,
 - stredisko osobnej hygieny,
 - práčovňa pre dôchodcov, resp. aj ďalšími zariadeniami:
 - resocializačné stredisko
 - rehabilitačné stredisko.

V. Maloobchod + veľkoobchod (existujúce zariadenia a sídla subjektov)

- | | |
|---------------------------------------|--|
| ▪ COOP Jednota Nitra | Supermarket |
| ▪ EURO-VAT, spol. s r.o. | veľkoobchod s chemickými výrobkami |
| ▪ Kvetinárstvo Kunová | predaj kvetov |
| ▪ Kvetý Tajana | predaj kvetov |
| ▪ LUIGI'S GARAGE - Ing. Marek Žákovič | predaj motorových vozidiel |
| ▪ MARIMPEX - Bc. Mária Žemberová | maloobchod s textilom |
| ▪ Mini Večierka - Marpo Cars | obchod |
| ▪ Potraviny DUVIL TRADE (Môj obchod) | predaj potravín pri OÚ – Ďuračka |
| ▪ Potraviny DENA (Môj obchod) | predaj potravín Andač – Kuchárová |
| ▪ Predaj kýmnych zmesí Žákovič | predaj kýmnych zmesí |
| ▪ TIPO - Ing. Jana Fusková | kvetinárstvo |
| ▪ UNIK - Ing. Igor Fuska | kvetinárstvo - predaj kvetov, drevín a sadeníc |
| ▪ UREX Slovakia | obchodná a sprostredkovateľská činnosť |
| ▪ VELO sprint S s.r.o. | sklad a predaj bicyklov |
| ▪ Vinotéka Zbehy – Sýkora | predaj vína |

V. Verejné stravovanie a ubytovanie (existujúce zariadenia a sídla subjektov)

- Penzión HOFFER (Hubert spol. s r.o.) – reštaurácia a penzión pri ceste II/513 (Hlohovec – Nitra), plocha areálu – 5,672 ha, ubytovanie – 32 lôžok (16 dvojlôžkových izieb), vnútorné priestory (reštaurácia, salónik, bar, terasa), vonkajšie priestory (terasy) – spolu cca 600 miest. S rozšírením kapacity sa neuvažuje, predpokladá sa zvýšenie počtu zamestnancov zo súčasných 84 na 98.
- ENGELS, s.r.o. dodávka jedál
- Espresso Modrá Žaba reštaurácia (Agentúra Liob / Stravovanie U Líšku)
Návrh rozšírenia v smere na juhozápad, resp. vybudovania nového zariadenia občianskej vybavenosti (verejné stravovanie a ubytovanie, maloobchod...).
- Pizzeria U Hasa pizzeria, letná terasa (Centrum – sever)
- Pohostinstvo Andač pohostinstvo
- Reštaurácia pod agačom reštaurácia (pri ZŠ)
- SPORT CLUB Zbehy pohostinstvo, bar (Areál voľného času)
- Ubytovňa TJ Slovan Zbehy ubytovanie – 45 lôžok (Areál voľného času)

Stravovanie pre žiakov (aj pre dôchodcov) zabezpečuje Základná škola Zbehy, stravovanie detí v MŠ zabezpečuje Materská škola Zbehy.

VII. Služby + maloobchod (existujúce zariadenia a sídla subjektov)

- | | |
|--------------------------------------|--|
| ▪ Autofólie DTI – Imrich Magáth | maloobchod, montáž autofólií, polep automobilov... |
| ▪ Autoservis Varga | autoservis |
| ▪ IRINA – Iryna Stefinyn | maloobchod, masážny salón |
| ▪ Kaderníctvo DENI - Denisa Vanková | kadernícke a kozmetické služby |
| ▪ Kaderníctvo LIVI - Lívia Fúsková | kadernícke a kozmetické služby |
| ▪ LA-OBEN ČSPHM pri Mlyne – Ľ. Lauko | čerpacia stanica, maloobchod s pohonnými látkami |
| ▪ ŠTEFAK s.r.o. | autoservis, pneuservis |
| ▪ Upratujeme, s.r.o. | servis v oblasti upratovacích a čistiacich prác |

VIII. Administratíva

- Obecny úrad – objekt v centre obce (A/0) pri kostole, využívaný okrem administratívnych priestorov a skladov samosprávy aj na klubové činnosti, činnosti organizácií a knižnicu.
Návrh rekonštrukcie existujúceho objektu samosprávy, resp. vytvorenie nových administratívnych priestorov v rámci viacúčelového kultúrno-spoločenského objektu.
- Pošta – objekt v centre obce (pošta + ATÚ) – zámer rekonštrukcie.

IX. Požiarna ochrana

- Hasičská stanica, ani hasičská zbrojnica sa nenachádzajú na území obce a v najbližšom období sa s ich vybudovaním neuvažuje.

10. REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Krajinné prostredie obce tvorí na východe nížina, na západe mierna pahorkatina, oddeľuje ich niva rieky Radošinky. Západne od Radošinky sa tiahne urbanizovaný pás osídlenia, so značným podielom cestných a železničných komunikácií. Izolované urbanistické jednotky tvoria miestna časť Andač, bývalý poľnohospodársky dvor Oder a poľnohospodársky areál Poľnofarmy Radar. Východný, urbanizovaný okraj obce je územne previazaný s obcou Čakajovce.

Neurbanizovanú krajinu tvorí prevažne poľnohospodárska pôda so sprievodnou zeleňou popri cestách a vodných tokoch, a sčasti lesné pozemky v lokalitách Panské pole, Dubina, Háj, Hoferský háj, Berbecín). Najvýznamnejšími vodnými tokmi obce sú Nitra, Radošinka, Andač, Perkovský potok a Slivašský potok.

Antropogénne zmeny krajiny sú takmer celoplošné. Najradikálnejšie zásahy predstavuje regulácia vodných tokov a ich zablokovanie hrádzovým systémom, a v ostatnom období realizácia Strategického parku Nitra – Sever, v polohe východne od rieky Nitra.

Kultúrno-historické danosti obce predstavujú - evidovaná nehnuteľná národná kultúrna pamiatka – kostol Povýšenia sv. Kríža (pôv. kostol sv. Ladislava, barok, 14. storočie), zatiaľ neprezentovateľné evidované archeologické lokality (viď kap. Kultúrno-historické dedičstvo a grafická časť – výkres č. 2), ale aj objekty dotvárajúce historické prostredie – prístenná socha sv. Jána Nepomuckého (19. stor., pieskovcová), charakterizovaná ako objekt pamiatkového záujmu, evidovaná v súpise pamiatok ako objekt, ktorého prítomnosť v obci môže napomôcť k zvýrazneniu vlastnej identity a ďalšie objekty, ktoré nie sú predmetom pamiatkového záujmu (objekt mlyna, sochy svätcov, pamätníky a kríže).

Pre rekreáciu a cestovný ruch slúži základná obchodná, stravovacia, ubytovacia a iná vybavenosť, ktorá je rozptýlená v zástavbe obce. Podrobnejšie je konkretizovaná v kap. Občianska vybavenosť.

Terajšia odvetvová vybavenosť pre rekreáciu a cestovný ruch je súčasťou základnej i vyššej občianskej vybavenosti obce. Tvorí ju hlavne plochy a zariadenia:

▪ Na území obce

1. Areál voľného času Zbehy

Športový areál sa nachádza v polohe severne od centra obce, pri Radošinke, s nevyhovujúcim dopravným prístupom. Súčasťou areálu je štandardné ihrisko TJ Slovan Zbehy, tréningové futbalové ihrisko, tribúna, šatne, sociálne zariadenie a ubytovňa s kapacitou cca 45 lôžok, parkovisko, Sport Club (bar), hádzanárske ihrisko, kultúrno-športová hala, kynologický areál.

Poloha areálu, možnosť jeho rozšírenia v lokalite Horné lúky a nového dopravného sprístupnenia vytvára predpoklady pre postupné dobudovanie na areál voľného času s ďalšími plochami a zariadeniami (viacúčelový kultúrno-spoločenský objekt, komunitné centrum, ihriská pre volejbal, tenis..., oddychové plochy, parkovú zeleň, prípadne aj rekreačné vodné plochy a zariadenia pre wellness).

2. Priestor Radošinky

Priestor v kontakte s Areálom voľného času Zbehy vymedzuje východnú časť k.ú. Zbehy medzi severnou a južnou hranicou katastra. Priestor tvorí vodný tok Radošinky s hrádzami a sprievodnou zeleňou, ktorú predstavuje obojstranný, miestami súvislý pás zmiešanej stromovej a krovitej zelene. Priebežné účelové cesty vedené po hrádzach umožňujú využívanie na peší pohyb, pohyb na bicykloch a prípadne aj na jazdu na koni.

Po pravej hrádzi Radošinky je navrhovaná regionálna cyklotrasa, odbočka z Ponitrianskej cyklomagistrály, ktorá je vedená po brehoch rieky Nitra.

3. Areál športovej strelnice

Areál športovej strelnice pre dlhé palné zbrane sa nachádza na západnom okraji obce, v kontakte s obytným územím. V súčasnosti je areál uzatvorený. Časť areálu bude využívaná ako zberný dvor na zelený odpad.

4. Motokrosový areál

Motokrosová dráha sa nachádza v lokalite Dolu brehy, západne od železničnej stanice. Predpokladá sa dobudovanie na motokrosový areál.

5. Areál Oder

Areál sa nachádza v lokalite bývalého hospodárskeho dvora Oder, severne od lesného celku Oder – Háj (Horný háj). Západná časť areálu je využívaná ako paintball aréna (Paintball Club Oder). ihrisko má plochu 5000 m², disponuje vonkajšou trávnatou plochou s rôznymi umelými ale aj prírodnými prekážkami a jednou budovou.

Predpokladá sa postupné dobudovanie areálu a jeho využívanie na agroturistické a agropodnikateľské aktivity. Východná časť areálu je navrhovaná na rozvoj bývania (rod. domy).

6. Lesný celok Oder – Háj (Horný háj)

Hospodársky les (*uvádzaný aj ako Panské pole – Dubina*) – miestne biocentrum sa nachádza na k.ú. obce Zbehy, v polohe asi 2,0 km severozápadne od centra obce Zbehy, prístupný po obslužných a účelových komunikáciách a tiež po poľných a lesných cestách.

Je to najbližší a jediný les v okolí Zbehov a Andača a jeho využívanie obyvateľmi obce má dlhodobú tradíciu. Lesný celok môže byť súčasťou odvetvovej štruktúry rekreácie a cestovného ruchu obce, pri zabezpečení regulácie rozvoja rekreácie, rešpektujúcej evidovanú lokalitu ÚSES.

7. Lesný celok Berbecín – Háj (Dolný háj)

Hospodársky les (*uvádzaný aj ako Hoferský háj – Nemecká dolina*) – regionálne / miestne biocentrum sa nachádza na k.ú. obce Zbehy, v polohe asi 3,5 km juhozápadne od centra obce Zbehy, prístupný po ceste II/513, ktorá ho pretína a tiež po poľných a lesných cestách.

Je to najbližší a jediný les v okolí Lužianok a jeho využívanie obyvateľmi má dlhodobú tradíciu. Lesný celok môže byť súčasťou odvetvovej štruktúry rekreácie a cestovného ruchu oboch obcí, pri zabezpečení regulácie rozvoja rekreácie, rešpektujúcej evidovanú lokalitu ÚSES.

8. Areál penziónu Hoffer

Areál sa nachádza na juhozápadnom okraji k.ú. obce Zbehy, na okraji lesa, pri ceste II/513 (Nitra – Hlohovec). Má ubytovaciu časť s kapacitou 32 lôžok, stravovaciu časť – 600 stoličiek a obslužnú časť a parkoviská. Polohou a štandardom má charakter motela. Súčasťou areálu je Mini ZOO.

Areál priestorovo a funkčne inklinuje k obci Lužianky, má priamy kontakt s golfovým areálom (RED OAK Golf Club) a jeho aktivity môžu byť súčasťou odvetvovej štruktúry cestovného ruchu, ale aj výletným miestom pre obyvateľov oboch obcí. V kontakte so severným okrajom areálu je navrhované rozšírenie areálu a výhľadová možnosť rozvoja rekreačných aktivít (lanový park).

▪ Na príľahlom území

9. Golfový areál (rezort) - RED OAK Golf Club (89 ha)

Golfový rezort na k.ú. Lužianky s priamou väzbou na k.ú. Zbehy. Súčasťou rezortu je 18 jamkové ihrisko, cvičné plochy a klubový dom (zázemie pre hráčov, reštaurácia pre 200 hostí, priestory pre súkromné akcie, vzdelávacie a školiace programy, golfový obchod a kancelárie).

Predpokladajú sa ďalšie investície do vybudovania wellness centra, ubytovacích kapacít, nových športovísk... Okolie golfového ihriska bude rozšírené o rezidenčnú zónu s viac než 340 parcelami.

Z Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja – v znení zmien a doplnkov č. 1 nevyplývajú pre zabezpečenie územno-technických podmienok rozvoja rekreácie a cestovného ruchu v obci Zbehy žiadne konkrétne regulatívy. Zo zásad a regulatívov rozvoja rekreácie a cestovného ruchu je potrebné zohľadňovať hlavne tieto:

- vytvárať podmienky na rozvoj vidieckeho turizmu a jeho formy agroturizmu,
- podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ...
- podporovať rozvoj systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb,
- regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.

Z Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja – v znení zmien a doplnkov č. 1 sa odvetvia rekreácie a cestovného ruchu obce dotýka dopad vedenia nadradených cestných koridorov, rýchlostnej cesty R8, novej trasy cesty II/513, ako aj ich mimoúrovňového križovania. Ide o konflikt navrhovaných cestných koridorov (R8, II/513) a ich križovania s existujúcimi rekreačnými lokalitami a lokalitami ÚSES:

- Areál penziónu Hoffer s Mini ZOO
- regionálne biocentrum – Berbecín (*Hoferský háj*)
- miestne biocentrum – Háj (*Nemecká dolina*)

Územný plán navrhuje variantné vedenie a križovanie trás nadradených cestných koridorov (rýchlostná cesta R8, nová trasa cesty II/513), s cieľom odstránenia, resp. minimalizovania konfliktov s významnými prírodnými prvkami územia, s existujúcimi a schválenými rozvojovými lokalitami.

Diaľkové turistické pohybové magistrály sa intravilánu obce priamo nedotýkajú, vedené sú východným okrajom k. ú. Zbehy:

- vodácka trasa po rieke Nitra, ktorá by mohla mať svoju špecifickú základňu v lokalite Vrbiny, na sútoku Nitry a Radošinky (k. ú. Lužianky),
- Ponitrianska cyklomagistrála (č. 019b - južná časť trasy), vedie po brehoch rieky Nitra

Územím obce sú vedené regionálne pohybové trasy:

- regionálna cyklotrasa (č. 2104 Nitra - Rišňovce), ktorá vedie viacerými obcami juhozápadne od mesta Nitra. Územím obce vedie v trase ciest III. triedy (Lužianky – Zbehy – Alekšince),
- regionálna cyklotrasa, odbočka z cyklomagistrály navrhovaná po pravej hrádzi Radošinky, resp. aj ďalšie regionálne a miestne trasy (viď kap. Cyklistická doprava).

11. DOPRAVA

11.1. Širšie dopravné vzťahy

Obec Zbehy sa nachádza v Nitrianskom okrese, cca 10 km severozápadne od krajského mesta Nitra. Širšie dopravné vzťahy sú podmienené dopravnými väzbami na okolitú sídelnú štruktúru, najmä na mesto Nitra. Základné druhy dopravy v obci predstavujú cestná a železničná doprava.

Územie obce sa nachádza v dotyku s trasou cesty I/64, ktorá tvorí prepojenie južného Slovenska so stredným Slovenskom (Komárno – Nováky), cesty I/64C (vybudovaná v rámci realizácie Strategického parku Nitra - Sever) a cesty II/513, ktorá tvorí prepojenie medzi Nitrou a Hlohovcom, a napája sa na diaľnicu D1.

Z hľadiska nových nadradených komunikácií je navrhovaná trasa rýchlostnej cesty R8 (Nitra – križovatka R2), ktorá obchádza mesto Nitra zo severozápadnej strany. Rýchlostná cesta R8 bude napojená na križovatku rýchlostných ciest R1 a R1A (križovatka Nitra - západ), v smere na sever bude prechádzať cez k.ú. Lužianky a Zbehy. Na južnom okraji k.ú. Zbehy je v križovaní s novou trasou cesty II/513 navrhovaná mimoúrovňová križovatka. Rýchlostná cesta je navrhnutá ako štvorpruhová smerovo rozdelená komunikácia kategórie R 22,5/100.

Návrh trasy rýchlostnej cesty R8 je riešený variantne:

1. variant rešpektuje pôvodné trasovanie v zmysle ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1.

2. variant je čiastočne upravené trasovanie ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1, vzhľadom k potrebe riešenia konfliktov trasy s existujúcimi a schválenými rozvojovými lokalitami, na úrovni mierky ÚPN obce (M 1 : 10 000). Úprava trasy vychádza z rešpektovania existujúcej lokality – Penzión Hoffer, minimalizácie zásahov do regionálneho biocentra – Berbecín, miestneho biocentra – Háj, navrhovanej lokality - Veterný park Nitra - Lokalita Zbehy a rozostavanej lokality - Rodinné domy Dubina.

Presné trasovanie a riešenie mimoúrovňových napojení bude predmetom samostatnej dokumentácie.

ÚPN obce rešpektuje trasu preložky cesty II/513 v kategórii C 9,5/80 s napojením na rýchlostnú cestu R8. Návrh je riešený variantne:

1. variant rešpektuje pôvodnú trasu v zmysle ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1.

2. variant je riešený s čiastočnou úpravou trasy ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja – v znení Zmien a doplnkov č. 1, vzhľadom k potrebe riešenia konfliktov trasy s existujúcimi lokalitami ÚSES, na úrovni mierky ÚPN obce (M 1 : 10 000).

11.2. Cestná doprava

Zberné komunikácie

Východiskový stav

Hlavnú dopravnú kostru v obci tvoria cesty III. triedy č. 1677 a 1675, ktoré majú pre dopravnú obsluhu obce základný význam. Týmito dvoma cestami je obec rozdelená na dve časti. V časti obce Andač je dopravná obsluha zabezpečovaná cestou III. triedy č. 1683, vo východnej časti obce cestou č. 1678.

Cesta III/1677 (Nitra – Zbehy – Čakajovce) tvorí hlavnú dopravnú kostru obce a zároveň zabezpečuje prepojenie obce na cestu I/64 a na cestu II/513. Cesta je vybudovaná v kategórii C 7,5/60 a C 7/60, v obci je kategórie MOK 7/50 a MOK 6/40, má vyhovujúce smerové usporiadanie, šírkové usporiadanie nevyhovuje. V súčasnosti je komunikácia v dobrom technickom stave, kryt komunikácie je asfaltový.

Križovatka ciest III. triedy (č. 1677 a 1675) v súčasnosti tvorí bodovú závalu svojou neprehľadnosťou.

Cesta III/1675 (Zbehy – Alešince) zabezpečuje prepojenie obce s časťou obce Andač, obcou Alešince a je zaústená na cestu II/513. Cesta je vybudovaná v kategórii C 7,5/60. Cesta má vyhovujúce smerové a nevyhovujúce šírkové usporiadanie. V súčasnosti je komunikácia v zlom technickom stave. Kryt komunikácie je asfaltový.

Cesta III/1678 (Zbehy – Veľké Ripňany) zabezpečuje prepojenie obce Zbehy s obcami v smere na Piešťany.

Návrh

Cesta III/1677 (Nitra – Zbehy – Čakajovce) plní v obci funkciu zbernej komunikácie B3. Vzhľadom na nevyhovujúce šírkové usporiadanie cesty návrh uvažuje s prebudovaním komunikácie v obci v zmysle STN 736110 resp. 73 6101 na kategóriu MZ 8,5/50 resp. 8,0/50 a mimo obce na kategóriu C 7,5/70. Návrh taktiež rieši prebudovanie križovatky ciest III. triedy (č. 1677 a 1675) na okružnú križovatku.

Cesta III/1675 (Zbehy – Alešince) plní v obci funkciu zbernej komunikácie B3. Pre nevyhovujúce šírkové usporiadanie sa uvažuje s prebudovaním komunikácie v zmysle STN 736110 resp. 73 6101 v obci na kategóriu MZ 8/50 a mimo obce na kategóriu C 7,5/70.

Miestne komunikácie

Východiskový stav

Trasa cesty III/1677 prechádza takmer celou obcou a tvorí dopravnú kostru obce. V severozápadnej časti obce tvorí dopravnú kostru cesta III/1675. Na obe tieto cesty je pripojená sieť miestnych komunikácií. Všetky majú charakter miestnych obslužných komunikácií s priamou obsluhou objektov priľahlej zástavby. Niektoré ulice sú zaslepené, bez otočiek.

Sieť miestnych komunikácií hlavne v staršej zástavbe nie je vhodne usporiadaná a kategórie ciest sú väčšinou nevyhovujúce, smerové oblúky sú s malými polomermi. Komunikácie sú vybudované v nenormových kategóriách, v šírkach od 3,0 m do 5,0 m. Dopravná premávka je na všetkých komunikáciách napriek nevhodným šírkovým usporiadaniam obojsmerná. Väčšina komunikácií má poškodený kryt, alebo je bez spevneného krytu. Normové kategórie spĺňajú len dve miestne komunikácie v novej zástavbe, vybudované v kategórii MO 7/40. Po trasách miestnych komunikácií nie sú prevádzkované linky SAD. Vzhľadom na dopravný význam, spoločenskú funkciu a polohu v obci prisudzujeme miestnym komunikáciám funkčnú triedu C3.

Návrh

ÚPN obce navrhuje prestavbu miestnych komunikácií v zmysle STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií na kategórie MO 7/40 a MOU 5,5/40. V stiesnených priestorových podmienkach sa odporúča zmeniť organizáciu dopravy zjednosmernením ulíc a prestavbu miestnych komunikácií na kategórie MO 4,25/40 a MOK 3,75/40. Na komunikáciách ukončených slepo je potrebné dobudovať plochy pre otáčanie vozidiel. V miestach s nižšou intenzitou dopravy je navrhnutá dopravná obsluha formou upokojených komunikácií D1.

V nových rozvojových lokalitách je potrebné riešiť dopravnú obsluhu prostredníctvom obslužných komunikácií vo funkcii C3, resp. upokojených komunikácií D1 v kategórii v zmysle STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií - MO 7/40 a MOU 5,5/40 .

Účelové komunikácie

Východiskový stav

Sieť ciest III. triedy a miestnych komunikácií je doplnená účelovými komunikáciami. Ako účelové komunikácie sú vybudované cesty tvoriace pokračovanie miestnych komunikácií mimo zastavané územie. Účelové komunikácie sprístupňujú jednotlivé časti chotára. Povrch účelových komunikácií je z časti spevnený a z časti nespevnený.

Návrh

ÚPN obce navrhuje na účelových komunikáciách spevnenie krytu vozoviek v kategórii MOK 3,75 resp. MOU 2,75.

Poľné cesty

Prístup do chotára zabezpečuje sieť poľných ciest nadväzujúca na cesty III. triedy a miestne komunikácie. Majú väčšinou nespevnený, prašný povrch. Sprístupňujú jednotlivé časti chotára.

11.3. Pešie komunikácie a priestranstvá

Východiskový stav

Väčšie pešie priestranstvá sú vybudované pri predajni COOP Jednota (Supermarket), v centre obce pri kostole, v parčíku južne od kostola, pri Obecnom úrade. Chodníky pre peších sú vybudované pozdĺž cesty III/1677 a z časti pozdĺž cesty III/1675 po školu. Pozdĺž obslužných komunikácií chodníky nie sú vybudované.

Návrh

ÚPN obce navrhuje dobudovanie chodníkov po oboch stranách cesty III/1677, na ceste III/1675 dobudovať chodníky obojstranne po školu a jednostranne po koniec obce. Taktiež sú navrhnuté chodníky pozdĺž ciest III/1678, III/1683, pozdĺž komunikácií v novej zástavbe a dobudovanie chodníkov pozdĺž existujúcich komunikácií, kde to priestorové usporiadanie umožňuje. Návrh taktiež rieši samostatné pešie trasy medzi hlavnými zdrojmi a cieľmi pešej dopravy,

11.4. Cyklistická doprava

Východiskový stav

Na území obce nie sú vybudované samostatné cyklistické komunikácie.

Východným okrajom územia obce je vedená Ponitrianska cyklomagistrála (č. 019b - južná časť trasy). Dĺžka južnej časti trasy je 75 km, celkové prevýšenie 451 m. Začína pri obci Výčapy-Opatovce, po celej trase vedie po brehoch rieky Nitra, prechádza cez mestá Nitra a Nové Zámky, končí v obci Komoča, neďaleko sútoku riek Nitra a Váh.

Územím obce je vedená aj regionálna cyklotrasa (č. 2104 Nitra - Rišňovce).

Trasa vedie viacerými obcami juhozápadne od mesta Nitra. Prechádza obcami Jarok a Veľké Zálužie, kde sa nachádza východiskové miesto viacerých cyklotrás. Následne pokračuje obcami Báb, Rumanová, Rišňovce, Alešince, Zbehy, Lužianky a nakoniec prichádza do mesta Nitra. Celá trasa vedie po asfaltových cestách s menšou intenzitou dopravy.

Návrh

V súlade so zámermi rozvoja sa predpokladá na území obce postupné budovanie regionálnych a miestnych cyklotrás:

- v severojužnom smere, po pravej hrádzi Radošinky,
- v smeroch: Zbehy – Čakajovce – Šurianky, Zbehy - Nové Sady – Radošina, pozdĺž ciest III. triedy,
- v severojužnom smere: centrum obce – železničná stanica – (Čab), s napojením na severný úsek regionálnej cyklotrasy č. 2104 Nitra – Rišňovce, pozdĺž miestnych komunikácií,
- v severojužnom smere, cez lokality: Oder – Panské pole – Nechtáky – Vinohrady – Hoferské - Golfový areál, v trasách poľných ciest,
- výhľadovo v smere: Lužianky – Penzión Hoffer – Rišňovce, v trase súčasnej cesty II/513.

Návrh rešpektuje pripravovanú stavbu „Cyklistická cestička Nitra – Výčapy – Opatovce“, ktorá bude realizovaná na ľavej hrádzi rieky Nitra v celkovej dĺžke cca 8,6 km, vrátane lávok pre cyklistov (v k.ú. Lužianky a Čakajovce) a odpočívadiel (v k.ú. Jelšovce a Výčapy – Opatovce).

11.5. Statická doprava

Východiskový stav

Obec má vybudované väčšie parkoviská pri bytových domoch (oproti zdravotnému stredisku), pri predajni COOP Jednota (Supermaket), pri futbalovom štadióne, pri Penzióne Hoffer a v rámci výrobných areálov (Radar s.r.o., RETIC, s.r.o., Zech Verwaltungs – Holding GmbH.). Menšie parkoviská sú vybudované pri obecnom úrade, pri oboch cintorínoch a v rámci areálu ZŠ.

Odstavovanie motorových vozidiel obyvateľov rodinných domov je realizované na pozemkoch rodinných domov (spevnené plochy, garáže ...) a v priestoroch miestnych komunikácií.

Návrh

Zabezpečenie potrebného množstva dlhodobých parkovacích stojísk je navrhované v súlade s STN 736110/Z2 Projektovanie miestnych komunikácií. Pre imobilných občanov je v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu potrebné riešiť 4 % miest - minimálne jedno miesto pre imobilných občanov.

Odstavovanie a garážovanie vozidiel v území je potrebné riešiť individuálne, na pozemkoch vlastníkov rodinných domov a súčasne riešiť plochy pre parkovanie vozidiel návštevníkov rodinných domov v obci. Pre rodinné domy na každej parcele musia byť riešené parkovacie miesta, garáže, resp. garážové prístrešky pre minimálne jedno osobné auto, pričom príjazdová plocha pred garážou resp. garážovým prístreškom musí umožňovať odstavenie ďalšieho auta do min. počtu 2 autá na parcelu.

Krátkodobé parkovacie stojiská, t. j. parkovacie miesta pre osobné autá návštevníkov rodinných domov je v zmysle STN potrebné zabezpečiť s požiadavkou 10 % z potreby odstavných plôch pre rodinné domy.

Pre navrhnuté objekty vybavenosti je potrebné riešiť plochy pre parkovanie vozidiel v zmysle STN 736110 Projektovanie miestnych komunikácií na vlastných pozemkoch investora. Výhľad potrieb statickej dopravy sa stanoví tak, že sa zohľadní stupeň automobilizácie, ako aj všetky vplyvy v návrhovom období. Riešenie parkovania a odstavovania vozidiel bude upresňované v jednotlivých stupňoch projektovej prípravy vzhľadom na upresňovanie kapacít navrhnutých objektov.

11.6. Dopravné zariadenia

Východiskový stav a návrh

Na ceste III/1677 po pravej strane cesty v smere od Čakajoviec do Zbehov je vybudovaná čerpacia stanica pohonných hmôt.

Návrh ÚPN obce rešpektuje polohu tejto čerpaciej stanice.

11.7. Cestná hromadná doprava

Východiskový stav

Cestná hromadná doprava má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl a za nákupmi. Obec má vzhľadom na svoju polohu v blízkosti krajského mesta Nitra dobré zabezpečenie prímestskej autobusovou dopravou. Napojenie na diaľkovú hromadnú dopravu SAD je zabezpečené v meste Nitra. Cez obec prechádzajú linky v smere na Veľké Ripňany a Piešťany, Topoľčany a v smere na Andač a Alešince. Cez obec prechádza celkom sedem liniek:

- č. 403 434 - Nitra – Radošina – Piešťany
- č. 403 404 - Nitra – Zbehy – Alešince – Lukáčovce
- č. 403 405 - Nitra – Nové Sady – Kapince
- č. 403 406 - Nitra – Horné Obdokovce
- č. 403 434 - Nitra – Piešťany
- č. 403 435 - Nitra – Nové Sady – Radošina
- č. 406 405 - Topoľčany – Koniarovce – Zbehy - Nitra

Na trasách ciest III. triedy je v obci umiestnených 7 obojstranných autobusových zastávok. Jedna je umiestnená v lokalite Oder a jedna je v miestnej časti Andač. Technické vybavenie a kvalita jednotlivých zastávok je rôzna, chýbajú samostatné zastávkové pruhy a prístrešky pre cestujúcich.

Návrh

V návrhu je riešená nová autobusová zastávka na ceste II/513, v lokalite Penzión Hoffer.

Autobusové zastávky sú navrhnuté na samostatných zastávkových pruhoch mimo komunikačnej siete s parametrami v súlade s požiadavkami noriem STN 736425 Stavby pre dopravu: Autobusové, trolejbusové a električkové zastávky. Na autobusových zastávkach je navrhnuté dobudovanie prístreškov pre čakajúcich cestujúcich.

11.8. Železničná doprava

Východiskový stav

Územím obce sú vedené štyri jednokoľajové neelektrifikované železničné trate. V smere od západu na juh železničná trať č. 141 Leopoldov – Lužianky, severovýchodnou časťou obce prechádza trať Jelšovce – Zbehy (Jelšovská spojka) a trať č. 142 Zbehy – Radošina, juhovýchodným okrajom prechádza trať č. 140 Nové Zámky – Prievidza.

ŽSR 140: Nové Zámky – Prievidza (Šurany – Veľké Bielice)

Jednokoľajná železničná trať spája v súčasnosti Nové Zámky a Prievidzu. V úseku Nové Zámky – Šurany je trať elektrifikovaná, úsek Nové Zámky - Lužianky je využívaný výlučne regionálnou dopravou. V úseku Lužianky - Prievidza je trať využívaná aj na rýchlikové spojenie Bratislava - Prievidza. Nákladnú prepravu na trati využívajú najmä priemyselné podniky na Hornej Nitre.

ŽSR 141: Leopoldov – Kozárovce (Leopoldov – Lužianky)

Trať je jednokoľajná, neelektrifikovaná pôvodne rozdelená do troch úsekov: Leopoldov - Lužianky, Lužianky - Zlaté Moravce a Zlaté Moravce - Kozárovce. Prvý úsek trate bol do prevádzky uvedený roku 1898. Začína v stanici Leopoldov a prechádza jej piešťanským zhlavím, odkiaľ sa stáča na východ... V Alešinciach sa stáča v smere andačského údolia a pokračuje po násype okolo rybníkov do Zbehov a Lužianok. Zastávka Andač sa nachádza medzi m. č. Andač a majerom Trnie.

Železničná stanica Zbehy leží na trati ŽSR č. 141, na severnom okraji obce. Odbočuje z nej lokálna trať ŽSR č. 142 do Radošiny a Jelšovská spojka na trať ŽSR č. 140 Nové Zámky - Prievidza. Názov Zbehy niesla predtým súčasná stanica Lužianky, železničné objekty (železničná stanica a zastávka) Zbehy a Zbehy obec boli postavené až po vojne.

Novší, druhý úsek trate, vybiehajúci z nitrianskeho zhlavia stanice Lužianky, sprevádzkovali pre potreby ČSD roku 1938. Jeho význam stúpol za Slovenského štátu, keď na trase Bratislava - Zvolen nahradil vtedy v Maďarsku ležiacu trať Šurany - Levice. Od začiatku existencie sa na trati opakovali zosuvy pôdy a z toho plynúce prerušenia dopravy. Osobná doprava na trati bola zastavená v roku 2003, rozsah nákladnej dopravy bol niekoľko rokov len na minimálnej úrovni.

Príprava výstavby automobilového závodu Jaguar Land Rover v roku 2015 mala vplyv na prerušenie traťového úseku Lužianky – Dražovce. Závod je napojený na stanicu Lužianky, trať slúži na dovoz surovín a odvoz hotových produktov.

Tretia časť trate, ktorá bola dostavaná roku 1912, končí v rýchlikovej stanici Kozárovce (na trati ŽSR č. 150: Nové Zámky - Zvolen os.st.).

ŽSR 142: Zbehy - Radošina

Osobná doprava na trati je od roku 2003 zastavená.

Návrh

Návrh rešpektuje a zachováva jestvujúce objekty a zariadenia ŽSR, rešpektuje ochranné pásmo dráhy stanovené v zákone č. 513/2009 Z.z. o dráhach, v znení neskorších predpisov.

V zmysle požiadaviek Odboru expertízy GR ŽSR, zastupujúceho ŽSR pri územnom plánovaní, územných a stavebných konaniach, ako dotknutý orgán na základe zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov a zákona č. 513/2009 o dráhach, v znení neskorších predpisov, z hľadiska územných a rozvojových záujmov ŽSR sú v návrhu rešpektované nasledovné požiadavky:

Železničné trate Zbehy – Radošina a Zbehy – Jelšovce sú stabilizované a z hľadiska rozvojových záujmov ŽSR tu nie je plánovaná žiadna investičná činnosť. Na trati Šurany - Veľké Bielice je výhľadovo plánovaná elektrifikácia a modernizácia. Na trati Lužianky – Leopoldov je plánovaná elektrifikácia a optimalizácia a spoločnosťou Reming consult a.s. bola spracovaná technicko - ekonomická štúdia: „ŽSR, Elektrifikácia a optimalizácia trate Leopoldov – Nitra – Šurany“ v alternatívach A, B a C.

V alternatíve A sa uvažuje s elektrifikáciou a s len najnutnejšími stavebnými úpravami pre dosiahnutie traťovej rýchlosti 100 km/h.

V alternatíve B ide o elektrifikáciu a optimalizáciu trate pre dosiahnutie rýchlosti 120 km/h s čím súvisia preložky trate (úprava nevyhovujúcich oblúkov) a nahradenie jestvujúcich úrovňových križení mimoúrovňovými. Trať Lužianky – Leopoldov prechádza katastrom obce Zbehy od žkm cca 0,770 po žkm 4,700 a od žkm 5,680 po žkm 7,350. K preložke trate dôjde cca v žkm 4,000 – 5,000 a 5,900 – 7,400, kde dôjde i k posunu železničnej zastávky Andač. V žkm 3,830 v ŽST Zbehy je plánované vybudovanie podchodu pre cestujúcich a prebudovanie oboch zhlaví.

Alternatíva C sa katastra obce nedotýka.

V súčasnej dobe nie je zrejmé, ktorá z alternatív sa bude v budúcnosti realizovať a preto ÚPN obce rešpektuje požadované vyššie uvedené výhľadové záujmy ŽSR pre alternatívu B a vytvára územnú rezervu pre preložky trate a nových mostných objektov, ako aj zachovanie existujúcich objektov a zariadení ŽSR. Taktiež sa zachováva dostupnosť a prepojenie na infraštruktúru obce a rešpektuje sa požiadavka na mimoúrovňové riešenie všetkých novobudovaných križení komunikácií s traťou.

Novobudované objekty priemyselnej, občianskej a technickej vybavenosti budú situované z ekologického hľadiska v takej vzdialenosti od železničnej trate, aby boli umiestnené za hranicou najvyššej prípustnej hodnoty hladiny hluku, spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy, platnej pre príslušné objekty, stavby a územia, v zmysle príslušnej legislatívy. V prípade ich umiestnenia v menšej vzdialenosti, budú navrhnuté opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku, vibrácií a pod.

V prípade akejkoľvek stavebnej činnosti v ochrannom pásme železničnej trate (60m od osi krajnej koľaje po oboch stranách) je potrebné dodržiavať ustanovenia zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach, v znení neskorších predpisov a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov. Akákoľvek stavebná činnosť v ochrannom pásme dráhy musí byť vopred prekonzultovaná a odsúhlasená so ŽSR.

11.9. Letecká doprava

Východiskový stav

V administratívnom území obce sa nenachádza žiadne zariadenie leteckej dopravy a v území sa ani neuvažuje s jej rozvojom.

Z hľadiska dostupnosti je najbližšie letisko pre osobnú prepravu v Bratislave. Letisko Nitra – Janíkovce, ktoré má štatút dopravného letiska pre malý medzinárodný letecký styk, je v súčasnej dobe využívané najmä pre súkromnú osobnú leteckú dopravu (4 - 6 osôb).

Juhovýchodná časť katastrálneho územia obce Zbehy sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Nitra, určených Leteckým úradom Slovenskej republiky rozhodnutím č. 3151/313-1097-OP/2008 zo dňa 23. 03. 2009, z ktorých vyplýva nasledovné obmedzenie stanovené

- ochranným pásmom bez laserového žiarenia, v ktorom úroveň vyžarovania nesmie prekročiť hodnotu 50 nW/cm², pričom žiarenie nesmie zapríčiniť vizuálne rušenie letovej posádky lietadla. V pásme bez laserového žiarenia sa zakazuje zriaďovať, prevádzkovať a používať laserové zariadenia, ktorých

úroveň vyžarovania v ktoromkoľvek mieste ochranného pásma bez laserového žiarenia by prevyšovala hodnotu 50 nW/cm² (viď B / Grafická časť).

Návrh

Návrh rešpektuje existujúce ochranné pásma leteckej dopravy. V rámci návrhu nie sú riešené na území obce nové zariadenia leteckej dopravy.

V zmysle ust. § 28 ods. 3 a ust. § 30 zákona č. 143/1998 o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je Dopravný úrad dotknutým orgánom štátnej správy v povoľovacom procese stavieb a zariadení nestavebnej povahy v ochranných pásmach letísk a leteckých pozemných zariadení ako aj pri ďalších stavbách, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť leteckej prevádzky, na základe čoho je potrebné požiadať Dopravný úrad o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- ktoré by svojou výškou, prevádzkou alebo použitím stavebných mechanizmov mohli narušiť vyššie popísané ochranné pásma Letiska Nitra,
- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods. 1 písmeno a) leteckého zákona),
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods. 1 písmeno b) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods. 1 písmeno c) leteckého zákona),
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť let lietadla, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§ 30 ods. 1 písmeno d) leteckého zákona).

11.10. Výpočet hluku z dopravy

Z hľadiska posudzovania hluku je v platnosti vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007, zo 16. augusta 2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

Na posudzovanie a kontrolu hluku vo vonkajšom prostredí sa ustanovujú akčné hodnoty hlukových indikátorov pre deň, večer a noc. Vo vzťahu k posudzovanej lokalite sú rozhodujúce ustanovenia vyhlášky č. 549/2007 Z.z., kde sa uvádzajú nasledujúce skutočnosti:

- určujúcou veličinou hluku pri hodnotení vo vonkajšom prostredí je *ekvivalentná hladina A zvuku* L_{Aeq}
- hluk vo vonkajšom prostredí mimo budov sa hodnotí vo výške $1,5 \pm 0,2$ m nad terénom,
- posudzovaná hodnota je hodnota, ktorá sa porovnáva s prípustnou hodnotou, v prípade predikcie hluku je to predpokladaná hodnota určujúcej veličiny vrátane príslušnej neistoty,
- prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí sú uvedené v tab. č. 1 pre príslušné kategórie územia, referenčné časové intervaly a zdroje hluku,
- ak je preukázané, že jestvujúci hluk z pozemnej a koľajovej dopravy prekračujúci prípustné hodnoty podľa tab. č. 1 pre kategóriu územia II. a III., zapríčinený postupným narastaním dopravy nie je možné obmedziť dostupnými technickými a organizačnými opatreniami bez podstatného narušenia dopravného výkonu, posudzovaná hodnota pre kategóriu územia II. môže prekročiť prípustné hodnoty hluku najviac o 5 dB a pre kategóriu územia III. a IV. najviac o 10 dB.

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí pre príslušné kategórie územia (tab. č. 1):

Kategória územia I. - Územie s osobitnou ochranou pred hlukom, napr. kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály

Časový interval deň večer noc

Prípustná hladina hluku

z automobilovej dopravy (dB) 45 45 40

Kategória územia II. - Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov,

Časový interval deň večer noc

Prípustná hladina hluku

z automobilovej dopravy (dB) 50 50 45

Kategória územia III. - Územie ako v kategórii II. v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá

Časový interval deň večer noc

Prípustná hladina hluku

z automobilovej dopravy (dB) 60 60 50

Referenčný časový interval je časový interval, na ktorý sa vzťahuje posudzovaná alebo prípustná hodnota. Referenčné časové intervaly ktoré posudzujeme sú:

- pre deň od 6.00 do 18.00 h (12 hod),
- pre noc od 22.00 do 6.00 h (8 hod).

Výpočet hlukovej záťaže je vypracovaný na základe dopravno-inžinierskych podkladov

Pre potreby posudzovania lokality je výhľadové obdobie roku 2040.

Koeficienty rastu dopravy na cestách III. triedy 2040/2015 (Nitriansky kraj)

Ľahké vozidlá 1,31

Ťažké vozidlá 1,27

Intenzita dopravy – cesta III/1677

Úsek	Druh vozidla	Rok 2015	Rok 2040
83350	T	1296	1646
	O	6915	9059
	M	26	34
	S	8237	10739
85190	T	1199	1523
	O	4922	6448
	M	52	68
	S	6173	8039

Intenzita dopravy – cesta III/1675

Úsek	Druh vozidla	Rok 2015	Rok 2040
85197	T	239	304
	O	943	1235
	M	2	3
	S	1184	1542

Základné pojmy pri výpočte:

S - celoročná priemerná celodenná intenzita, počet všetkých skutočných vozidiel za 24h

Sd - celoročná priemerná denná intenzita, počet všetkých skutočných vozidiel od 6-22h

Hodnoty S_d sa určujú takto:

$S_d = 0,90.S$ – diaľničné ťahy,

$S_d = 0,93.S$ – hospodársky a zmiešaný charakter prevádzky v extraviláne,

$S_d = 0,96.S$ – hospodársky a zmiešaný charakter prevádzky v intraviláne,

$S_d = 0,97.S$ – rekreačný charakter prevádzky.

S_n - celoročná priemerná nočná intenzita, počet všetkých skutočných vozidiel od 22-6 h,

$S_n = S - S_d$

n_d - priemerná denná hodinová intenzita všetkých skutočných vozidiel od 6-22 h

$n_d = 1/16 \times S_d$

n_n - priemerná nočná hodinová intenzita všetkých skutočných vozidiel od 22-6 h

$n_n = 1/8 \times S_n$

N_d - % podiel nákladných automobilov a autobusov v dopravnom prúde od 6-22 h,

N_n - % podiel nákladných automobilov a autobusov v dopravnom prúde od 22-6 h.

Pre výpočet LA_{eq} sa stanovujú hodnoty N_n v závislosti na percentuálnom podiele nákladných automobilov T_o v celkovom súčte (24 hodinové intenzity) nasledovne:

$T_o \leq 15\%$ je $N_n = 0,3.N_d$

$15 < T_o \leq 25\%$ je $N_n = 0,5.N_d$

$25 < T_o \leq 50\%$ je $N_n = 0,6.N_d$

$T_o > 50\%$ je $N_n = 0,7.N_d$

Algoritmus výpočtu hluku z cestnej dopravy

Hodnota F_1 v dennej dobe sa stanoví podľa vzťahu

$F_1 = n_{OAd} \cdot F_{VOA} \cdot 10^{L_{OAd}/10} + n_{NAd} \cdot F_{VNA} \cdot 10^{L_{NAd}/10}$

Hodnota F_1 v nočnej dobe sa stanoví podľa vzťahu

$F_1 = n_{OAn} \cdot F_{VOA} \cdot 10^{L_{OAn}/10} + n_{NAn} \cdot F_{VNA} \cdot 10^{L_{NAn}/10}$

Hluk – denná doba

$X = F_1 \cdot F_2 \cdot F_3$

$F_2 = 1,0$ závisí od sklonu nivelety

$F_3 = 1,0$ závisí od povrchu vozovky

$Y_d = 10 \cdot \log X - 10,1$

Hluk – nočná doba

$Y_n = 10 \cdot \log X - 10,1$

Rok 2040

Cesta	cesta III/1677		cesta III/1675
Úsek	83350	85190	85197
S_d	9987,27	7476,27	1434
S_n	751,73	562,73	108
n_d	624,18	467,27	89,63
n_n	93,97	70,34	13,5
N_d	15,33 %	18,94 %	19,71 %
N_n	7,67 %	9,47 %	9,86 %
Y_d	63,25	62,89	55,89
Y_n	55,023	54,67	47,67
Izofóna 60 dB(A) deň	18,0	15,0	-
Izofóna 50 dB(A) deň	132,0	128,0	32,0
Izofóna 60 dB(A) noc	-	-	-
Izofóna 50 dB(A) noc	30,0	22,0	-

12. VODNÉ HOSPODÁRSTVO

12.1. Širšie vzťahy

12.1.1. Zásobovanie pitnou vodou

Východiskový stav

Na území obce Zbehy sa nenachádzajú žiadne vodné zdroje využiteľné na hromadné zásobovanie pitnou vodou.

Zabezpečenie potrebného množstva pitnej vody pre verejný vodovod obce je z hľadiska širších vzťahov riešené :

- odberom vody z verejného vodovodu mesta Nitra potrubím DN 200, odbočkou zo zásobného potrubia DN 400 z VDJ Mlynárce pred obcou Lužianky. Akumulácia vody je vo vodojeme Mlynárce s objemom 2 x 6 000 m³, kótou hladiny 195,0 m n. m.
- napojením m. č. Pri mlyne (*Piešťanská ulica a firma RETIC, s.r.o.*) na verejný vodovod obce Čakajovce, ktorý je napojený na prívodné potrubie DN 600 Ponitrianskeho SKV.

Návrh

Územný plán obce Zbehy z hľadiska širších vzťahov:

- rešpektuje zásobovanie obce pitnou vodou z I. tlakového pásma verejného vodovodu mesta Nitra,
- rešpektuje zásobovanie pitnou vodou v m. č. Zbehy – Východ (Pri mlyne) z verejného vodovodu obce Čakajovce.

12.1.2. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Východiskový stav

Obec Zbehy nemá z hľadiska odvádzania a čistenia odpadových vôd žiadne širšie vzťahy.

V koncepcii odvádzania a zneškodňovania splaškových odpadových vôd spadala obec Zbehy do aglomerácie č.1 Nitra, t. j. nerealizovaná verejná splašková kanalizácia v obci Zbehy mala byť súčasťou verejnej skupinovej kanalizácie s čistením splaškových vôd na ČOV Nitra.

Návrh

Územný plán obce Zbehy z hľadiska širších vzťahov :

- rešpektuje rozvoj verejných kanalizácií v Nitrianskom kraji (Vodný plán SR, ÚPN VÚC Nitrianskeho kraja), ktorý bol navrhovaný v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transformovanými do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách) vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. V regióne Nitra, do aglomerácie č.1 Nitra boli zaradené: Nitra, Lužianky, Nitrianske Hrnčiarovce, Zbehy, Čakajovce, Jelšovce, Čab, Nové Sady, Malé Zálužie, Kapince, Biskupová, Malé Ripňany, Alekšince, Lukáčovce, Janíkovce, Párovské Háje, m. č. Dražovce,
- berie na vedomie vyjadrenie Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Nitra č. 30793/33-LKr/2019 zo dňa 29.04.2019, ktorým potvrdila, že z dôvodu kapacitnej vyťaženia verejnej stokovej siete mesta Nitra, **nie je možné** uvažovať s priamym pripojením obce Zbehy na stokovú sieť mesta.

12.1.3. Odtokové pomery

Východiskový stav

Vody z povrchového odtoku (vnútorné vody) na pravostrannej nive Radošinky odvádzajú odvodňovací kanál „C“ a do Radošinky ústi v k. ú. obce Lužianky.

Návrh

Územný plán obce Zbehy z hľadiska širších vzťahov:

- rešpektuje v ÚPN obce Lužianky navrhovanú suchú nádrž (polder) v priestore medzi železnicou a Radošinkou v k. ú. obce Lužianky na akumuláciu vôd z povrchového odtoku aj z povodia kanála „C“.

12.2. Zásobovanie pitnou vodou

Východiskový stav

Verejný vodovod v centrálnej časti obce Zbehy je súčasťou I. tlakového pásma verejného vodovodu mesta Nitra. Voda je do rozvodnej siete vodovodu obce privádzaná potrubím PVC DN 200. Napájacím miestom je vodomerná šachta na ulici Za železnicou. Vodovod je v majetku obce a prevádzkovateľom je EKOSTAVING Nitra, Podhájska 23. Na vodovod je napojených cca 1 500 obyvateľov, firmy a občianska vybavenosť. Prevádzkové údaje boli uvedené v etape Prieskumov a rozborov.

V Zbehoch v zastavanom území nad kótou 160,00 m n. m., kde v súčasnosti býva cca 460 obyvateľov, tlakové pomery v rozvodnej vodovodnej sieti nezabezpečujú minimálny hydrodynamický pretlak 0,25 MPa (*ulice: Domovina, Chotárna a horné úseky ulíc Hlboká, Stredná a Školská*).

Časť obce Pri Mlyne (Piešťanská ulica a firma RETIC, s.r.o.) je zásobovaná pitnou vodou z rozvodnej siete verejného vodovodu obce Čakajovce. Správcom vodovodu je Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. OZ Nitra. Na verejný vodovod je napojených cca 66 obyvateľov.

V miestnej časti Andač nie je vybudovaný verejný vodovod. Potreba pitnej vody pre spotrebiteľov je zabezpečovaná z individuálnych vodných zdrojov (studní).

Známe zámery

Pripravuje sa stavba verejného vodovodu do miestnej časti Andač. Povolenie na vybudovanie vodnej stavby „Verejný vodovod Zbehy – Andač“ podľa § 26 ods. 1 vodného zákona v súčinnosti s § 66 stavebného zákona povolil stavebníkovi, obci Zbehy Okresný úrad v Nitre, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia v Nitre.

Účelom stavby „Verejný vodovod Zbehy – Andač“ je zásobovanie m. č. napojením na rozvodnú sieť obce verejného vodovodu Zbehy (rad „1-1-1“ cez automatickú tlakovú stanicu (ATS) s parametrami $Q_{\text{č}} = 6,7 \text{ l.s}^{-1}$ a $H_{\text{dopr.}} = 30 \text{ m}$ výtlačným potrubím.

Návrh

Územný plán obce Zbehy z hľadiska zásobovania pitnou vodou:

- prehodnocuje pripravovaný systém zásobovania pitnou vodou v m. č. Andač cez automatickú tlakovú stanicu (ATS). V prípade poruchy ATS, resp. odstávky elektrickej energie nie je zabezpečená dodávka pitnej vody (absencia akumulácie). Stavba nerieši nevyhovujúce tlakové pomery vo vodovodnej sieti v časti zastavaného územia v Zbehoch (*ulice: Domovina, Chotárna a horné úseky ulíc Hlboká, Stredná a Školská*),
- navrhuje vybudovať II. tlakové pásmo verejného vodovodu Zbehy, ktoré súčasne s rozšírením verejného vodovodu do miestnej časti Andač rieši tlakové pomery vo vodovodnej sieti verejného vodovodu v Zbehoch v spotrebisku nad 160,00 m n. m. V II. tlakovom pásme v návrhovom období (rok 2030 - 2035) bude bývať cca 1 800 obyvateľov,
- navrhuje vybudovať:
 - o vodojem (ďalej VDJ) s objemom $2 \times 200 \text{ m}^3$ s kótou max. hladiny 210,00 m n. m. na parcele E č. 3256/1 s rozlohou cca 825,0 m², horná hranica II. tlakového pásma 176,00 m n. m., (jedna komora pre existujúcu zástavbu, druhá pre uvažovaný územný rozvoj),
 - o čerpaciu stanicu (parcely č. 2232/13),
 - o prírodné výtlačné potrubie DN 110 do VDJ dĺžky cca 450 m,
 - o zásobné potrubie Zbehy DN 110, dĺžky cca 450 m napojené na vetvu 1-3 na Školskej ulici,
 - o zásobné potrubie Andač DN 110, dĺžky cca 1 400 m napojené na vyprojektované výtlačné potrubie,

- rozšírenie vyprojektovanej rozvodnej siete verejného vodovodu v m. č. Andač DN 110, vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj,
- rozšírenie rozvodnej siete verejného vodovodu v Zbehoch vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj v obidvoch tlakových pásmach,
- rešpektuje systém zásobovania pitnou vodou v časti Zbehy - Východ (Pri mlyne) z verejného vodovodu obce Čakajovce,
- navrhuje spracovať odbornou organizáciou projekt riešenia akumulácie pitnej vody a tlakových pomerov vo verejnej vodovodnej sieti v Zbehoch a v m. č. Andač.

12.2.1. Potreba pitnej vody pre obec Zbehy

Potreba pitnej vody je vyčíslená v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z. z. zo 14.14.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií.

Priemerná denná potreba pitnej vody v roku 2035 :

Vodovod	Odberateľ	Počet jednotiek	Spec. potreba l.jed ⁻¹ .d ⁻¹	Qd priemerná	
				m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
Zbehy	Obyvatelia	333 obyvateľov	145	48,25	
		2 450 obyvateľov	135	330,75	
		1 100 obyvateľov	100	110,00	
	Obyvatelia spolu	3 883 obyvateľov		489,00	5,66
	Obč. vybavenosť	3 883 obyvateľov	45	174,86	2,04
	Výroba ¹⁾	240 zamestnancov		17,82	0,62
Zbehy	Spolu			681,68	8,32
Andač	Obyvatelia	735 obyvateľov	135	99,23	
		316 obyvateľov	100	31,60	
		1 051 obyvateľov		130,83	1,51
	Občianska vybavenosť	1 051 obyvateľov	25	26,27	0,30
Andač	Spolu			157,10	1,81
Zbehy + Andač spolu		4 934 obyvateľov		838,78	10,13
Čakajovce Východ - Pri mlyne	Obyvatelia	110 obyvateľov	135	14,85	
		46 obyvateľov	100	4,60	
	Obyvatelia spolu	156 obyvateľov		19,45	0,22
	Obč. vybavenosť	156 obyvateľov	15	2,47	0,03
	Výroba ¹⁾	148 zamestnancov		10,04	0,35
Čakajovce spolu				31,96	0,60

Pozn. : ¹⁾ Orientačný prepočet pre 1. zmenu, archivovaný v nečistopise u spracovateľa.

Maximálna denná potreba pitnej vody v roku 2035

Časť obce	Obyvatelia	Vybavenosť	Spolu	Výroba	Spolu	
	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹
Zbehy	782,40	279,78	1 062,18	17,82	1 080,00	12,86
Andač	209,33	42,03	251,36	0	251,36	2,9
Zbehy + Andač	991,73	321,81	1 313,54	17,82	1 331,36	15,76
Zbehy - Východ	31,12	3,95	35,07	10,04	45,11	0,75

Maximálna hodinová potreba pitnej vody v roku 2035

Časť obce	Bytový fond	Výroba	Spolu	
	l.s ⁻¹	l.s ⁻¹	l.s ⁻¹	
Zbehy	22,12	2,63	24,75	
Andač	5,22	0	5,22	
Zbehy + Andač	27,34	2,63	29,97	
Zbehy - Východ	0,72	1,03	1,75	

12.2.2. Potreba pitnej vody pre navrhované II. tlakové pásmo verejného vodovodu Zbehy

- Pre existujúcu zástavbu (rok 2019)

V území II. tlakového pásma, Zbehy nad kótou 160,00 m n. m. a Andač v súčasnosti býva 720 obyvateľov a občianska vybavenosť.

Potreba pitnej vody

Odberateľ	Počet jednotiek	Špecif. potreba l.jed. ⁻¹ .deň ⁻¹	Qd priemerné		Qd maximálne		Qh
			m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹	
Obyvatelia	550 obyvateľov	135	67,50				
	220 obyvateľov	100	22,00				
Obyvatelia spolu	720 obyvateľov		89,50	1,03	179,00	2,07	3,73
Občianska vybavenosť	720 obyvateľov	15	10,80	0,13	21,60	0,25	0,45
II. tlakové pásmo spolu			100,30	1,16	200,60	2,32	4,18

- Pre existujúcu zástavbu a navrhovaný územný rozvoj (rok 2035)

Podľa navrhovaného územného rozvoja bude v II. tlakovom pásme bývať v Zbehoch 820 obyvateľov a v Andači 1 050 obyvateľov a občianska vybavenosť.

Potreba pitnej vody

Odberateľ	Počet jednotiek	Špecif. potreba l.jed. ⁻¹ .deň ⁻¹	Qd priemerné		Qd maximálne		Qh
			m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹	m ³ .d ⁻¹	l.s ⁻¹	
Zbehy Obyvatelia	570 obyvateľov	135	76,95				
	250 obyvateľov	100	25,00				
Obyvatelia spolu	820 obyvateľov		101,95				
Občianska vybavenosť	820 obyvateľov	25	20,50				
Zbehy spolu			122,45	1,42	195,92	2,27	4,08
Andač Obyvatelia	730 obyvateľov	135	98,55				
	320 obyvateľov	100	32,00				
Obyvatelia spolu	1 050 obyvateľov		130,55				
Občianska vybavenosť	1 050 obyvateľov	25	26,25				
Andač spolu			156,80	1,81	250,88	2,90	5,22
II. tlakové pásmo spolu	1 870 obyvateľov		279,25	3,23	446,80	5,17	9,3

12.2.3. Posúdenie zásobného potrubia PVC DN 200 (rok 2035)

Pitná voda do obce Zbehy je privádzaná zásobným potrubím PVC DN 200 dĺžky 4 948 m, (posudzovaný úsek) odbočkou zo zásobného potrubia DN 400 z VDJ Mlynárce pred obcou Lužianky.

Spotrebisko: Zbehy + Andač

Počet obyvateľov: 4 934

- Qd maximálne: 1 331,36 m³.d⁻¹ = 15,76 l.s⁻¹
- Qh : 29,97 l.s⁻¹
- sklon tlakovej čiary J = 3,871 ‰
- prierezová rýchlosť v = 0,95 m.s⁻¹
- strata na posudzovanom úseku : 4,948 x 3,871 = 19,15 m
- kóta tlakovej čiary na konci úseku : 195,00 m n. m. – 19,15 m = 175,85 m n. m.
- minimálny pretlak 0,25 MPa bude na kóte : 175,85 m n. m. – 25,0 = 150,85 m n. m.

Posúdenie tlakových pomerov v zásobnom potrubí PVC DN 200 je orientačné, pretože v tomto stupni návrhu zásobovania pitnou vodou nie je možné posúdiť straty hydrodynamického tlaku v potrubí DN 400 od VDJ Mlynárce a odbery v Lužiankach z posudzovaného potrubia.

Z posúdenia vyplýva, že v rozvodnej sieti verejného vodovodu v obci napojenej na zásobné potrubie PVC DN 200 v návrhovom období nie je zabezpečený potrebný pretlak.

Navrhované vodárenské zariadenia sú v zmysle znenia Stavebného zákona špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnej kapitole Závaznej časti ÚPN obce.

Regulatívy zásobovania pitnou vodou sú uvedené v príslušnej kapitole Závaznej časti ÚPN obce.

Návrh zásobovania pitnou vodou je zakreslený vo výkrese č. 4A / Vodné hospodárstvo.

- Poznámka: uvádzané názvy ulíc (*Piešťanská, Domovina, Chotárna, Hlboká, Stredná, Školská...*) sú pracovné - neoficiálne.

12.3. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Východiskový stav

V obci Zbehy nie je vybudovaná verejná splašková kanalizácia, stavba obecnej ČOV bola zastavená. Splaškové odpadové vody sú akumulované v žumpách. Splaškové vody zo žump sa majú vyvážať na ČOV Nitra.

Podklady o vývoze neboli k dispozícii. Je predpoklad, že nie všetky žumpy sú vodotesné a dochádza k priesakom splaškových vôd do zeme, resp. sú realizované ako septiky.

Problém s odvádzaním splaškových odpadových vôd z obce a ich čistenia je podrobnejšie popísaný v odseku - Poznámky.

Obec Zbehy je súčasťou aglomerácie Nitra (odvádzanie odpadových splaškových vôd verejnou splaškovou kanalizáciou do verejnej kanalizácie mesta Nitra a ich čistenie na ČOV Nitra), ale stavba sa zatiaľ nerealizovala.

Zrážkové vody z povrchového odtoku v zastavanom území sú odvádzané rigolmi pozdĺž komunikácií:

- v obci Zbehy do melioračných kanálov, resp. vsakovaním do voľného terénu,
- v miestnej časti Andač do Sliváčskeho potoka a do vsaku.

Návrh

ÚPN obce Zbehy z hľadiska odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd :

- berie na vedomie vyjadrenie Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Nitra list č. 30793/33-LKr/2019 zo dňa 29.04.2019, ktorým potvrdzuje, že v súčasnosti z dôvodu kapacitnej vyťaženia verejnej stokovej siete mesta Nitra nie je možné uvažovať s priamym pripojením obce Zbehy na stokovú sieť mesta Nitra, (alternatívne riešenie obecnou ČOV),
- rešpektuje koncepciu pôvodného ÚPN obce Zbehy, delené odvádzanie odpadových vôd,
- alternatívne posudzuje projekt odvádzania splaškových odpadových vôd verejnou kanalizáciou Zbehy, Andač, Zbehy – Východ (Pri mlyne) a ich čistenie v ČOV Zbehy s následným odvedením vyčistených splaškových vôd do recipientu Radošinka, v prípade že obec Zbehy nebude súčasťou verejnej kanalizácie aglomerácie Nitra,
- alternatívne navrhuje novú lokalizáciu ČOV (na parcele KN-C č.740/2 v k. ú. Zbehy) a zmenu odvádzania splaškových vôd v južnej časti obce Zbehy (gravitačné odvádzanie splaškových vôd), lokalizáciou navrhovanej ČOV nie je potrebné prečerpávanie splaškových vôd v tejto časti obce, v prípade že obec Zbehy budú súčasťou aglomerácie Nitra môže byť v lokalite ČOV realizovaná čerpacia stanica splaškových odpadových vôd z obce,
- rešpektuje projekt splaškovej kanalizácie, ktorá je navrhnutá ako gravitačná sieť v kombinácii s tlakovou kanalizáciou,
- navrhuje rozšírenie vyprojektovanej splaškovej kanalizácie do lokalít uvažovaného územného rozvoja,
- rešpektuje odvádzanie zrážkových vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia do melioračných kanálov, do Sliváčskeho potoka a do vsaku,
- navrhuje akumuláciu zrážkových vôd zo striech na vlastných pozemkoch (nádrže, vsakovanie).

➤ Poznámky:

- Rozvoj verejných kanalizácií v Nitrianskom kraji (Vodný plán SR, VÚC Nitrianskeho kraja) bol navrhovaný v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (transformovanými do zákona 364/2004 Z. z. o vodách) vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015. V regióne Nitra, do aglomerácie č. 1 Nitra boli zaradené: Nitra, Lužianky, Nitrianske Hrnčiarovce, **Zbehy**, Čakajovce, Jelšovce, Čab, Nové Sady, Malé Zálužie, Kapince, Biskupová, Malé Ripňany, Alekšince, Lukáčovce, Janíkovce, m. č. Párovské Háje a Dražovce.
- ÚPN obce Zbehy rieši alternatívny spôsob odvádzania a čistenia splaškových odpadových vôd - dokumentovaná je len **2. alternatíva** / návrh odvádzania splaškových odpadových vôd a ich čistenie na ČOV Zbehy.

12.3.1. Množstvo splaškových odpadových vôd v obci Zbehy (rok 2035)

Na verejnú splaškovú kanalizáciu a ČOV Zbehy budú privádzané splaškové odpadové vody z celej obce.

Podľa vyčíslenej potreby pitnej vody a STN 75 6101 bude v roku 2035 množstvo splaškových vôd :

- priemerný denný prietok splaškových vôd (Q_{24}) : $870,74 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1} = 10,73 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
- najväčší prietok splaškových vôd ($Q_{h \max}$) : $10,73 \times 2,5 = 26,80 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
- najmenší prietok splaškových vôd ($Q_{h \min}$) : $10,73 \times 0,6 = 6,44 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$
- dimenzačný prietok (Q_{dim}) : $26,80 \times 2 = 53,60 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1}$

12.3.2. Produované znečistenie BSK₅

Orientačný výpočet vychádza z podielu množstva splaškových vôd ostatných producentov ku množstvu splaškových vôd od obyvateľstva.

Producent	$Q_{24} \text{ v m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$	$Q_{24} \text{ spolu v m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$	Podiel v %
Obyvatelia	489,00 + 130,83 + 19,45	639,28	100
Občianska vybavenosť	174,86 + 26,27 + 2,47	203,60	31,8
Výroba	17,82 + 10,04	27,86	4,3
Spolu		870,74	

Produované znečistenie BSK₅

Obyvatelia	5 090 obyvateľov	$\times 60 \text{ gr} \cdot \text{obyv}^{-1} \cdot \text{d}^{-1}$	305,40 $\text{kg} \cdot \text{d}^{-1}$
Občianska vybavenosť		$305,40 \times 0,318$	97,12 $\text{kg} \cdot \text{d}^{-1}$
Výroba		$305,40 \times 0,043$	13,13 $\text{kg} \cdot \text{d}^{-1}$
Spolu			415,65 $\text{kg} \cdot \text{d}^{-1}$

Počet ekvivalentných obyvateľov: $415,65 \text{ kg} \cdot \text{d}^{-1} \times 60 \text{ gr} \cdot \text{obyv}^{-1} = 6\,930 \text{ EO}$

Navrhované kanalizačné zariadenia sú v zmysle znenia Stavebného zákona špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnej kapitole Závaznej časti ÚPN obce.

Regulatívy odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd sú uvedené v príslušnej kapitole Závaznej časti ÚPN obce.

Návrh odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd je zakreslený vo výkrese č. 4A / Vodné hospodárstvo.

12.4. Vodné toky, odtokové pomery

Východiskový stav

Územím obce Zbehy pretekajú vodohospodársky významné vodné toky: Nitra, Radošinka, Andač, Perkovský potok, Dobrotka a vodný tok Sliváčský potok. Vodné toky sú v správe SVP, š.p. OZ Piešťany, Správa povodia dolnej Nitry, Nitra.

Hlavným tokom v území obce Zbehy je rieka Radošinka. Riečnu sieť tvoria prítoky Radošinky:

- prirodzené vodné toky :
 - Andač, pravostranný prítok s pravostranným prítokom Sliváčský potok,
 - Perkovský potok, ľavostranný prítok
- odvodňovacie kanály v s.p. Hydomeliorácie, s.r.o. Bratislava (delimitované v roku 2003 od SVP, š.p. OZ Piešťany) odvádzajúce vnútorné vody z územia za ochrannými hrádzami Radošinky :
 - pravostranné: v lokalitách Gazdovské pasienky a Záhumenice kanál „C“, v lokalite Horné lúky kanál „E“ a „G“,
 - ľavostranné: v lokalite Hoferské pasienky kanál „B“ a v lokalitách Dolné lúky a Perky potok kanál „F“.

V území obce Zbehy sú z dôvodu ochrany intravilánu obce a poľnohospodárskej pôdy pred záplavami realizované nasledujúce úpravy vodných tokov :

- Radošinka a Nitra formou obojstranných ochranných hrádzí na celom úseku toku v území obce,
- Perkovský potok formou obojstranných ochranných hrádzí v úseku od ústia do Radošinky po most na ceste do Nových Sadov a korytovou úpravou v zostávajúcom úseku po rkm cca 2,550,
- Andač úpravou koryta od zaústenia do Radošinky v celom úseku po rkm cca 3,540,
- Sliváčsky potok úpravou koryta od zaústenia do Andača po rkm cca 2,350.

Na Sliváčskom potoku bola vybudovaná suchá nádrž (polder) Andač. Hrádza je lokalizovaná cca 100 m od ústia do Andača. Suchá nádrž je zobrazená na Vodohospodárskej mape 35-34 v mierke 1: 50 000. Bola realizovaná pravdepodobne pred rokom 1991, keď bol Sliváčsky potok v správe Štátnej melioračnej správy. Technická dokumentácia nezistená.

Návrh

ÚPN obce Zbehy z hľadiska vodných tokov a odtokových pomerov :

- rešpektuje realizovanú úpravu vodných tokov Radošinka, Nitra, Perkovský potok, Andač, Sliváčsky potok a pripravované spevnenie pravostrannej ochrannej hrádze Radošinky,
- rešpektuje melioračné kanály, recipienty vnútorných vôd,
- rešpektuje polder Andač,
- navrhuje stavby zabezpečujúce spomalenie odtoku zrážkových vôd z územia, zvyšujú retenčnú schopnosť územia, podporujú prirodzenú akumuláciu vody, znižujú maximálny odtok zrážkových vôd z územia (poldre Vinohrady, Mokřiny, Oder), pôdoochranné opatrenia (zatrávenie územia na svahu so sklonom viac ako 7°, zasakovacie prielohy, vsakovacie zóny),
- navrhuje stavby zabezpečujúce ochranu intravilánu obce pred odtokom zrážkových vôd z príslušného poľnohospodársky využívaného územia (zasakovacie a zvodné prielohy, vsakovacie zóny),
- navrhuje stavby zabezpečujúce plynulý odtok vody z územia (rekonštrukcie kapacitne nevyhovujúcich priepustov, premostení a krytých profilov recipientov vôd z povrchového odtoku, údržba melioračných kanálov),
- navrhuje opatrenia vytvárajúce prirodzené biotopy vodných tokov (výsadba brehovej vegetácie pozdĺž koryt drobných a občasných tokov, priestorov sústredeného odtoku zrážkových vôd)

Navrhované opatrenia na úpravu odtokových pomerov, ochranu intravilánu obce pred odtokom zrážkových vôd z povrchového odtoku a vytvorenie prirodzených biotopov hlavne občasných tokov sú v zmysle znenia Stavebného zákona špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnej kapitole Záväznej časti ÚPN obce.

Regulatívy problematiky sú uvedené v príslušnej kapitole Záväznej časti ÚPN obce.

Návrh opatrení je zakreslený vo výkrese č. 4A / Vodné hospodárstvo.

13. ENERGETIKA

13.1. Širšie vzťahy

13.1.1. Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Zbehy je odberateľom elektrickej energie z transformovne VVN-110kV/VN-22kV Cabaj-Juh a RZ Nitra. Obec je pripojená na elektrickú energiu z distribučnej rozvodnej nadzemnej siete z východnej strany z VN-22 kV č. 278 a zo západnej strany z VN-22kV č. 236.

13.1.2. Zásobovanie plynom

Severovýchodnou časťou územia obce je vedená trasa VTL plynovodu PN25 DN150 Jelšovce - Čab, východný okraj územia križuje trasa plynovodu PN25 DN300 Jelšovce – Nitra – Šala (Duslo).

Zdrojom zemného plynu obce Zbehy je VTL prípojka PN25 DN80 Zbehy z VTL plynovodu PN25 DN150 Jelšovce - Čab a VTL regulačná stanica (RS) RS 2000 Zbehy.

Zdrojom zemného plynu miestnej časti Andač je VTL regulačná stanica RS 3000 Rišňovce cez STL2 plynovodnú DS Rišňovce – Alekšince - Lukáčovce.

13.2. Zásobovanie elektrickou energiou

Východiskový stav a návrh

Obec je zásobovaná nadzemnou a čiastočne aj podzemnou sieťou VN rozvodov až po trafostanice. Zastavané územie obce je napájané z 11 trafostaníc.

Pri predpokladanom rozvoji bytovej výstavby, občianskej vybavenosti, výrobných a iných podnikateľských aktivít na území obce Zbehy je potrebné uvažovať s nasledovným technickým riešením elektrifikácie a z toho vyplývajúcej energetickej náročnosti.

Vonkajšie rozvody VN

Vonkajšiu nadzemnú distribučnú sieť VN rozvodov 22 kV v zastavanom území až po trafostanice zásobujúce obec bude potrebné postupne demontovať a napojenie k trafostaniciam realizovať podzemným káblovým 22 kV vedením. V rámci ďalšieho rozvoja obce bude potrebné realizovať výmenu a doplnenie existujúcich stožiarových trafostaníc za nové kioskové trafostanice s požadovaným výkonom (s možnou výmenou transformátora až do výkonu 630 kVA).

Predpokladané pôvodné rozvojové zámery boli prehodnotené, čiastočne korigované a doplnené o návrhy v súlade s novou koncepciou rozvoja obce a predpokladanými zámermi ZSE o:

- demontáž vyznačených úsekov vonkajšieho nadzemného distribučného vedenia VN č. 278 a 236 a zakáblovanie do podzemného VN vedenia zapojeného do distribučnej siete ZSE,
- výmenu stožiarových trafostaníc TS1, TS2, TS5, TS6, TS7 a TS9 za nové kioskové trafostanice s požadovaným výkonom transformátora,
- nové kioskové trafostanice v západnej časti obce Zbehy (Lahne, Domovina) označené ako: TS-A, TS-B, TS-C, TS-D, v časti Oder: TS-E, v kontakte s centrom obce Zbehy: TS-ČOV a v miestnej časti Andač: TS-F a TS-G,
- prekládku VN vonkajšieho nadzemného distribučného vedenia č. 236 do podzemného VN kábla v dĺžke cca 300 m v mieste križovania pripravovanej rýchlostnej cesty R8 a preložky cesty II/513.

Súhrnná orientačná bilancia inštalovaného výkonu elektrickej energie na území obce

Číslo TS	Označenie TS	Typ TS	Výkon kVA	Majiteľ	Napojené z VN 22kV vedenia číslo
TS 1 – na zrušenie	0083-001	stožiarová	400	ZSE	nadzemné ved. z VN 278
TS 1 – návrh	0083-001	kiosková	400	ZSE	káblové ved. z VN 278
TS 2 – na zrušenie	0083-002	4 stĺpová	400	ZSE	nadzemné ved. z VN 236
TS 2 – návrh	0083-002	kiosková	400	ZSE	káblové ved. z VN 236
TS 3	0083-003	2 a ½ stĺpová	250	ZSE	nadzemné ved. z VN 236
TS-A – návrh	0083-0xx	kiosková		ZSE	káblové ved. z VN 236
TS-B – návrh	0083-0xx	kiosková		ZSE	káblové ved. z VN 236
TS 4	0083-004	kiosková	250	ZSE	nadzemné a káblové ved. z VN 278
TS - ČOV – návrh	0083-0xx	kiosková			káblové ved. z VN 278
TS 5 – na zrušenie	0083-005	2 a ½ stĺpová	630	ZSE	nadzemné a káblové ved. z VN 278
TS 5 – návrh	0083-005	kiosková	400	ZSE	káblové ved. z VN 278
TS - RETIC - návrh	0083-0xx	kiosková	400	RETIC	káblové ved. z VN 278
TS 6 – zrušená	0083-006	stožiarová	160	ZSE	nadzemné ved. z VN 278
TS 6 – nová	0083-006	kiosková	250	ZSE	káblové ved. z VN 278
TS 7 - na zrušenie	0083-007	2 a ½ stĺpová	100	ZSE	nadzemné ved. z VN 278
TS 7 – návrh	0083-007	kiosková	160	ZSE	káblové ved. z VN 278
TS 8	0083-008	2 a ½ stĺpová	100	ŽSR	nadzemné ved. z VN 278
TS 9 – na zrušenie	0083-009	stožiarová	250	ZSE	nadzemné ved. z VN 236
TS 9 – návrh	0083-009	kiosková	250	ZSE	káblové ved. z VN 276
TS-F – návrh	0083-0xx	kiosková		ZSE	káblové ved. z VN 236
TS-G – návrh	0083-0xx	kiosková		ZSE	káblové ved. z VN 236
TS 10	0083-010	kiosková	250	ZSE	káblové ved. z VN 236
TS-C – návrh	0083-0xx	kiosková	250	ZSE	káblové ved. z VN 236
TS-D – návrh	0083-0xx	kiosková		ZSE	káblové ved. z VN 236
TS-E – návrh	0083-0xx	kiosková		ZSE	káblové ved. z VN 236
TS - Hoffer	0083-226	2 a ½ stĺpová	250	ZSE	nadzemné ved. z VN 236

Novovybudované kioskové transformačné stanice 22/0,4 kV, budú začlenené do energetického systému VN 22 kV vonkajších nadzemných vedení zásobujúcich obec Zbehy. Osadenie nových trafostaníc sa predpokladá v lokalitách najbližšej k výstavbe nových odberov elektrickej energie. Káblové VN prípojky pre trafostanice bude potrebné realizovať podzemnými káblovými vedeniami VN, odbočením z jestvujúcej nadzemnej siete VN, prípadne predĺžením jestvujúcich podzemných distribučných VN rozvodov.

Vonkajšie káblové rozvody NN

Vonkajšie distribučné podzemné káblové rozvody NN pre plánovanú výstavbu rodinných domov a napojenie objektov občianskej vybavenosti, výroby a iných podnikateľských zámerov budú realizované káblami NAYY príslušnej dimenzie. Rozvody budú uložené v zemi v káblových ryhách v zmysle STN 34 1050, priestorová úprava vedení bude realizovaná podľa STN 73 6005. Do káblových rozvodoch budú vsadené plastové rozpojovacie a istiace skrine SR pre pripojenie káblových prípojok pre rodinné domy k plastovým elektromerovým rozvádzačom RE rodinných domov, ktoré budú osadené

v oplození rodinných domov. Bude použitá napáťová sústava: 3/PEN AC 400/230V, druh rozvodnej distribučnej elektrickej siete: TN-C.

Vonkajšie verejné osvetlenie

V navrhovaných lokalitách výstavby rodinných domov a občianskej vybavenosti bude vybudované verejné osvetlenie verejných priestorov. Ovládanie verejného osvetlenia bude riešené z nového rozvádzača verejného osvetlenia, ktorý bude napojený na impulz z jestvujúceho verejného osvetlenia obce prípadne súmrakovými spínačmi. Káblové rozvody pre verejné osvetlenie budú riešené zemným káblom AYKY 4Bx16mm². Pre osvetlenie budú použité LED úsporné svietidlá inštalované na pozinkovaných stožiaroch verejného osvetlenia príslušnej výšky a použitého svietidla v zmysle príslušných STN.

Navrhnutá osvetľovacia sústava vonkajšieho osvetlenia musí spĺňať minimálne normou stanovené hodnoty intenzity osvetlenia (E), oslnenia a rovnomernosti podľa charakteru komunikácie v zmysle jej zatriedenia. Pre navrhovanie, údržbu, prevádzku a kontrolu osvetľovania komunikácií, ku ktorým patria cesty, chodníky, pešie zóny a iné, platí najmä súbor noriem STN EN 13201 - Osvetlenie pozemných komunikácií.

V návrhu plánovanej výstavby je potrebné rešpektovať platné STN, súvisiace právne predpisy a ochranné pásma jednotlivých zariadení VN a NN v zmysle zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

13.3. Zásobovanie plynom

Východiskový stav

13.3.1. Stav odberateľov zemného plynu v obci

Zemný plyn (ZP) sa v obci v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na rôzne technologické účely.

Každý odberateľ ZP je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva ZP. Obchodné meradlo je vlastníctvom distribútora (dopravcu) ZP.

- Kategorizácia odberateľov zemného plynu

V obci sa môžu v zmysle kategorizácie odberateľov nachádzať štyri základné kategórie odberateľov zemného plynu (ZP). Prvou kategóriou odberateľov je kategória domácnosti (D). Druhou kategóriou odberateľov (ročný odber do 60 tis.m³) je kategória maloodberatelia (M). Treťou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 60 tis.m³) je kategória strednoodberateľov (S). Štvrtou kategóriou odberateľov (ročný odber nad 400 tis.m³) je kategória veľkoodberateľov (V).

Stav odberateľov nachádzajúcich sa v katastrálnom území obce podľa jednotlivých kategórií k 07/2019 je uvedený v nasledujúcej tabuľke:

stav odberateľov ZP k 07/2019:

<i>kategória odberateľa</i>	<i>Zbehy</i>	<i>Andač</i>	<i>spolu</i>
domácnosť (D)	631	69	700
maloodberateľ (M)	25	2	27
strednoodberateľ (S)	0	0	0
veľkoodberateľ (V)	0	0	0

13.3.2. Stav plynárenských zariadení v obci

Intravilán obce je prakticky celoplošne plynifikovaný. Dominantným energonosičom na výrobu tepelnej energie je ZP. Zo zdroja ZP k jeho odberateľom je ZP dodávaný VTL a STL plynovodnou distribučnou

sieťou (DS) tvorenou systémom diaľkových a miestnych PZ. Plynovodnú DS v katastrálnom území obce v súčasnosti prevádzkuje najmä fa SPP – distribúcia, a.s..

- Opis plynárenských zariadení

Primárnym zdrojom ZP územia obce Zbehy je VTL prípojka PN25 DN80 Zbehy z VTL plynovodu PN25 DN150 Jelšovce - Čab a VTL regulačná stanica (RS) RS 2000 Zbehy.

Primárnym zdrojom ZP obecnej časti Andač je VTL regulačná stanica RS 3000 Rišňovce cez STL2 plynovodnú DS Rišňovce – Alekšince - Lukáčovce.

Sekundárnym zdrojom ZP v obci Zbehy je STL1 plynovodná DS Zbehy. Táto tzv. miestna sieť (MS) pozostáva z jednej údržbovej oblasti (ÚO) s názvom ÚO Zbehy.

Sekundárnym zdrojom ZP obecnej časti Andač je STL2 plynovodná DS Zbehy - Andač. Táto MS pozostáva z jednej údržbovej oblasti (ÚO) s názvom ÚO Zbehy - Andač.

MS je tvorená úsekmi STL1 resp. STL2 distribučných plynovodov (PL) a plynovodnými prípojkami (PR) z ocele a z PE. MS zabezpečuje v menovaných ÚO plošnú distribúciu a dodávku ZP.

Do odberných plynových zariadení (OPZ) jednotlivých odberateľov v obci je ZP dodávaný STL plynovodnými prípojkami (PR). Doreguláciu ZP z STL/STL resp. STL/NTL a meranie odberu ZP zabezpečujú plynové regulačné a meracie zariadenia (RaMZ). Prevádzku OPZ zabezpečujú odberatelia ZP na vlastné náklady.

- Prehľad a parametre plynárenských zariadení

Prehľad a parametre PZ nachádzajúcich sa v katastrálnych územiach obce Zbehy podľa jednotlivých zariadení sú uvedené v nasledujúcich tabuľkách:

distribučné diaľkové VTL plynovody (PL) a prípojky (PR):

názov	prevádzkový pretlak	dimenzia
PL Jelšovce - Čab	do 2,5 MPa	DN150
PR Zbehy		DN80

Distribučné VTL regulačné stanice (RS):

názov	regulácia	výkon v m ³ /h
RS Zbehy	z 2,5 MPa / na 100 kPa	2000

distribučné STL2 prepojovacie plynovody (PL):

názov	prevádzkový pretlak	dimenzia	materiál
PL Alekšince - Andač	do 300 kPa	D50	PE

distribučné miestne STL plynovodné siete (MS):

zariadenie	prevádzkový pretlak	materiál
MS Zbehy	do 100 kPa	ocel' / PE
MS Zbehy – Andač	do 300 kPa	PE

Návrh

13.3.3. Riešenie plynifikácie

Navrhované riešenie spočíva v rozšírení jestvujúcich STL PZ o nové STL PZ v súlade s koncepciou ÚPN-O.

Navrhované STL plynovodné úseky budú ZP zásobované z jestvujúcich STL1 plynovodnej DS Zbehy a z STL2 plynovodnej DS Zbehy - Andač. Prevádzkované budú na taký pretlak ZP STL2 resp. STL2, na aký sú v súčasnosti prevádzkované jestvujúce plynovodné DS.

Rozvojové lokality obce budú riešené predĺžením jestvujúcich alebo výstavbou nových plynovodných úsekov.

PZ musia byť navrhnuté tak, aby sa docielilo:

- zachovanie bezpečnostných pásiem na zamedzenie resp. zmiernenie účinkov havárií PZ,
- minimálne križovanie ciest,
- plošné pokrytie zastavaného územia,
- minimálny vecný rozsah PZ a nákladov na ich zriadenie,
- dostatočná prepravná kapacita očakávaných množstiev ZP k miestam jeho budúcej spotreby,
- minimálne zaťaženie súkromných pozemkov vecným bremenom zo situovania PZ.

Na výstavbu STL plynovodov DS treba použiť rúry z HDPE MRS10 – do D75 SDR11 a od D90 SDR17,6.

Na doreguláciu pretlaku plynu STL/NTL treba použiť STL regulátory so vstupným pretlakom o rozsahu do 400 kPa. Zariadenia na doreguláciu tlaku a meranie spotreby ZP budú umiestnené v zmysle platných STN a interných predpisov SPP – distribúcia a.s..

Predmetná obec sa nachádza v oblasti s najnižšou vonkajšou teplotou - 11 °C. Z tohto dôvodu pre kategóriu domácnosti (D) – individuálna bytová výstavba (D_{IBV}) treba na výpočet max. hodinového odberu ZP (Q_{mh}) uvažovať s hodnotou 1,4 m³/h.

Hydraulické parametre navrhovaných úsekov plynovodnej DS (dimenzia, rýchlosť a požadovaný pretlak) budú stanovené / posúdené odbornými pracovníkmi dodávateľa ZP, t.j. v súčasnosti SPP – distribúcia a.s., a to v procese územného konania resp. stavebného povolenia pri návrhoch vyšších stupňov projektovej dokumentácie.

Na hydraulický výpočet treba použiť nasledujúce parametre:

- drsnosť PE potrubia 0,05 mm,
- hustota ZP 0,74 kg/m³,
- teplota ZP 15 °C.

Odbery v uzlových bodoch siete sú dané výskytom jednotlivých kategórií odberov na príslušných úsekoch siete. Max. hodinové odbery treba stanoviť podľa vyššie uvedených špecifických odberov tejto kapitoly.

Vstupné pretlaky do týchto úsekov budú zrejmé z výpočtovej schémy pri spracovaní hydraulického návrhu. Uzlové body navrhovaných úsekov budú špecifikované pretlakmi a odbermi. Treba stanoviť podmienku, aby tlak v jednotlivých uzlových bodoch nepoklesol pod 1,5 násobok pretlaku 20 kPa, t.j., že pretlak v uzlových bodoch siete nesmie poklesnúť pod 30 kPa.

- Rozsah navrhovaných PZ

miestne STL plynovody - návrh:

	<i>dimenzia v mm</i>	<i>dĺžka v bm</i>	<i>materiál</i>
Zbehy	D50	545	HDPE MRS10 SDR11
	D63	2840	
	D90	910	HDPE MRS10 SDR17,6
Zbehy - Andač	D32	515	HDPE MRS10 SDR11
	D50	2595	

Dĺžky úsekov plynovodnej DS boli zaokrúhľované na celých 5 metrov.

- Nárast odberu ZP na bývanie v navrhovaných územiach

ZP na bývanie Zbehy návrh:

	<i>počet BJ IBV</i>	<i>počet BJ HBV</i>	<i>m³/h</i>	<i>tis.m³/r</i>
Zbehy	382	104	618,0	791,6

ZP na bývanie Zbehy - Andač návrh:

	<i>počet BJ IBV</i>	<i>počet BJ HBV</i>	<i>m³/h</i>	<i>tis.m³/r</i>
Zbehy - Andač	198	0	277,2	356,4

Použité podklady:

- údaje poskytnuté od SPP – distribúcia a.s., od OcÚ Zbehy a od spracovateľa ÚPD,
- mapové podklady riešeného územia od spracovateľa ÚPD,
- Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike
- Technické pravidlo plyn TPP 702 07 Miestne plynovody a prípojky. Zásady pre navrhovanie distribučných sietí s prevádzkovým tlakom do 400 kPa.

Ochranné a bezpečnostné pásma:

- Ochranné pásma jestvujúcich i navrhovaných PZ:

- VTL plynovod PN25 DN150 4 m od osi
- VTL prípojka PN25 DN80 4 m od osi
- STL plynovody a prípojky v extraviláne 4 m od osi
- VTL a STL regulačné stanice 8 m od pôdorysu
- STL plynovody a prípojky v intraviláne 1 m od osi
- KAO anódové uzemnenie 8 m od pôdorysu

- Bezpečnostné pásma jestvujúcich i navrhovaných PZ:

- VTL plynovody PN25 DN150 20 m od osi
- VTL prípojky PN25 DN80 20 m od osi
- VTL a STL regulačné stanice 50 m od pôdorysu
- STL plynovody v extraviláne 10 m od osi
- STL plynovody v intraviláne (2+0,5xD) m od osi
- KAO anódové uzemnenie v extraviláne 100 m od kovových IS a ŽB stavieb
- KAO anódové uzemnenie v intraviláne 40 m od kovových IS a ŽB stavieb

Ochranné a bezpečnostné pásma PZ a činnosť v nich vymedzuje zákon č. 251/2012 Z.z.. Pre situovanie PZ v dotknutom území platia ustanovenia príslušných technických noriem a predpisov.

13.3. Zásobovanie teplom

Plynifikácia umožňuje pripojenie cca 98% objektov v území. Zemný plyn je základným médiom vzniku tepelnej energie. Plyn je využívaný pre technologické účely, potreby vykurovania, varenia a prípravu TUV.

Bytové objekty a objekty vybavenosti sú zásobované teplom individuálne, z malých tepelných zdrojov s jednotlivým výkonom od 12,0 kW do 30,0 kW.

Predpokladá sa, že nové zdroje tepla budú riešené variantne, vo forme:

- plynových kotolní (ak to umožní navrhovaná plynovodná sieť),
- kotolní na biomasu (ak to umožnia podmienky rozptylu emisií v lokalite),
- alternatívnych zdrojov tepla - tepelných čerpadiel, slnečných kolektorov, prípadne ich kombinácií, alebo kombinácie s elektrickou energiou.

14. ELEKTRONICKÉ KOMUNIKAČNÉ SIETE

14.1. Širšie vzťahy

Územím obce sú vedené diaľkové káble Slovak Telekom, a.s., diaľkové optické káble (DOK) a diaľkové metalické káble (DK), na ktoré je napojená digitálna telefónna ústredňa (ATÚ). V dotyku s južným okrajom územia obce sa nachádza BTS vysielateľ (BTS základňová stanica mobilného operátora Slovak Telekom, a.s.).

14.2. Elektronické komunikačné siete

Telefonizácia pevných liniek verejnej telekomunikačnej siete obce Zbehy je zabezpečená z miestneho spojovacieho kábla pre obec, prostredníctvom digitálnej telefónnej ústredne ATÚ, umiestnenej v budove pošty. Kapacita ústredne má dostatočnú rezervu pre obec aj pre predpokladaný rozvoj bývania a výroby.

Miestna telefónna sieť v obci je realizovaná metalickými káblami v zemi a samonosnými káblami na drevených stĺpoch pätkovaných i nepätkovaných s účastníckymi rozvádzačmi typu KJSS 20, 40 (N,D).

V nasledujúcom období bude potrebné realizovať postupný prechod z nadzemnej VTS do podzemných káblových vedení s metalickými a optickými rozvodmi pre distribúciu telekomunikačných a dátových služieb poskytovaných aj inými prevádzkovateľmi ako je Slovak Telekom, a.s..

Spoločnosť Slovak Telekom, a. s. na území obce Zbehy spravuje a prevádzkuje podzemné a nadzemné optické a metalické telekomunikačné vedenia a zariadenia, technologické zariadenia a v dotyku s južným okrajom územia obce (k. ú. Lužianky, lokalita Holotka) BTS vysielateľ, ako súčasť verejnej elektronickej komunikačnej siete (VEKS).

Sieť mobilných operátorov je v obci na dostatočnej úrovni. Monitorovaná je prevádzkovateľmi týchto sietí a je postupne inovovaná o nové a výkonnejšie mobilné zariadenia na prenos signálu mobilných telefónov. Obec je pokrytá dostatočným signálom operátormi mobilnej siete, ktorý poskytujú hlasové aj dátové služby – internet. Nakoľko obec má dostatočné pokrytie mobilnou verejnou telekomunikačnou sieťou, ktorej kvalita a výkon signálu sa neustále zlepšuje nie je predpoklad nedostatočnej kapacity pevných liniek ponúkanej operátorom pevnej siete VTS. Jej rozširovanie vzhľadom na uvedené skutočnosti nie je aktuálny.

V nasledujúcom období bude potrebné technicky inovovať aj jestvujúce technické zariadenie miestneho rozhlasu v štandarde IT doby.

Telekomunikačné vedenia a zariadenia sú chránené ochranným pásmom v zmysle § 68 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách. Pri umiestňovaní zástavby, technickej infraštruktúry alebo iných činností v blízkosti telekomunikačných vedení a zariadení je potrebné rešpektovať ich ochranné pásma, dodržať ustanovenia § 65 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách o ochrane proti rušeniu a dodržať príslušné technické normy.

15. OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY

Zdroj: ÚPN obce Zbehy / Prieskumy a rozborý – Krajinnoeologický plán / 2018

15.1. Súčasná krajinná štruktúra

Súčasná krajinná štruktúra je odrazom hospodárskeho i rekreačného využívania krajiny v súčasnosti a v nedávnej minulosti. Je to oráčino - sídelná krajina s nízkym zastúpením lesných celkov, základnými krajinotvornými prvkami v riešenom území sú orná pôda, sídla a dopravné línie, menej lesy. Zbehy nie sú výrazne oddelené od susedných Lužianok, východná časť Zbehov územne nadväzuje na obec Čakajovce a časť Andač je územne samostatná.

15.1.1. Lesná vegetácia

Lesná vegetácia je v riešenom území dosť zmenená. Je sústredená na dvoch miestach, rozkúskované lesné porasty Berbecín a Háj sa nachádzajú pri juhozápadnej katastrálnej hranici (k. ú. Zbehy) a súvislý lesný porast Oder medzi Zbehmi a Andačom.

Lesné spoločenstvá utrpeli v priebehu hospodárskeho využívania krajiny riešeného územia najväčšie územné straty. Okrem samotného odlesnenia a teda náhrady lesných spoločenstiev agrocenózami alebo zástavbou utrpela ekologická kvalita lesných spoločenstiev aj spôsobmi hospodárskeho využívania (výmladkové lesy majú nízku produkciu nekvalitnej kmeňoviny, po veľkoplošných holoruboch klesá ekologická kvalita lokality takmer na nulu, pri výsadbách sa používajú nepôvodné druhy hospodárskych drevín a do lesných porastov vnikajú burinné druhy drevín, ktoré odtiaľ vytlačujú pôvodné druhy). Duby a bresty trpia grafiózou (upchávanie ciev parazitickými hubami). Za posledných 30 rokov na epidémiu grafiózy vyhynulo 95 % jedincov brestov. V dôsledku grafiózy (inak povedané „hromadné hynutie duba“) sú ohrozené aj porasty dubín nielen pokiaľ ide o ich zdravotný stav, ale aj pokiaľ ide o samotnú podstatu hospodárenia na takejto lesnej pôde.

15.1.2. Nelesná drevinová vegetácia

V riešenom území je možné vyčleniť územia, plochy s nižším (minimálnym) a s vyšším zastúpením nelesnej drevinovej vegetácie (ďalej „NDV“). Nižšie zastúpenie NDV sa viaže na intenzívne poľnohospodársky využívané územie, možno ho označiť aj ako územie bez NDV. Tu boli dreviny postupne odstraňované s cieľom zvyšovania výmery ornej pôdy a tiež ako prekážky pri mechanizovanom obrábaní pôdy. Z prvkov NDV sa tu vyskytuje v súvislejších formáciách sprievodná vegetácia tokov a niektorých poľných ciest, okrem toho len ojedinelé dreviny (prevažne kríky). NDV má vyššie zastúpenie v časti Andač.

V k. ú. Zbehy a Andač boli identifikované nasledovné prvky NDV v extraviláne:

- ✓ topoľové výsadby pri hrádzach tokov Radošinky a Nitry
- ✓ brehové porasty
- ✓ líniová NDV v extraviláne (v poľnohospodárskej krajine)
- ✓ sprievodná zeleň pri cestách a železničnej traťi

V extraviláne rastú tri pozoruhodné stromy, ktoré si zaslúžia pozornosť:

- ✓ Topoľ (*Populus sp.*) pri Slivášskom potoku je mohutný exemplár s obvodom kmeňa okolo 5 m. Topoľ je súčasťou brehového porastu, má dobrý zdravotný stav.
- ✓ Vrba (*Salix sp.*) pri železničnej stanici Zbehy – má cca 10 kmeňov s obvody kmeňov do 150 cm. Strom má vysokú estetickú hodnotu aj preto, že sa nachádza v roztrúsenej skupine drevín a zachoval si solitérne pôsobenie. Je v dobrom zdravotnom stave.
- ✓ Cer (*Quercus cerris*) je v podstate súčasťou lesného komplexu Oder, rastie pri poľnej ceste na chrbte, neďaleko posedu. Má obvod kmeňa okolo 380 cm a je v dobrom zdravotnom stave.

15.1.3. Trvalé trávne porasty

Trvalé trávne porasty vo forme typických lúk a pasienkov sa v extraviláne prakticky nenachádzajú, ojedinele sa s nimi možno stretnúť len v zastavanom území.

Dva typy trávnych porastov sú dané príslušnými legislatívnymi predpismi.

Najrozsiahlejšími trávno-bylinnými porastami boli v nedávnej minulosti medzihrádzové priestory a hrázde Nitry a Radošinky. Pomerne rozsiahle sú aj trvalé trávne porasty pri železničnej trati.

V riešenom území boli zaznamenané ešte bylinné porasty s nízkym až žiadnym zastúpením trávnych druhov, ktoré nie sú obhospodarované: ostricové a trstové porasty na podmáčaných pôdach a synantropná vegetácia (buriniská a neúžitky).

15.1.4. Orná pôda

Katastrálne územie predstavuje prevažne poľnohospodársku krajinu intenzívne využívanú na produkciu poľnohospodárskych plodín. Dominantné plošné zastúpenie má veľkobloková orná pôda. Jej štruktúra je rozdielna v závislosti od geomorfologických podmienok.

Najhoršiu ekologickú hodnotu vykazujú aprocenózy na ornej pôde, ktoré sú plošne najrozsiahlejšie. Spôsobuje to pestovanie monokultúr poľných plodín na pomerne rozsiahlych plochách, používanie agrochemikálií, znižovanie prirodzenej úrodnosti pôdy, zakysľovanie pôdy, utlačanie pôdy ťažkými mechanizmami, znižovanie obsahu humusu v dôsledku nedostatočného prísunu organickej hmoty do pôdy, zvyšovanie podielu bledého humusu v samotnom humuse v dôsledku neprimeraného zastúpenia silážnych plodín v oševných postupoch.

15.1.5. Vodné toky a plochy

Rieka Nitra preteká východným výbežkom riešeného územia v dĺžke cca 450 m zo severu na juh, podrobné povodie je len v medzihrádzovom priestore. Územie za ľavostrannou hrádzou Nitry patrí do podrobného povodia Dobrotky, ktorá čiastočne tvorí hranicu k. ú. Zbehy – Dražovce. Južná časť k. ú. Zbehy patrí do podrobného povodia Nitry. Západný výbežok k. ú. Zbehy (Nad laz) spadá do podrobného povodia Dlhého kanála.

Hlavným tokom je Radošinka, riečnu sieť tvoria prítoky Radošinky:

prirodzené vodné toky:

- pravostranný prítok Andač s pravostranným prítokom Slivášsky potok, Andač tvorí na 0,780 km hranicu k. ú. Zbehy; Slivášsky potok na 1,160 km tvorí hranicu k. ú. Andač
- ľavostranný prítok Perkovský potok čiastočne tvorí hranicu k. ú. Zbehy (2,05 km).

umelé vodné toky, odvodňovacie kanály:

- pravostranné kanály C, E a G,
- ľavostranné kanály B a F.

15.1.6. Sidelné a technické prvky (antropogénne prvky)

Medzi sidelné a technické prvky patria najmä obytné plochy a plochy vybavenosti a služieb, dopravné línie a plochy, poľnohospodárske a priemyselné areály, ktoré sa viažu zväčša na zastavané územie. Pre Zbehy a Andač je charakteristické nízke zastúpenie výrobných areálov a tým aj zachovanie vidieckeho charakteru obce.

Vyššie uvedené prvky sú opísané v príslušných kapitolách správy.

15.2. Ochrana krajiny, významné krajinárske štruktúry

15.2.1. Chránené územia prírody a krajiny

Územná a druhová ochrana

Práva a povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí upravuje zákon NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V riešenom území sa nenachádza žiadne chránené územie národnej siete ani európskej siete Natura 2000. V celom k. ú. Zbehy a Andač platí prvý stupeň ochrany (všeobecná ochrana).

Druhová ochrana t.j. osobitná ochrana je ustanovená všeobecne záväznými právnymi predpismi pre kategórie: chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené nerasty, chránené skameneliny.

V miestnej časti Horné lúky a Dolný kút (parc. číslo 1432, 1050/1-časť, 1050/2, 980/2, časť 980/1 C-KN) eviduje ŠOP SR, Správa CHKO Ponitrie mokraďový biotop národného významu Lk 10 Vegetácia vysokých ostríc (spoločenská hodnota 7,30 eur/m²) Zároveň to je významná ornitologická lokalita s výskytom viacerých chránených druhov ornitofauny, predovšetkým viazaných na mokraďové biotopy ako napr. kaňa popolavá (*Circus pygargus*). Lokalita s prirodzenými spoločenstvami vlhkých ostricových porastov predstavuje zároveň hniezdny, úkrytový a potravný biotop pre vtáctvo a zver, je dôležitým prvkom zachovalej prírody v poľnohospodárskej krajine.

Ochrana drevín

Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov zabezpečuje legislatívnu ochranu drevín rastúcich mimo lesa a ochranu chránených stromov, za ktoré sa môžu vyhlásiť kultúrne, vedecky, ekologicky, krajinotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií. V k. ú. Zbehy a Andač nie sú evidované žiadne chránené stromy ani ich skupiny.

Územný systém ekologickej stability

Územie Nitrianskeho kraja má mimoriadne dôležitú polohu z hľadiska fungovania ÚSES. Je to styčné územie biogeografických provincií Carpathicum occidentale, Eucarpaticum a Pannonicum. Na juh smerujú južné výbežky viacerých karpatských pohorí a zároveň sem smerujú najsevernejšie výbežky Podunajskej nížiny.

Prvky územného systému ekologickej stability regionálneho významu v riešenom území boli vyčlenené v Regionálnom ÚSES okresu Nitra. Miestny ÚSES v k. ú. Zbehy a Andač pravdepodobne nebol vypracovaný. Prvky miestneho významu však uvádza KEP k. ú. Zbehy a Andač (Ing. arch. M. Borguľa, PhD., 2004), preberáme z nich (vrátane charakteristiky) len tie, ktoré sa nachádzajú v riešenom území (k. ú. Zbehy a Andač) a aj podľa nášho názoru majú charakter miestnych prvkov ÚSES. Názvy, ktoré sa opakovali, sú zmenené na výstižnejšie, v zátvorke sú uvedené aj pôvodný názov a číslo. Miestne biocentrá Ústie Radošinky (6), Úsek rieky Nitry (7), Úsek rieky Nitry (8), Úsek Radošinky a železničnej trate v ich križovaní (9), Ústie Perkovského potoka (10), Úsek Perkovského potoka (11), Úsek Perkovského potoka (12), Úsek Perkovského potoka (13), Úsek Radošinky (14) ani Miestny biokoridor Poľné cesty (č. 7) nemajú, podľa nášho názoru, charakter biocentier a biokoridoru, preto ich neakceptujeme ako prvky MÚSES. Na základe stanoviska ŠOP SR, Správy CHKO Ponitrie č. CHKO PN 489-001/17 doplníme miestne biocentrá Andač a Horné lúky a Dolný kút.

Regionálne biocentrum Berbecín (č. 1)

Súvislý komplex hospodárskych lesov s prevahou dubín v oblasti pahorkov. Časť lesných porastov je znehodnotená výskytom agáta bieleho a jeho prenikaním do dubín.

Ekologickou nevýhodou biocentra je tesné susedstvo s pomerne značne frekventovanou cestou Nitra - Hlohovec so silným bariérovým účinkom a tiež fragmentácia lesných porastov, v dôsledku čoho má biocentrum omnoho vyšší podiel ekotonov a menšie lesné jadro ako nefragmentované lesy.

Miestne biocentrum Háj (č. 2)

Dubový porast hospodárskeho lesa so značným podielom agáta bieleho, oddelený od predchádzajúcej lokality cestou Nitra – Hlohovec. Leží na južnom a východnom svahu pahorku.

Miestne biocentrum Oder (č. 3)

Dubový porast hospodárskeho lesa so značným podielom agáta bieleho.

Miestne biocentrum Sútok Radošinky a Andača (č. 4)

(pôvodne Úsek Radošinky okolo ústia Andača č. 15)

Úsek ohrádzovaného toku Radošinky a okolitej ornej pôdy o celkovej výmere 1 ha.

Miestne biocentrum Mokrad' Andač (č. 5)

(pôvodne Mokrad' Andač č. 16)

Zamokrené územie v susedstve potoka Andač severne od rovnomennej osady porastené trst'ou a miestami lužnými drevinami.

Miestne biocentrum Sútok Andača a Blatiny (č. 6)

(pôvodne Úsek potoka Andač okolo ústia potoka Blatina č. 17)

Ohrádzovaný úsek potoka Andač okolo ústia potoka Blatina a okolité zamokrené lúky na ploche 1 ha.

Miestne biocentrum Horné lúky a Dolný kút (č. 7)

Lokalita s prirodzenými spoločenstvami vlhkých ostricových porastov predstavuje zároveň hniezdny, úkrytový a potravný biotop pre vtáctvo a zver, je dôležitým prvkom zachovalej prírody v poľnohospodárskej krajine. Jej základom je mokradný biotop národného významu Lk 10 Vegetácia vysokých ostríc. Zároveň to je významná ornitologická lokalita s výskytom viacerých chránených druhov ornitofauny viazaných predovšetkým na mokradové biotopy ako napr. kaňa popolavá (*Circus pygargus*).

Nadregionálny biokoridor Nitra (č. 1)

Regulovaný vodný tok rieky Nitry. Miestami sú v medzihrádzovom priestore umelo vysadené porasty euroamerických topoľov v niekoľkých radoch. Brehové porasty tvoria náletové dreviny lužných lesov. Tieto sa v pravidelných časových úsekoch správcom toku odstraňujú (momentálne sú práve odstránené), lenže vzhľadom na dostatok vody sa aj rýchlo obnovujú zmladzovaním alebo náletom. Voda rieky patrí zatiaľ k najznečistenejším v Európe. To platí aj o dnových sedimentoch samotnej rieky. Zdrojom znečistenia boli v minulých desaťročiach nedostatočne čistené alebo vôbec nečistené priemyselné odpadové vody vypúšťané do rieky v horných častiach povodia.

Regionálny biokoridor Radošinka (č. 2)

Regulovaný vodný tok Radošinka. Odstránené brehové porasty sa pomerne rýchlo obnovujú z náletov.

Regionálny biokoridor Andač (č. 3)

Regulovaný vodný tok s náznakmi brehových porastov a miestami so susediacimi zamokrenými enklávami.

Regionálny biokoridor Perkovský potok (č. 4)

Regulovaný vodný tok s náznakmi brehových porastov.

Miestny biokoridor Silvášsky potok (č. 5)

V KEP k. ú. Zbehy a Andač (Ing. arch. M. Borguľa, PhD, 2004) bol vymedzený a charakterizovaný ako „Regulovaný vodný tok, orná pôda v úseku od lesa Oder“. Jeho rozsah upravujeme, nakoľko orná pôda od lesa Oder po potok nemá charakter biokoridoru ale potok ďalej na juh ho, naopak, má.

Interakčné prvky

Poľné cesty so sprievodnou NDV a vegetácia s ekostabilizačným významom.

15.2.2. Prírodné zdroje

Prírodné zdroje sú tie časti živej alebo neživej prírody, ktoré človek využíva, alebo môže využiť na uspokojovanie svojich potrieb. Prírodné zdroje plnia významné socio-ekonomické = úžitkové, ale aj ekologické funkcie v krajine. Z hľadiska zachovania a racionálneho využívania prírodných zdrojov je potrebné usmerniť využitie prírodných zdrojov v súlade s ich kvalitatívnymi a kvantitatívnymi vlastnosťami. Ochrana prírodných zdrojov patrí k základným princípom trvalo udržateľného rozvoja.

Prírodné zdroje sa delia na dve základné skupiny:

- Obnoviteľné prírodné zdroje sú prírodné zdroje vyznačujúce sa schopnosťou čiastočnej alebo úplnej obnovy pri postupnom spotrebúvaní. Táto obnova sa uskutočňuje formou samoredukcie alebo pomocou človeka. K obnoviteľným prírodným zdrojom patrí napr. voda, vzduch, energia, les a pod.,
- Neobnoviteľné prírodné zdroje sa použitím spotrebujú. Ich zásoby sa neobnovujú, t.j. spotrebúvaním zanikajú. Do tejto skupiny patria predovšetkým prírodné zdroje minerálneho charakteru – rôzne nerastné suroviny.

Hmotné prírodné zdroje vyplývajú z hmotnej podstaty jednotlivých zložiek prírodnej krajiny, ktoré sú schopné cez svoje úžitkové vlastnosti uspokojovať existenčné a rozvojové potreby ľudstva. K hmotným prírodným zdrojom patria vodné zdroje, pôdne zdroje, lesné zdroje a nerastné suroviny.

Ochrana lesných zdrojov

Ochranu lesa upravuje zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov.

Ochrana vodných zdrojov

Základným právnym dokumentom v oblasti ochrany vodných zdrojov je zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Ochrana pôdných zdrojov

Na ochranu pôdy sa uplatňuje najmä zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

15.2.3. Pamiatkový fond a významné krajinné štruktúry

Ochranu pamiatkového fondu zabezpečuje zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Podrobnejšie údaje o pamiatkovom fonde Zbehov a Andača sú uvedené v kapitole Kultúrne a historické hodnoty.

Významné krajinné štruktúry sme v riešenom území neidentifikovali.

15.2.4. Ekologicky významné segmenty

Ekologicky významné sú stabilné biotopy bez legislatívnej ochrany, ktorých vegetácia, živočíšstvo a prebiehajúce procesy majú prirodzený alebo prírode blízky charakter, sú relatívne najmenej pozmenené antropogénnou činnosťou. Medzi najohrozenejšie biotopy v celoeurópskom meradle patria mokraďové biotopy. K biologicky najcennejším prvkom v riešenom území patrí líniová nelesná drevinová vegetácia (NDV) v poľnohospodárskej krajine.

Ekologicky významnými segmentmi v riešenom území sú biotopy a komplexy biotopov:

- ✓ vodné toky a mokrade
- ✓ NDV v poľnohospodárskej krajine

Ich charakteristika je uvedená v kap. Biotické zložky a Súčasná krajinná štruktúra. (ÚPN obce Zbehy / Prieskumy a rozbor – Krajinnoeologický plán / 2018)

15.3. Krajinnoekologické opatrenia

15.3.1. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity

➤ Opatrenia krajinnoekologického plánu

- **Regionálne biocentrum Berbecín (č. 1)**
Uprostred lokality identifikovať sukcesne najvyspelejší dielec s plochou najmenej 5 ha na ponechanie sukcesii a aj na jej urýchlenie a vyhlásiť nad ním ako jadrom biocentra územnú ochranu. V ňom uskutočniť primerané zásahy na urýchlenie sukcesie (výberkovou ťažbou nevhodných druhov drevín a podsádzaním druhov vhodných) a efektívne ničiť agát biely. Na zostávajúcich plochách biocentra ako v pufrovacej zóne jadra biocentra ekologizovať hospodárske postupy. Trvalé trávne porasty udržiavať vo vyhovujúcej forme a chrániť ich pred zarastaním agátom.
- **Miestne biocentrum Háj (č. 2)**
Zabezpečiť postupnú výmenu agáta bieleho za domáce druhy drevín. Pre TTP zabezpečiť trvalý ekologický režim.
- **Miestne biocentrum Oder (č. 3)**
Postupne vymeniť nepôvodné druhy drevín za druhy pôvodné. Vo vyššie položených častiach prestavbu lesných porastov smerovať k dubovo-hrabovému lesu panónskemu.
- **Miestne biocentrum Sútok Radošinky a Andača (č. 4)**
Euroamerické topole v sprievodnom poraste (na vonkajšej strane hrádze) vymeniť postupne za pôvodné druhy drevín, sprievodné porasty doplniť na súvislé. Sledovať výskyt invázných a nepôvodných druhov bylín a drevín, ak sa objavia, vhodnými prostriedkami a spôsobmi ich odstraňovať.
- **Miestne biocentrum Mokrad' Andač (č. 5)**
Zabrániť prenikaniu invázných a nepôvodných druhov bylín a drevín. Na vhodných miestach vysádzať dreviny lužného lesa vrbovo-topoľového. Počas mrazov občas pokosiť časť trstových porastov a hmotu odviezť.
- **Miestne biocentrum Sútok Andača a Blatiny (č. 6)**
Z porastov drevín odstrániť agát biely a nahradiť ho domácimi druhmi drevín.
- **Miestne biocentrum Horné lúky a Dolný kút (č. 7)**
Zachovať súčasný charakter biocentra bez hospodárskeho využívania.
- **Nadregionálny biokoridor Nitra (č. 1)**
Z porastov drevín vhodnými spôsobmi postupne odstraňovať nepôvodné druhy drevín (javorovec jaseňolistý, jaseň americký, pajaseň žliazkatý) a bylín. Trávnaté porasty na vhodných miestach ponechávať občas neskosené na vysemenenie.
- **Regionálny biokoridor Radošinka (č. 2)**
Na vonkajšej strane hrádze obojstranne postupne vymeniť a dosadiť sprievodný porast z domácich druhov drevín.
- **Regionálny biokoridor Andač (č. 3)**
ako miestne biocentrum Sútok Radošinky a Andača
- **Regionálny biokoridor Perkovský potok (č. 4)**
ako miestne biocentrum Sútok Radošinky a Andača
- **Miestny biokoridor Silvášsky potok (č. 5)**
ako miestne biocentrum Sútok Radošinky a Andača
- **Interakčné prvky** - Vysadiť alebo dosadiť pozdĺž jestvujúcich poľných ciest obojstranné stromoradie z miestnych, pôvodných druhov drevín vrátane kríkov.

V poľnohospodárskej krajine uplatňovať interakčné prvky:

- s primárnou funkciou pôdoochrannou, s cieľom zamedziť prejavom vodnej a veternej erózie (zasakovacie pásy, vetrolamy, zatravnené údolnice, suché poldre, protierózne nádrže),
- s inými primárnymi funkciami (brehové porasty drobných a občasných vodných tokov, sprievodná vegetácia poľných ciest, bodová a skupinová vegetácia, remízky).

15.3.2. Opatrenia na ochranu prírodných a kultúrno-historických zdrojov

- revitalizovať kanalizované toky Nitry a Radošinky
- zvýšiť podiel ekologicky stabilných plôch na nive Nitry a Radošinky
- odpadové vody do vodných tokov vypúšťať až po ich vyčistení
- rozšíriť neobhospodarovaný pás okolo neohrádzovaných tokov aspoň na 10 m z každej strany, tento bude pôsobiť ako zasakovací pás
- doplniť NDV pri poľných cestách a vodných tokoch, optimálne je rozčleniť veľké parcely na menšie prvkami NDV
- doplniť drevinový porast v medzihrádzovom priestore,
- nahradiť sprievodné výsadby euroamerických hybridných topoľov pri Nitre a Radošinke pôvodnými lužnými drevinami (vrba krehká a biela, domáce druhy topoľov a jelša lepkavá), výmena drevín má prebiehať postupne, nie je vhodné naraz odstrániť celý porast
- iniciovať vytvorenie drevinového brehového porastu Radošinky
- doplniť brehový porast Nitry na súvislý
- odstraňovať nežiaduce invázne druhy javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*) a pohánkovec (*Fallopia* sp.) nielen z okolia tokov ale aj v celom k. ú.,
- dopĺňať línie NDV ako viacvrstvové porasty z miestnych druhov drevín aspoň pri poľných cestách a vodných tokoch, optimálne je rozčleniť veľké parcely na menšie prvkami NDV
- systematicky odstraňovať invázne druhy rastlín v celom riešenom území
- zabezpečiť ochranu pozoruhodných stromov
- všetky územia so sklonmi nad 12° zatravníť a obhospodarovať ďalej ako trvalý trávny porast, pretože sú aktuálne alebo potenciálne najviac ohrozené eróziou
- systematicky odstraňovať synantropnú vegetáciu (buriny) v celom riešenom území
- včasné kosenie trávnatých porastov (ochranné hrádze vodných tokov a ochranné pásma železničných tratí) kvôli minimalizácii alergizujúceho peľu
- výmena vetroopelivých drevín s alergénym peľom predovšetkým z intravilánu a z náveternej strany sídla za dreviny hygienicky vhodnejšie
- doplniť medze a zasakovacie pásy na ornej pôde
- invázne rastliny likvidovať v súlade s platnými predpismi
- rešpektovať ochranné pásma vodných tokov (neorať a nepoužívať v nich chemikálie)

15.3.3. Opatrenia na zmiernenie pôsobenia stresových javov a na zlepšenie kvality životného prostredia

- plynofikovať kotolne na tuhé palivo
- znížiť energetickú náročnosť výroby
- odpadové vody vypúšťať do recipientu po ich vyčistení na požadovanú úroveň
- zabezpečiť separovaný zber odpadu
- znížiť produkciu odpadov
- odstraňovať nežiaduce náletové dreviny z okolia dopravných zariadení

- na stĺpy elektrického vedenia 22 kV (drôtové) bez ochranných prvkov umiestniť zábrany (plastové, hrebeňové) znemožňujúce sadanie vtákov na ne; pri rekonštrukciách vedenia upravovať stĺpy tak, aby bol stredný vodič upevnený vyššie než krajné
- odstrániť nadzemné elektrické káblové vedenia v obci
- odstrániť všetky skládky a smetiská v k. ú., odpad z nich odviezť na príslušnú skládku, vyčistenú plochu zrekultivovať, určiť ďalšie využitie rekultivovanej plochy vrátane správcu resp. užívateľa
- odstrániť skládky organického odpadu
- osvetovo pôsobiť na občanov propagáciou kompostovania organického odpadu

15.3.4. Opatrenia na zmiernenie pôsobenia nepriaznivých účinkov zmeny klímy

➤ **Adaptačné opatrenia vyplývajúce zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé zmeny klímy**

- **Opatrenia voči častejším a intenzívnejším vlnám horúčav**
 - koncipovať urbanistickú štruktúru obce tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu
 - zabezpečovať zvyšovanie podielu vegetácie a vodných prvkov v obci
 - zabezpečovať a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napríklad vhodnou orientáciou k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, tienením transparentných výplní otvorov
 - podporovať a využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
 - zabezpečovať a podporovať, aby boli dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra prispôsobené meniacim sa klimatickým podmienkam
 - zabezpečovať a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v intraviláne aj extraviláne obce
 - zabezpečovať prispôsobenie výberu drevín pre výsadbu meniacim sa klimatickým podmienkam
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v obci v prepojení do kontaktných hraníc obce a do príľahlej krajiny
- **Opatrenia voči častejšiemu výskytu silných vetrov a víchric**
 - zabezpečovať a podporovať výsadbu lesa, alebo spoločenstiev drevín v extraviláne obce
 - zabezpečovať udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability stromovej vegetácie
 - zabezpečiť dostatočnú odstupnú vzdialenosť v blízkosti elektrických vedení
 - zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napríklad výsadbu vetrolamov, živých plotov, aplikáciou prenosných zábran
- **Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha**
 - podporovať a zabezpečovať opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody
 - zabezpečovať minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach
 - zabezpečovať opatrenia voči riziku lesných požiarov
 - podporovať a zabezpečovať zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov
- **Opatrenia voči častejšiemu výskytu intenzívnych zrážok**
 - podporovať udržiavanie a rozširovanie plôch s vegetáciou lesných spoločenstiev
 - zabezpečovať a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu
 - zabezpečovať a podporovať zvýšenie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajinej pokrývky, s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov v extraviláne obce a minimalizovaním podielu nepriepustných povrchov na urbanizovaných plochách v intraviláne obce
 - zabezpečovať a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržiavanie a infiltráciu dažďových vôd v obci, osobitne v zastavanom území
 - zabezpečovať a podporovať renaturáciu a ochranu tokov a mokradí

- usmerňovať odtokové pomery pomocou drobných hydrotechnických opatrení
- zabezpečovať a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy

15.4. Sídlná zeleň

Východiskový stav

Kategórie plôch zelene podľa prístupnosti a funkčného typu:

Verejná zeleň – plochy verejnej zelene, vo vlastníctve obce, verejne prístupné:

- parčík - parkovo upravená plocha v južnej, centrálnej časti obce, s pamätníkom J. I. Bajzu, s novými výsadbami drevín,
- parčík pri pošte, v centrálnej časti obce, s pamätníkom padlým hrdinom,
- plocha zelene pred cintorínom Zbehy, s výsadbami drevín,
- cintorín Zbehy – s minimálnym zastúpením zelene, výsadby pri dome smútku,
- cintorín Andač – čiastočne so zeleňou po obvode, dreviny a pri kaplnke,
- židovský cintorín – pozostatky starého cintorína s neudržiavanou zeleňou.

Vyhradená zeleň – areály poloverejného charakteru so stanoveným režimom prístupu verejnosti, vo vlastníctve obce:

- zeleň areálu MŠ – dreviny v celom areály
- zeleň areálu ZŠ – dreviny a živý plot vo východnej časti areálu
- zeleň areálu športového areálu TJ Slovan Zbehy – dreviny na východnom okraji areálu

Súkromná zeleň – plochy zelene využívané na súkromných pozemkoch (zeleň vo vlastníctve fyzických alebo právnických osôb), prevažne predzáhradky, rodinné záhrady ... Udržiavané predzáhradky majú pozitívny vplyv na celkové vnímanie verejných uličných priestranstiev, v ktorých prevažne absentuje verejná zeleň.

Návrh

- rekonštrukcia a doplnenie existujúcich plôch verejnej zelene – parčíkov, cintorínov...
- rekonštrukcia a doplnenie zelene verejných priestranstiev,
- výsadba zelene nových verejných priestranstiev – obslužné komunikácie, obytné ulice,
- výsadba aleje ku kaplnke Sv. Urbana a výhľadovo k novému cintorínu
- založenie plochy nového cintorína v lokalite Vinohrady (celková plocha s vybavenosťou a parkoviskom – cca 1,0 ha)

Pri tvorbe sídelnej zelene dodržiavať „Štandardy minimálnej vybavenosti obcí“ – ukazovatele:

- | | | |
|--|----------------------------|--------------|
| - A) Verejné priestranstvá | [m ² /obyvateľ] | 8-14 |
| - B) Obytné územia | | 10-15 |
| - C) Občianska vybavenosť | | 12-14 |
| - D) Špeciálne objekty a plochy | | 5-8 |
| - C) Cintoríny (urnové háje) | | nelimitovaná |
| - E) Hospodársko-rekreačné plochy | | |
| - F) Výrobné a priemyselné areály [% celk. plochy] | | 15-30 |

Pri návrhoch nových obytných zón:

- zabezpečiť primeraný podiel nezastavaných plôch vyhradený pre sadovnícke úpravy v tzv. koeficiente zastavanosti; podrobný rozsah nezastavaných plôch určiť v nadväznej dokumentácii na úrovni zóny;
- zabezpečiť územnú rezervu pre funkčnú uličnú zeleň, bez kolízie s koridormi dopravného a technického vybavenia.
- na hraniciach medzi zástavbou a poľnohospodárskou pôdou vytvárať ochranné, pufrovacie zóny, zachytávajúce emisie spôsobené veternou eróziou z polí; pri výsadbe drevín v krajine uprednostniť miestne, pôvodné druhy.

16. KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

16.1. Vodné hospodárstvo

Na územie obce Zbehy sa nevzťahuje ochrana vodohospodárskej oblasti, na území sa nenachádza žiadny vodný zdroj slúžiaci pre hromadné zásobovanie pitnou vodou vyžadujúci ochranné pásmo. V miestnej časti Andač nie je vybudovaný verejný vodovod, na území obce nie je vybudovaná verejná kanalizácia.

Územie obce je podľa Nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z. ustanovené za **zraniteľnú oblasť**.

Medzi zdroje znečistenia povrchových a podzemných vôd patria poľnohospodárska činnosť a absencia verejnej splaškovej kanalizácie.

ÚPN obce je navrhuje:

- riešenie zásobovania m. č. Andač pitnou vodou z verejného vodovodu, tlakové pomery vo verejnom vodovode Zbehy v území nad hornou hranicou existujúceho zásobovacieho systému a rozšírenie siete verejného vodovodu do lokalít územného rozvoja,
- riešenie odvádzania a čistenia splaškových odpadových vôd,
- odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č. 364/2004 Z. z. a NV SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- odvádzanie vôd z povrchového odtoku deleným systémom odvádzania odpadových vôd, vody z povrchového odtoku zbavovať ropných látok, ako aj väčších plávajúcich a unášaných častíc,
- opatrenia súvisiace s ochranou územia pred odtokom zrážkových vôd z povrchového odtoku a úpravou odtokových pomerov (poldre, pôdoochranné opatrenia, zasakovacie a zvodné prielohy, vsakovacie zóny ...)
- v rozvojových lokalitách s predpokladom ohrozenia podmáčaním, realizovať opatrenia súvisiace s ochranou územia - zvýšenie terénu (násyp),
- rešpektovať ochranné pásma pobrežných pozemkov, v blízkosti vodných tokov a na pobrežných pozemkoch neumiestňovať stavby, v ktorých sa manipuluje so škodlivými a obzvlášť škodlivými látkami v rozpore s vodným zákonom, aby nedochádzalo k ohrozovaniu kvality povrchových a podzemných vôd a okolitého prostredia,
- v rámci využitia územia nesmie dôjsť k významným zásahom do režimu povrchových vôd, vodných tokov a technických diel na nich.

Vzhľadom k ustanoveniu územia obce za zraniteľnú oblasť, je potrebné zabezpečovať v súlade s § 35 zákona č. 364/2004 Z.z., v znení neskorších predpisov, zvýšenú ochranu vôd pred poľnohospodárskym znečisťovaním podľa Programu poľnohospodárskych činností.

16.2. Odpadové hospodárstvo

Na území obce Zbehy sa nenachádzajú legálne prevádzkované skládky odpadov. Evidované sú nelegálne skládky odpadov (odvezené a opustené bez prekrytia).

Obec nakladá s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu (KO), drobného stavebného odpadu (DSO), elektroodpadu (EO) a nebezpečného odpadu (NO, ako aj materiálov a látok, ktoré sa v nich nachádzajú, predchádzať alebo znižovať nepriaznivé vplyvy vzniku odpadu a nakladania s ním na životné prostredie.

V obci je zavedený triedený zber odpadov, vrátane biologicky rozložiteľného odpadu (BRO), ktorý je možné odovzdať v zbernom dvore na zelený odpad. Komplexné služby v oblasti odpadového hospodárstva a nakladania s odpadmi poskytuje obci spoločnosť ENVI-GEOS Nitra, s.r.o. so sídlom v Lužiankach.

Po vyčerpaní všetkých ostatných možností likvidácie odpadov obec zneškodňuje odpady na Skládke odpadov NNO Rišňovce - Rumanová, ktorej je obec v rámci PZO podielnikom.

Na úseku odpadového hospodárstva je potrebné:

- zabezpečiť odstránenie nelegálnych skládok a následnú rekultiváciu pozemkov,
- dodržiavať Všeobecne záväzné nariadenie Obce Zbehy č. 2/2016 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce Zbehy a časti obce Andač, schválené uznesením obecného zastupiteľstva č. 35 /2016 dňa 12. 9. 2016.

16.3. Ovzdušie

Na území obce sa nachádzajú viaceré zdroje znečistenia ovzdušia:

- stacionárne zdroje, ktorými sú technologické celky, skládky surovín a produktov, skládky odpadov plochy s možnosťou úletu znečisťujúcich látok, alebo iné stavby, objekty a činnosti, ktoré znečisťujú ovzdušie,
- mobilné zdroje, ktorými sú pohyblivé zariadenia so spaľovacím motorom, alebo iným hnacím motorom, ktorý znečisťuje ovzdušie.

Stacionárne zdroje znečistenia ovzdušia na území obce predstavujú hlavne malé tepelné zdroje. Medzi hlavné mobilné zdroje znečistenia ovzdušia s priamym dopadom na životné prostredie obce patrí premávka na cestách I. – III. triedy a železničných dráhach

V oblasti ochrany ovzdušia je potrebné:

- rešpektovať zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov,
- predchádzať znečisťovaniu ovzdušia návrhom a dodržiavaním opatrení na úrovni obce:
 - zamedzenie spaľovania nebezpečných látok, odpadov, odpadov zo záhrad...
 - postupné zrušenie, resp. výmena stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia prekračujúcich emisné limity, využívanie alternatívnych zdrojov tepla (tepelné čerpadlá, slnečné kolektory, prípadne ich kombinácie, alebo kombinácie s elektrickou energiou)...

S cieľom obmedzenia znečistenia ovzdušia z dopravy môže obec všeobecne záväzným nariadením zriadiť nízkoemisnú zónu, do ktorej je povolený výjazd len určeným cestným motorovým vozidlám.

16.4. Radónové riziko

Administratívne územie obce Zbehy (k. ú. Zbehy a Andač) sa nachádza v oblasti nízkeho a stredného radónového rizika.

Severná a západná časť územia obce, vrátane zastavaného územia m. č. Andač a jeho okolia sa nachádza v oblasti stredného radónového rizika, zastavané územie obce Zbehy a jeho okolie, v oblasti nízkeho radónového rizika (viď B / Grafická časť – výkresy č. 2, 5).

V oblasti ochrany proti prenikaniu radónu je potrebné:

- vo vymedzenej oblasti stredného radónového rizika posúdiť vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

16.5. Hluk, infrazvuk a vibrácie

V oblasti ochrany zdravia pred hlukom, infrazvukom a vibráciami je potrebné:

- pri návrhu, výstavbe alebo podstatnej rekonštrukcii dopravných stavieb, infraštruktúry a budov rešpektovať § 27 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- rešpektovať vyhlášku Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., zo 16. augusta 2007 (v znení č. [237/2009 Z. z.](#)) ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, realizovať opatrenia na ochranu zdravia pred hlukom, infrazvukom a vibráciami,
- riešiť opatrenia na ochranu zdravia pred hlukom z automobilovej dopravy, hlavne v kontakte s cestou III/1677, ktorá prechádza zastavaným územím.

Hluk z dopravy

Výpočet hluku z dopravy pre územie obce Zbehy je spracovaný v kap. Doprava.

16.6. Elektromagnetické a optické žiarenie

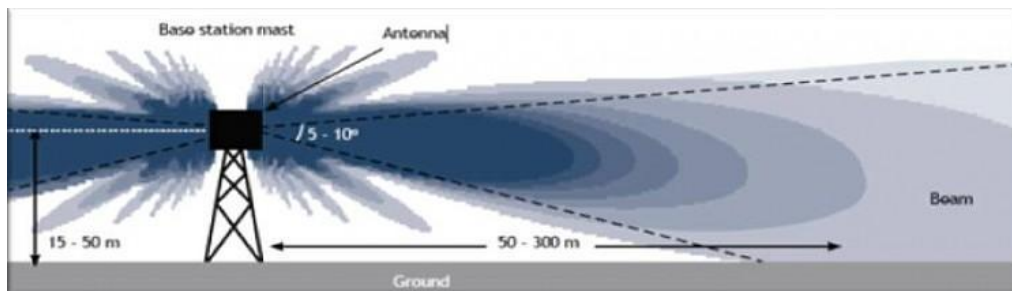
V oblasti ochrany zdravia pred elektromagnetickým žiarením a optickým žiarením je potrebné:

- rešpektovať § 28 a § 29 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dodržiavať požiadavky na zdroje elektromagnetického a optického žiarenia s cieľom zabezpečenia ochrany zdravia obyvateľov.

Požiadavky ustanovené v tejto vyhláške sa týkajú ochrany zdravia pred nepriaznivými účinkami expozície elektromagnetickému poľu na ľudský organizmus, ktoré sú spôsobené indukovanými elektrickými prúdmi, absorpciou energie a kontaktnými prúdmi.

Spoločnosť Slovak Telekom, a. s. v dotyku s južným okrajom územia obce Zbehy (lokalita Holotka) spravuje a prevádzkuje BTS vysielateľ, ako súčasť verejnej elektronickej komunikačnej siete (VEKS).

Južný okraj územia obce Zbehy, ako aj územie obytnej zóny Holotka (k. ú. Lužianky) je v dosahu elektromagnetického žiarenia (EMR) existujúcej stavby elektronických komunikačných sietí – rádiových zariadení (BTS základňová stanica mobilného operátora Slovak Telekom). Ochranné pásmo plôch rodinných domov sa v závislosti od výkonu zariadenia pohybuje v rozsahu 50 – 300 (500) m (viď B / Grafická časť). Elektromagnetické žiarenie predstavuje zdravotné riziko pre obyvateľov, preto je potrebné zistiť skutočný výkon uvedeného zariadenia a v prípade vysokých hodnôt EMR prijať opatrenia na ich elimináciu, s cieľom zníženia dosahu žiarenia, resp. na území obce vylúčiť rozvoj nových obytných plôch.



17. OCHRANA ŠPECIFICKÝCH ZÁUJMOV A POTRIEB

17.1. Civilná ochrana

Obec Zbehy sa nachádza v oblasti ohrozenia v prípade jadrovej havárie, v pásme vymedzenom 30 kilometrovou vzdialenosťou od zdroja v Jaslovských Bohuniciach.

Z endogénnych geodynamických javov sa vzhľadom na marginálnu polohu predmetnej oblasti v rámci dunajskej panvy prejavuje veľmi malý tektonický výzdvih. Z hľadiska ohrozenia dotknutého územia seizmicitou predstavuje maximálna očakávaná makroseizmická intenzita v území 5° podľa stupnice EMS 98. Vzhľadom na mocné vrstvy pomerne plastických sedimentov neogénu a kvartéru v podloží riešeného územia, prípadné tektonické pohyby na zlomoch by nemali vážne ohroziť záujmové územie.

Požiadavky civilnej ochrany je potrebné riešiť v súlade so zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany, v znení vyhlášky MV SR č. 399/2012 Z.z., vyhlášky MV SR č. 388/2006 o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

Zariadenia civilnej ochrany (§ 4 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva)

(1) Zariadenia civilnej ochrany sú ochranné stavby a stavby alebo ich časti a technologické súčasti, ktoré sú predurčené na plnenie úloh civilnej ochrany, pričom za ochranné stavby sa na účely tohto zákona považujú:

- a) ochranné a úkrytové priestory všetkých kategórií a typov,
- b) chránené pracoviská, ktoré slúžia civilnej ochrane.

(2) Ak je zariadenie civilnej ochrany podľa všeobecných technických požiadaviek na výstavbu a kolaudačného rozhodnutia určené na civilnú ochranu, je vlastník alebo nájomca povinný zachovávať jeho pôvodné účelové určenie. 1b) V sporných prípadoch rozhoduje príslušný stavebný úrad. 2)

(3) Pri spracúvaní územného plánu jeho obstarávateľa v spolupráci s obvodnými úradmi určia rozsah povinnej výstavby zariadení civilnej ochrany.

(4) Zariadenia civilnej ochrany, najmä ochranné stavby, sa budujú ako dvojúčelové.

Na území obce je vybudované jedno zariadenie civilnej ochrany, ktoré slúži ako sklad materiálu. V následných etapách obstarávania územného plánu, optimálne územného plánu zóny, ktorého predmetom bude riešenie umiestnenia a regulácie stavieb verejnej (obecnej) občianskej vybavenosti bude určený rozsah povinnej výstavby zariadení civilnej ochrany.

17.2. Obrana a bezpečnosť štátu

Podľa vyjadrenia Ministerstva obrany SR / Agentúry správy majetku (10. 11. 2017) z hľadiska obrany a bezpečnosti štátu nevyplývajú pre územie obce zvláštne územné požiadavky.

V administratívnom území obce sa nenachádzajú vojenské objekty a nie sú evidované ani podzemné objekty, ani inžinierske siete vojenskej správy.

17.3. Požiarna ochrana

V obci nie je hasičský zbor, obec nemá hasičskú zbrojnicu ani požiarnu techniku. V prípade potreby zasahuje Hasičský a záchranný zbor z Nitry, poprípade dobrovoľné hasičské zbory z okolitých obcí, resp. výrobných podnikov.

Zdrojom požiarnej vody v obci Zbehy sú vodné toky Nitra, Radošinka, Andač. Na hasenie požiarov je v prípade potreby možný odber vody zo siete verejného vodovodu. Problematické je využitie vody z verejného vodovodu vo vyššie položenej obytnej zástavbe, z dôvodu nedostatočného tlaku vo vodovodnom potrubí.

V miestnej časti Andač nie je vybudovaný verejný vodovod, ktorý by mohol slúžiť ako prípadný zdroj požiarnej vody.

Pri rozvoji územia je potrebné sa riadiť zákonom č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane, v znení neskorších predpisov, zohľadňovať požiarnu bezpečnosť stavieb a ostatných hmotných statkov obce, zabezpečiť požiarnu vodu, hydranty a vodné plochy.

17.4. Ochrana pred povodňami

Na ochranu intravilánu, dopravných stavieb a poľnohospodárskej pôdy boli realizované úpravy na všetkých vodných tokoch pretekajúcich územím obce Zbehy:

- vodné toky Nitra, Radošinka a Perkovský potok formou ochranných hrádzí,
- vodné toky Andač a Slivašský potok úpravou koryta tokov.

Realizáciou ochranných hrádzí na Radošinke je zastavané územie obce chránené pred jej vybreženými vodami. Územie za hrádzou je však podmáčané priesakom vody hrádzou pri vysokej hladine Radošinky a odtokom zrážkových vôd z územia (vnútorné vody).

Významnú funkciu v odvádzaní vnútorných vôd majú odvodňovacie kanály (B, C, E, F, G) v správe Hydromeliorácie, š.p., ktoré boli vybudované v k. ú. Zbehy v r. 1947 v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Zbehy“.

Pre územie obce Zbehy (k. ú. Zbehy a k. ú. Andač) nie sú vyhotovené mapy povodňového ohrozenia ani povodňového rizika.

Podľa „Povodňového plánu záchranných prác obce Zbehy“ z augusta 2018 je obec potenciálne ohrozovaná vybreženými vodami z Radošinky. Stupne povodňovej aktivity vyplývajú z vodného stavu vo vodomernej stanici Čab – Sila :

- I. stupeň pri 290 cm,
- II. stupeň pri 300 cm,
- III. stupeň pri 310 cm.

V záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

ÚPN obce z hľadiska ochrany pred povodňami:

- rešpektuje realizované úpravy vodných tokov v území,
- rešpektuje pripravované spevnenie pravostrannej ochrannej hrádze Radošinky,
- rešpektuje melioračné kanály a ich nezastupiteľnú funkciu pri odvádzaní zrážkových vôd z povrchového odtoku z príslušného územia, navrhuje riešiť ich pravidelnú údržbu,
- rešpektuje podmáčané územie ako nezastavateľné územie,
- navrhuje v súlade s „Programom revitalizácie krajiny a integrovaného manažmentu povodí SR“ riešiť ochranu pred povodňami v k. ú. Zbehy a k. ú. Andač v trojstupňovom prístupe s nasledovnou postupnosťou :
 1. zachytenie dažďovej vody v priestore, kde spadne,
 2. následná retencia / akumulácia dažďovej vody v krajine,
 3. až nakoniec odvedenie tej časti dažďovej vody, ktorú povodie / územie predtým neabsorbuje.

Navrhované opatrenia sú v zmysle znenia Stavebného zákona špecifikované ako verejnoprospešné stavby a sú uvedené v príslušnej kapitole Závaznej časti ÚPN obce.

Regulatívy vyplývajúce z riešenia ochrany pred povodňami a úpravy odtokových pomerov sú uvedené v príslušnej kapitole Závaznej časti ÚPN obce.

Navrhované opatrenia úpravy odtokových pomerov sú zakreslené vo výkrese č. 4A / Vodné hospodárstvo.

18. OCHRANNÉ PÁSMO

Ochranné pásma všetkých druhov, bezpečnostné pásma a chránené územia, uplatnené v rámci ÚPN obce Zbehy:

▪ Ochranné pásmo obytných zón od výrobných zón obce

Min. 50 m (v ochranných pásmach uplatňovať predovšetkým zeleň, s účelovou štruktúrou prvkov športovej a rekreačnej vybavenosti).

▪ Stavebné ochranné pásma liniových dopravných stavieb

a) **Cestné ochranné pásma** sa vymedzujú podľa § 11 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb.

Cestné ochranné pásma slúžia na ochranu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií a premávky na nich, mimo územia zastavaného a územia určeného na súvislé zastavanie.

Hranicu cestných ochranných pásiem určujú zvislé plochy vedené po oboch stranách komunikácie vo vzdialenosti:

- a) 100 metrov od osi vozovky príslušného jazdného pásu diaľnice a rýchlostnej komunikácie,
- b) 50 metrov od osi vozovky cesty I. triedy,
- c) 25 metrov od osi vozovky cesty II. triedy,
- d) 20 metrov od osi vozovky cesty III. triedy,
- e) 15 metrov od osi vozovky miestnej komunikácie I. a II. triedy.

b) **Ochranné pásmo dráhy** a činnosti v ochrannom pásme sú stanovené v zákone č. 513/2009 Z.z. o dráhach, v znení neskorších predpisov. Ochranné pásmo dráhy je priestor po oboch stranách obvodu dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými v určenej vzdialenosti od hranice obvodu dráhy; zriaďuje sa na ochranu dráhy, jej prevádzky a dopravy na nej.

Hranica ochranného pásma dráhy je

- pre železničnú dráhu 60 metrov od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 metrov od vonkajšej hranice obvodu dráhy.

▪ Ochranné hlukové pásmo

Ochranné pásmo, ktoré súvisí s hodnotením hlukovej záťaže vo vonkajšom prostredí je definované vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z. Ochranné hlukové pásma v zmysle § 4 vyhlášky je potrebné vymedziť na základe podrobného posúdenia hlukovej záťaže vo vzťahu k rozvojovým lokalitám v následnej projektovej dokumentácii s návrhom opatrení na dosiahnutie legislatívne prípustných hladín hluku.

▪ Ochranné pásmo letiska

Juhovýchodný okraj katastrálneho územia obce Zbehy sa nachádza v ochranných pásmach Letiska Nitra, určených rozhodnutím Leteckého úradu Slovenskej republiky zn. 3151/313-1097-OP/2008 zo dňa 23. 03. 2009, z ktorých vyplýva obmedzenie stanovené ochranným pásmom bez laserového žiarenia, v ktorom úroveň vyžarovania nesmie prekročiť hodnotu 50 nW/cm², pričom žiarenie nesmie zapríčiniť vizuálne rušenie letovej posádky lietadla. V pásme bez laserového žiarenia sa zakazuje zriaďovať, prevádzkovať a používať laserové zariadenia, ktorých úroveň vyžarovania v ktoromkoľvek mieste ochranného pásma bez laserového žiarenia by prevyšovala hodnotu 50 nW/cm².

▪ **Ochranné pásma vodných zdrojov**

Na území obce Zbehy sa nenachádzajú žiadne zdroje pitnej vody na hromadné zásobovanie pitnou vodou.

ÚPN obce Zbehy z hľadiska ochranných pásiem vodných zdrojov navrhuje:

- ochranné pásmo I. stupňa vodného zdroja, predstavujúce oplotený areál (825 m²) navrhovaného vodojemu Zbehy s objemom 2 x 200 m³ pre II. tlakové pásmo verejného vodovodu v Zbehoch a verejný vodovod v miestnej časti Andač.

▪ **Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií**

Pásma ochrany verejných vodovodov a verejných kanalizácií v zmysle zákona č. 230/2005 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách ... v znení neskorších predpisov.

Pásma ochrany sú vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného, alebo kanalizačného potrubia na obidve strany:

- a) 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- b) 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

▪ **Ochranné pásmo ČOV**

Ochranné pásmo navrhovanej alternatívnej ČOV Zbehy bude stanovené v rámci projektovej dokumentácie stavby.

▪ **Ochranné pásma vodných tokov**

V území obce Zbehy sú vymedzené pozdĺž:

- vodohospodársky významných vodných tokoch Nitra, Radošinka, Andač, Perkovský potok a Dobrotka, pozemky do **10 m** od brehovej čiary a do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze (Nitra, Radošinka, Perkovský potok),
- drobného vodného toku Sliváčsky potok a melioračných kanálov (B, C, E, F, G) pozemky do **5 m** od brehovej čiary

Pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z. z.) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky.

Vzhľadom k mierke spracovania ÚPN obce v grafickej časti nie sú pobrežné pozemky vyznačené.

▪ **Ochrana záujmového územia závlahy pozemkov**

V katastrálnom území obce Zbehy sa jedná o ochranu podzemných rozvodov závlahovej vody (profily DN 200, 250, 300 a 350) a hydrantov, vzdušníkov a kalníkov chránených betónovými skružami.

Územie s realizovanými závlahami je zakreslené vo výkrese č. 4A / Vodné hospodárstvo

▪ **Inundačné územie (podmáčané územie)**

Inundačné územie je územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta, vymedzené záplavovou čiarou najväčšej známej úrovne vodného stavu. V území obce Zbehy nie je legislatívne stanovené žiadne inundačné územie.

Podmáčanie územia za ochrannými hrádzami Radošinky a Perkovského potoka spôsobujú priesaky zvýšených prietokov Radošinky a Perkovského potoka a odtok zrážkových vôd z územia obce, ktoré nemajú možnosť prirodzeného zaústenia do tokov (vnútorné vody). Významnú úlohu v tomto prípade majú melioračné kanály B, C, E, F, G.

Podmáčané územie je zakreslené vo výkrese č. 4A / Vodné hospodárstvo

▪ Zraniteľné oblasti

Nariadením vlády SR č. 174/2017 Z. z. s účinnosťou od 01.07.2017 je poľnohospodársky využívané územie v obci Zbehy ustanovené za zraniteľnú oblasť.

Zraniteľné oblasti sú v zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z. (vodný zákon) poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

V týchto územiach sa jedná o ochranu vôd pred znečisťovaním dusičnanmi z poľnohospodárskych zdrojov. Zabezpečenie všeobecne prijateľnej úrovne ochrany vôd upravuje „Kódex správnej poľnohospodárskej praxe“ a „Program poľnohospodárskej činnosti“.

▪ Ochrana prírody

V celom území obce platí **prvý stupeň ochrany** - § 12 zákona NR SR č. 543/2000 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, t. j. všeobecná ochrana prírody a krajiny (§ 3 až § 8).

Okrem uvedeného sa v rámci obce Zbehy uplatňujú najmä záujmy druhovej ochrany, t. j. osobitná ochrana ustanovená všeobecne záväznými právnymi predpismi pre kategórie: chránené rastliny, chránené živočíchy, chránené skameneliny a chránené nerasty, ako aj záujmy ochrany biotopov, ochrany drevín, najmä nelesnej drevinovej vegetácie (NDV).

V rámci KEP boli na území obce **aktualizované prvky ÚSES** (biocentrá, biokoridory, interakčné prvky).

▪ Ochranné pásma energetických zariadení a elektronických komunikácií

Ochranné a bezpečnostné pásma energetických zariadení (elektroenergetika, plynárenstvo) sú uvedené v zákone č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre telekomunikačné vedenia sú uvedené v § 68 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách.

/ Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je pri napätí:

a/ 1 kV do 35 kV vrátane	1. pre vodiče bez izolácie	10 m
	2. pre vodiče so základnou izoláciou	4 m
	3. pre zavesené káblivé vedenia	1 m
b/ od 35 kV do 110 kV vrátane		15 m

/ Ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:

- pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky 1 m

/ Ochranné pásmo transformovne z vysokého na nízke napätie je vymedzené vzdialenosťou 10 m od konštrukcie transformovne.

/ Ochranné pásma plynárenských zariadení a priamych plynovodov sú vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je:

- plynovod s menovitou svetlosťou od 200 mm do 500 mm - 8 m od osi plynovodu
- plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm - 4 m od osi plynovodu
- plynovod, ktorým sa rozvádza plyn v zast. území

- s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa - 1 m od osi plynovodu
- technologické objekty - 8 m od pôdorysu

/ Bezpečnostné pásmo je priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je:

- plynovod s tlakom nižším ako 0,4 MPa - 10 m od osi plynovodu
- plynovod s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa s menovitou svetlosťou do 350 mm - 20 m od osi plynovodu
- pri plynovodoch v súvislej zástavbe s tlakom nižším ako 0,4 MPa, určí bezpečnostné pásma prevádzkovateľ distribučnej siete
- technologické objekty - 50 m od pôdorysu

/ Ochranné pásmo telekomunikačného vedenia je široké 1,5 m od osi jeho trasy a prebieha po celej dĺžke jeho trasy. Hĺbka a výška ochranného pásma je 2 m od úrovne zeme, ak ide o podzemné vedenie a v okruhu 2 m, ak ide o nadzemné vedenie.

19. DOKLADOVÁ ČASŤ

- Uznesenia z mimoriadneho zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Zbehy zo dňa 30.1.2019
Uznesenie č.35/2019 - schválenie „Zadania územného plánu obce Zbehy“.